Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIX., št. 82

Ljubljana, petek 8. aprila 1938

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7. Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.—. Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor, Grajski trg št. 7, telefon št. 2440, Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pogajanja med Italijo in Anglijo

Vzporedna angleška in italijanska poročila napovedujejo bližnjo sklenitev novega sporazuma o Sredozemlju. Pogajanja, ki se že nekaj časa vodijo med lordom Perthom, angleškim diplomatskim zastopnikom v Rimu, in grofom Cianom, italijanskim zunanjim ministrom, potekajo po teh poročilih zelo ugodno in je baje že v vseh bistvenih vprašanjih dosežen načelen sporazum. Italijanski in angleški listi pišejo o nadvse povoljnem ozračju, v katerem se vršijo razgovori.

O podrobnostih teh razgovorov so poročila še precej redkobesedna, vendar pa je že tudi v tem pogledu na razpolago nekaj zanesljivih informacij iz angleškega vira. Ponatiskuje jih tudi italijansko časopisje, po čemer bi se dalo zaključiti, da so zelo blizu resnici. Tako so na primer vsi italijanski listi objavili na vidnem mestu informacije znanega angleškega diplomatskega publicista dr. Poljakova, priobčene najprej v »Evening Standardu« in nato potrjene v oficioznih »Times«. Te informacije je seveda povzelo tudi ostalo evropsko časopisje.

Dr. Poljakov je mnenja, da je namen sedanjih angleško-italijanskih pogajanj sklenitev nekakšnega okvirnega sporazuma o vseh glavnih vprašanjih, ki se postavljajo v zvezi s pozicijama Italije in Velike Britanije v Sredozemlju in na neposredno sosednih prostorih, torej nekakšna druga izdaja lanskega »gentlemen s agreementa«, vendar z okvirno rešitvijo vseh bistvenih zadev, tako da bi bila na tej novi osnovi zares podana možnost trajnejšega sodelovanja obeh velesil v bodoče. Ključ do sklenitve takšnega sporazuma tvori že znano vprašanje priznanja abesinske aneksije in italijanskega imperija, ki bo rešeno ne le s formalnim priznanjem z angleške strani, temveč tudi z angleško obvezo za prevzem posebne pobude za definitivno likvidacijo te zadeve pred Društvom narodov. Rešitev tega osrednjega vprašanja ne bo za Italijo samo zadeva njene časti in njenega prestiža, temveč bo imela čisto konkretne ugodne posledice zlasti v pogledu gospodarskega izkoriščanja Abesinije in v pogledu priznanja posebne sredozemske pozicije Italije. Tako poudarjajo italijanski listi, da bo Velika Britanija priznala »življenske interese« Italije v Sredozemlju, dočim bo Italija priznala svoboden prehod skozi Sredozemlje za »bistveni interes« Velike Britanije in vsega njenega imperija.

Vzporedno s tem si bosta obe velesili dali jamstva glede ukinitve nadaljnjega utrjevanja svojih poglavitnih vojaških oporišč v Sredozemlju in ob Rdečem morju. Za že obstoječe baze bo priznan status quo, o njihovem morebitnem nadaljnjem utrjevanju pa se bosta Rim in London sproti v naprej obveščala. Glede Sueškega prekopa bo obveljalo načelo o svobodni plovbi trgovskih in vojnih ladij v miru in vojni v skladu s konvencijo iz leta 1888, ki so jo podpisale Italija, Velika Britanija, Nemčija, bivša Avstro-Ogrska, Španija, Holandska, Turčija in Rusija.

Podrobno pa se bosta Italija in Anglija dogovorili zlasti glede bližnjega vzhoda, kjer velja njuno zanimanje predvsem Palestini in arabskemu svetu. Glede Palestine se bo Anglija zavzela, da ne bo izvedla nobene spremembe v nasprotju s pravicami, ki so Italiji zagotovljene v mirovnih pogodbah s Turčijo, glede arabskih držav pa bo Italija znova potrdila italijansko-angleški dogovor iz leta 1927 o priznanju statusa quo. Posebna mešana komisija bo uredila vsa razmejitvena vprašanja na meji med Abesinijo in Sudanom na eni ter italijansko Somalijo in Kenijo na drugi strani.

Važno poglavje bo končno posvečeno sporazumu o Španiji, glede katere si bosta obe državi medsebojno jamčili spoštovanje nedotakljivosti španskega ozemlja v Evropi in Afriki, dočim bo vprašanje odpoklica tujih prostovoljcev po splošnem pričakovanju rešeno avtomatično s Francovo zmago.

To so po angleških informacijah osnove novega okvirnega sporazuma med Italijo in Anglijo. Tako širok okvir sporazuma bi nedvomno bistveno pripomogel k ureditvi italijansko-angleških odnošajev na trajnejši podlagi, ki bi čez čas odprla znabiti še druge možnosti. Spričo izredne prepletenosti interesov vseh sredozemskih držav bi seveda tak sporazum ne mogel ostati brez vpliva tudi na splošni položaj v Sredozemlju. O morebitnih posledicah sredozemskega sporazuma za splošno evropsko in svetovno ravnotežje pa bi bilo sedaj še preuranjeno govoriti. Vsekakor je treba zabeležiti v tej zvezi pisanje resnih francoskih listov s »Tempsom« na čelu, ki svare francosko javnost pred pričakovanjem, da se bo po sklenjenem sporazumu bistveno spremenila italijanska politika. »Temps« poudarja na primer v posebnem članku, da bo tudi po novem sporazumu »os Rim-Berlin ostala še nadalje eden izmed temeljev italijanske zunanje politike«, kajti »vezi, ki spajajo obe velesili so se izkazale zelo močne, predvsem po zelo ugodnih rezultatih medsebojnega sodelovanja«. Takega mnenja so tudi vodilni švicarski listi, ki pa pravilno pristavljajo, da bo sporazum med Anglijo in Italijo že sam po sebi doprinesel velik del k splošnem pomirjenju.

FRANCIJA IN SREDNJA EVROPA

Francija namerava aktivnejše poseči v razvoj srednjeevropskih dogodkov in zahtevati od zaveznikov popolno pojasnilo, ali so pripravljeni izpolnjevati svoje obveznosti

Pariz, 7. aprila. b. V zvezi z avdiencami francoskih poslanikov v Pragi, Bukarešti, Beogradu in Varšavi pri zunanjem ministru Boncourju se iz dobro informiranih diplomatskih krogov doznava, da hoče sedaj Francija aktivnejše poseči v razvoj srednjeevropskih dogodkov in da bo še posebej čimprej razčistila svoje odnošaje do Poljske, v čemer jo bo podpirala tudi Anglija. Ni izključeno, da bo postavila Francija tudi Poljski konkretno vprašanje o njenem zadržanju za primer, da bi Francija priskočila Češkoslovaški na pomoč. Nadalje se bo francoska diplomacija zavzela za čim tesnejše sodelovanje med državami Male antante, ki naj bi se konkretno razširilo v skladu z novim razvojem. Vse to bo seveda delala v popolnem sporazumu z angleško vlado in v nekaterih tukajšnjih političnih krogih ne izključujejo možnosti, da bo tudi angleški zunanji minister pozval angleške poslanike iz navedenih prestolnic v London, da se ž njimi posvetuje o novem srednjeevropskem položaju. Kakor pravijo poročila iz Londona, pričakujejo v tamkajšnjih političnih krogih zelo veliko od bližnjih pogajanj med državami Male antante in Madžarsko ter Poljsko. V Londonu so nadalje prepričani, da bo na položaj v srednji Evropi močno vplivala tudi vključitev Francije v angleško-italijanska pogajanja o čemer se tu z gotovostjo piše.

Diplomatska posvetovanja v Parizu zaključena

Pariz, 7. aprila. o. Razgovori, ki jih je imel zunanji minister Paul Boncour zadnje dni s francoskimi poslaniki v srednji in vzhodni Evropi, so zaključeni. Poslaniki v Varšavi, Moskvi, Pragi in Bukarešti so prejeli posebna pismena navodila, na podlagi katerih bodo morali v najkrajšem času določiti posebne diplomatske misije pri vladah držav, v kateri so akreditirani.

Kakor poroča »Petit Journal«, je francoska vlada poslanikom v Varšavi, Moskvi in Bukarešti naročila, naj zahtevajo od poljske, ruske in rumunske vlade točno pojasnilo glede njihovega zadržanja nasproti mednarodnemu političnemu razvoju v srednji Evropi, in da predvsem izjavijo, kako nameravajo svoje zavezniške in prijateljske pogodbe z drugimi državami prilagoditi pogodbam, ki jih imajo s Francijo, ter kako nameravajo usmeriti svojo splošno politiko, da bo tudi še v nadalje v skladu s francosko zunanjo politiko. Poslanika v Varšavi in Rumuniji sta prejela v prvi vrsti naročilo, naj preskrbita za pojasnila poljske in rumunske vlade glede splošnih političnih vprašanj, poslanik v Moskvi pa bo moral zahtevati od ruske vlade tudi še pojasnila, ki se tičejo čisto vojaških zadev. Še posebej namerava francoska vlada po svojih poslanikih v omenjenih treh državah zahtevati konkretnih izjav, kakšno stališče nameravajo zavzeti v primeru, če bi katerakoli evropska država napadla češkoslovaško republiko. Francoska vlada hoče v vsakem primeru zvedeti, ali so te države pripravljene izvršiti v tem primeru svoje medsebojne in splošne obveznosti ter postopati v skladu s pogodbami, ki jih vežejo s Francijo.

Henlein ne kaže volje za sporazum s Čehi

Sudetsko-nemška stranka bo kljub koncesijam Nemcem nadaljevala svojo dosedanjo razdiralno politiko

Praga, 7. aprila. b. Politični odbor sudetsko-nemške stranke je imel sejo pod vodstvom Henleina, na kateri je razpravljal o sedanjem notranjepolitičnem položaju v zvezi z vprašanjem pogajanj z vlado. Poslanca dr. Kundt in inž. Richter ter senator Pfrogner so poročali o svojih razgovorih z ministrskim predsednikom dr. Hodžo. Po seji je bil objavljen naslednji komunike:

Poslanci sudetsko-nemške stranke so na seji političnega odbora poročali o svojih razgovorih z ministrskim predsednikom dr. Hodžo, ki je razložil svoje pogleme na notranjepolitični položaj. Ugotovljeno je bilo, da tem razgovorom nikakor ni pripisati značaja pogajanj za ureditev narodnostnega vprašanja. Na osnovi poročil iz vseh krajev lahko politični odbor ugotovi, da ni nobenih znakov za spremembo sedanjega sistema in da se češka javnost nikakor noče sprijazniti z novim položajem. Spričo tega ni za sudetsko-nemško stranko kot nositeljico volje vsega sudetskega nemštva nobenega razloga in nobene možnosti za spremembo njene dosedanje politike.

Odgoditev čsl. parlamenta

Praga, 7. aprila. h. Poslanska zbornica je imela danes zadnjo sejo pred velikonočnimi počitnicami. V nasprotju s prejšnjimi sejami je bila današnja seja zelo mirna. Senat bo svoje zasedanje zaključil jutri in bo nato odšel prav tako na velikonočne počitnice.

Prezident dr. Beneš proti defetizmu

Praga, 7. aprila. h. Danes je bil tukaj otvorjen kongres češkoslovaških pedagogov in srednješolskih profesorjev. Prezident republike dr. Beneš je poslal kongresu posebno poslanico, v kateri naglaša med drugim:

Dolžnost vsakega akademsko izobraženega državljana je, kar danes še posebno naglašam, da tudi v najtežjih trenutkih, pa naj se zgodi karkoli, ohrani mir in hladnokrvnost. Največji greh je širiti paniko, ker za to ni prav nobenega povoda. Vsako nevarnost je treba sprejeti resno, pa tudi s potrebno mero odločnosti, značajnosti in zavesti dolžnosti, pri čemer more priti na eni strani do izraza stremljenje po ohranitvi miru, na drugi strani pa neomajna odločnost braniti samostojnost in svobodo naroda in države, bodisi tudi z orožjem. Danes je položaj tak, da moramo biti pripravljeni na vse, ni pa nobenega povoda za defetizem med narodom, ki je v borbi za svojo samostojnost in svobodo zmagal v znaku Masarykove filozofije in po načelih legionarjev. Te ideje tudi po 20 letih niso prav ničesar izgubile na svojem pomenu. One so še vedno prav tako žive v naših dušah in naših srcih, enako kakor naša pripravljenost za pravičen in pameten sporazum z vsemi, s katerimi živimo v mejah skupne države. Prav danes, ko zopet spušamo doseči tak sporazum, o katerem sem trdno prepričan, da ga bomo izvedli, hočem to še prav posebno naglasiti.

Napadi na prosvetnega ministra

Praga, 7. aprila. h. Henleinovci so v parlamentu in v svojem tisku hudo napadli razpis prosvetnega ministra dr. Franka zaradi okrožnice, ki jo je poslal vsem učiteljem in profesorjem, v kateri naglaša, da mora šola vzgajati mladino k prijateljskemu sožitju, nacionalni, verski in družabni strpnosti, vdanosti do republike in spoštovanju demokratičnega reda češkoslovaške republike. Te naloge šola ne bi mogla izvrševati, če ne bo iz šole izključena vsaka strankarska politika. Pripadnost k tej ali oni politični stranki ali svetovnemu naziranju ne sme biti v šoli nikdar predmet agitacije ali demonstracije. To bi bilo tudi v nasprotju s službeno pragmatiko in dolžnostmi učiteljev in profesorjev.

Henleinov tisk je previdno zamolčal pravi smisel okrožnice in jo napada kot protiustavno, čeprav ne nalaga učiteljem in profesorjem nikakih političnih omejitev izven šole.

Ciano pojde v London Chamberlain pa v Rim

K italijansko-angleškemu sporazumu bo pritegnjen tudi Egipt

London, 7. aprila. o. V tukajšnjih dobro poučenih krogih zatrjujejo, da bo angleška vlada takoj po doseženem sporazumu z Italijo skušala naknadno pridobiti zanj tudi Egipt, ki bo s sredozemskim paktom kolikortoliko tudi sam prizadet. Egipt naj bi sodeloval pri podrobni ureditvi novega režima za promet skozi Sueški prekop, ki se bo določil po tem paktu.

»Daily Mail« razpravlja glede na dozorevajoči italijansko-angleški sredozemski sporazum o možnosti Cianovega obiska v Londonu in Chamberlainovega v Rimu. Oba državnika bosta izmenjala obisk seveda šele po sporazumu in po Hitlerjevem posetu v Italiji. Ciano bo imel pri svojem obisku v Londonu še posebno nalogo, da popularizira italijansko-angleški sporazum.

V ostalem poročajo listi, da bo sporazum parafiran v Rimu prihodnji četrtek ali petek. »News Chronicle« trdi, da bo tedaj besedilo sporazuma tudi objavljeno. Nekateri listi pristavljajo, da nekatere ovire, posebno glede uveljavljenja sporazuma, še niso povsem odstranjene. Dočim zahteva Anglija, da naj Italija umakne vse svoje prostovoljce iz Španije, še preden bi sporazum stopil v veljavo, vztraja italijanska vlada na svojem stališču, da bodo italijanski prostovoljci zapustili španska tla šele po končni Francovi zmagi. Spričo tega ni izključeno, da bo pogodba bodisi podpisana ali pa uveljavljena šele kdaj pozneje.

Ciano bo imenovan za letalskega maršala

Rim, 7. aprila. o. Po Francovi zmagi v Španiji in sklenitvi italijansko-angleškega prijateljskega sporazuma namerava Mussolini zunanjega ministra Ciana posebej odlikovati na ta način, da mu bo preskrbel imenovanje za letalskega maršala. Znano je, da je Ciano za abesinske vojne poveljeval eskadrili italijanskih letal, h kateri je bil prideljen tudi Mussolinijev sin. Sedaj ima v Italiji ta naslov le libijski guverner Balbo.

Italija ne išče posojila v Angliji

Rim, 7. aprila. o. Tukajšnji listi demantirajo vesti »News Chronicle«, po katerih namerava italijanska vlada v zvezi s pogajanji za sporazum z Anglijo najeti na londonskem denarnem tržišču večje posojilo.

Blumov padec neizbežen

V Parizu splošno pričakujejo, da bo senat z veliko večino odklonil od vlade zahtevana pooblastila

Pariz, 7. aprila. b. Po pičli večini, ki jo je dobil Blum za svoj finančni zakon v parlamentu, se sedaj z veliko napetostjo pričakuje, kakšno stališče bo zavzel senat, ki je bil doslej odločno nasproten priznanju finančnih pooblastil vladi. V klubu radikalnih senatorjev prevladuje glede predloženega zakona naslednje mnenje:

Ako bi Blumov zakonski predlog postal zakon, bi mogla vlada popolnoma spremeniti obstoječi finančni, denarni in sploh gospodarski režim v Franciji. Nekatere določbe zakona so sicer sprejemljive, kakor na primer ona o enotnosti državnega proračuna, toda takih določb je malo v primeri z onimi, ki se zde radikalnim senatorjem nesprejemljive.

Bistvo Blumovega finančnega zakona je po njih mnenju v tem, da postavlja možnost denarne inflacije, ki jo še veča uvedba odtegljajev na kapital, kar naj bi se seveda prikrilo s kontrolo deviznega prometa. Inflacija bi se izvršila v najrazličnejših prikritih oblikah, pa tudi direktno. Vlada obeta med drugim načrt za revalutacijo zlatega inkasa francoske banke, ki naj bi se izvedla na osnovi sedanjim notranjim cenam odgovarjajočega kurza franka. Izkupiček iz te operacije naj bi se uporabil za manipulacijo z javnimi fondi, in sicer s tem, da bi se prenesel v fond za vzdržanje rent. S takšnimi postopki bi francoska banka zbrala kakih 30 milijard frankov, h katerim pa bi bilo treba prišteti še kakih 13 do 14 milijard iz izkupička, pridobljenega z likvidacijo stabilizacijskih fondov. Med tem ko bi bil ta denar vržen v promet, bi pa moral vsak lastnik premoženja nad 150.000 frankov vrednosti plačati progresivni davek od 4 do 15%. Vse to bi povzročilo velike zmede v gospodarstvu.

Strašne posledice denarne inflacije so danes že na splošno znane. Nobenega dvoma ni, da bi pritok novih umetno stvorjenih milijard v denarni promet podžgal k izmenjavi frankov s tujimi devizami, kar bi seveda usodno vplivalo na frank sam. Vlada bi hotela seveda to preprečiti s predlogom o vzpostavitvi takega denarnega sistema, ki bi zaustavil odtok zlata in odhajanje kapitala v inozemstvo, kar bi se moglo praktično izvesti samo z ustanovitvijo posebne devizne centrale pri francoski banki, kakor so to storili diktatorski režimi. Ta centrala naj bi potem podeljevala devize samo onim, ki bi dokazali potrebo njih nabave. Tako bi se z drugimi besedami uvedla prava devizna kontrola, ki bi preprečila svobodno denarno izmenjavo, torej to, kar je prv Blumov režim hotel še sam zavarovati z znanim trojnim sporazumom z Anglijo in Ameriko. Takšne reforme si v Franciji brez uvedbe popolne gospodarske avtarkije, torej popolne gospodarske in finančne diktature, ni mogoče zamisliti.

Blum po mnenju radikalnih senatorjev zasleduje s svojim zakonom dva prikrita namena: inflacijo in uvedbo devizne kontrole. Rezultat bi bila kolektivistična diktatura, ki bi kakorkoli morala prikrivati resnico, dokler ne bi prišlo do popolnega finančnega poloma. Senat naj sedaj pove, tako pravijo v teh krogih, ali naj Blum dobi za to pooblastila ali ne.

Za presojo razpoloženja v senatu je značilno, da se je radikalni klub senatorjev s 43 glasovi proti 3 izrekel proti Blumovemu zakonskemu predlogu in ostro obsodil zadržanje tovarišev poslancev, ki so na zakon pristali.

Finančni odbor odklonil pooblastila

Že na današnji seji finančnega odbora, ki je razpravljal o finančnih pooblastilih, se je pokazalo, da je večina senata proti vladi. **Finančni odbor je namreč zahtevana pooblastila odklonil s 25 proti 16 glasovom.**

Poročilo večine finančnega odbora naglaša, **da senat nima zaupanja v Blumovo vlado in ji zaradi tega ne more dati zahtevanih pooblastil. Taka pooblastila bi se mogla dati le vladi, ki bi imela zaslombo v najširših plasteh naroda, ne pa samo v enem razredu.**

Po seji finančnega odbora so imeli radikalni ministri konferenco, na kateri so razpravljali o notranjepolitičnem položaju. Po konferenci je vojni minister Daladier izjavil novinarjem, da bo vlada po parlamentarnem običaju jutri stopila pred plenum senata, branila svoje stališče in nato izvajala posledice, če bi senat zahtevana pooblastila v celoti odklonil. Še vedno pa obstoja možnost, da pride do kompromisa, ker vladi ni na tem, da se sprejmejo pooblastila prav v obliki, kakor so bila predložena, ker gre samo za to, da se ustvari možnost za nujne ukrepe, ki jih narekujejo potrebe države, državne obrambe in narodnega gospodarstva.

V političnih krogih prevladuje mnenje, **da bo senat odobril stališče finančnega odbora in odklonil zahtevana pooblastila v celoti, kar bi imelo za posledico neizbežen padec Blumove vlade, če bo Blum ostal zvest dosedanjim parlamentarnim običajem.**

V levičarskih krogih so zelo ogorčeni nad senatom in so za nocoj napovedali velike demonstracije. Zaradi tega je policija ojačila stražo v senatu in zaprla vse ulice okrog senatne palače.

Vlada nacionalne unije na obzorju?

Skoraj ves današnji tisk prisoja Blumovi vladi le še kratek rok. Nekateri listi poročajo že o kombinacijah o novi vladi, ki bi imela značaj režima nacionalne unije. Radikalski ministri in državni podtajniki so že snoči izjavljali, da bodo bržkone podali ostavko, še preden bo senat odklonil Blumove finančne načrte. Opozarjali so celo na to, da bi bilo treba preprečiti spor med radikalskimi prvaki in senatom, ki gotovo ne bo pristal na zahtevana pooblastila. Namera radikalskih ministrov je po mnenju političnih krogov tem bolj utemeljena, ker je snoči v poslanski zbornici polovica radikalskih poslancev glasovala v zbornici za Blumove načrte, dočim se je druga polovica delno vzdržala glasovanja ali pa celo glasovala proti pooblastilom. Če bodo radikalski ministri podali ostavko, bo Blum vsekakor prisiljen izvajati posledice in podati ostavko celotne vlade.

Tudi socialistični ministri so snoči podali nekaj izjav o položaju. Nekateri so bili mnenja, da bi bilo treba že sedaj podati ostavko, da bi ne bila socialistična stranka kakorkoli vezana na odločitev senata in bi imela proste roke za nadaljnji politični razvoj, drugi pa so zahtevali z vso odločnostjo borbo s senatom.

Kar se tiče kombinacij za novo vlado, omenjajo današnji listi kot najresnejšega kandidata za bodočega predsednika vlade vojnega ministra Daladiera. Med drugim napovedujejo, da bo imela vlada nacionalne unije le 12 ministrov in 5 državnih podtajnikov, dočim šteje sedanja Blumova vlada 23 ministrov in 12 državnih podtajnikov.

Levičarske demonstracije pred senatom

Pariz, 7. aprila. p. Odklonilno stališče, ki ga je finančni odbor senata zavzel nasproti Blumovim finančnim načrtom, je izzvalo v vsej ljudski fronti ogromno razburjenje. Zvečer se je zbralo okrog senata 50.000 ljudi, ki so vzklikali: Hočemo vlado Leona Bluma! Dol s senatom! Obesite Caillauxa! Demonstranti so bili oboroženi s stolicami, palicami in drugim orodjem in je na nekaterih krajih prišlo do manjših spopadov s policijo. En policijski podčastnik je bil huje poškodovan. Policiji se je posrečilo potisniti demonstrante nazaj in jih povsem oddaljiti od senatskega poslopja. Demonstracije so se potem še pozno v noč nadaljevale.

Skrivnostni angleški protiletalski topovi

London, 7. aprila h. Vojaški sotrudnik »Daily Expressa« poroča, da je angleška vzhodna in južna obala sedaj opremljena z gostim vencem najmodernejših protiletalskih topov, ki onemogočajo vsak sovražni letalski napad na Anglijo. Konstrukcija teh topov predstavlja za sedaj še največjo vojaško tajnost. Ti topovi so izredno precizni in so dolgotrajni poizkusi dokazali, da povprečno s 7 streli omogočajo sigurno uničenje sovražnega letala. Najboljši nemški protiletalski topovi, ki jih uporabljajo frankovci sedaj v Španiji, omogočajo uničenje sovražnega letala šele s 27 streli. V začetku svetovne vojne l. 1915. so porabili za uničenje enega sovražnega letala povprečno 17.000 strelov, ob koncu svetovne vojne l. 1918. pa še 4.000 strelov.

Zadnji dnevi glasovalne propagande v Avstriji

Hitler v Salzburgu in Linzu, Hess na Dunaju — Velike priprave za jutrišnje dunajske svečanosti — Navodila avstrijskih in bavarskih katoliških škofov

Salzburg, 7. aprila. AA. Kancelar Hitler je danes dopoldne svečano otvoril dela na veliki avstrijski avtomobilski cesti pri Salzbergu blizu Salzburga. K svečanosti se je zbralo okoli 30.000 ljudi.

Linz, 7. aprila. br. Danes popoldne je kancelar Hitler prispel na svoji avstrijski turneji v Linz. Na kolodvoru je bil svečano sprejet. Med gostim špalirjem občinstva, ki mu je prirejalo navdušene ovacije, se je podal najprej v hotel, od tam pa v tvornico lokomotiv, kjer je govoril pred zbranim delavstvom. Zvečer je bila po mestu sijajna baklada.

Dunaj, 7. aprila. br. Hitlerjev namestnik minister von Hess je danes dopoldne prispel na Dunaj. Takoj po prihodu se je podal na grobove padlih avstrijskih narodnih socialistov in položil na nje krasne vence. Popoldne je govoril na velikem delavskem zborovanju na Dunaju.

Snoči sta na Dunaju govorila Alfred Rosenberg in državni namestnik za Bavarsko general Epp.

Tehnična dela za nedeljski plebiscit so v glavnem že zaključena. Za glasovalno propagando so v zadnjih dneh angažirali tudi vse uglednejše osebnosti iz političnih, kulturnih in gospodarskih krogov bivše Avstrije. Dan za dnem izhajajo v listih njihove posebne izjave, v katerih se izražajo za ljudsko potrditev priključka Avstrije k Nemčiji.

Na stotine in stotine delavcev je zaposlenih na Dunaju pri olepševalnih delih nekdanje avstrijske prestolnice. Na mnogih krajih postavljajo slavoloke. Na vseh javnih zgradbah, bankah, gledališčih in drugod nameščajo girlande. Po kinih predvajajo propagandne filme, ki naj ljudstvu pokažejo, kako je treba glasovati in zakaj je treba pri tem glasovanju reči za Hitlerja »da«.

Dr. Bürckel je vpeljal novo diplomo, ki jih bodo dobile v Avstrije one občine, ki bodo stoodstotno glasovale na dan plebiscita. Diploma bo ostala v arhivih teh občin.

Wels, 7. aprila. AA. DNB: Minister Darre je imel včeraj svoj prvi govor na avstrijskem ozemlju v tukajšnji telovadni dvorani. Govoril je večinoma pred kmeti in izjavil, da govori vsemu avstrijskemu kmečkemu stanu. Ne misli odvzeti avstrijskemu kmetu njegovih individualnih lastnosti in navad. Toda židovstvo je treba čim prej izključiti iz prehrane naroda. Darre je zaključil svoj govor z besedami, da bodo vsi zakoni v novi pokrajini rajha izvedeni tako, da ne bodo strogi za avstrijske kmete.

Molitve za Hitlerja

Dunaj, 7. aprila b. Dunajski cerkveni list objavlja naslednja navodila katoliškim vernikom: »Dne 10. aprila bo z glasovanjem potrjena dne 13. marca tega leta od vodje in kancelarja Hitlerja izvedena priključitev Avstrije k Nemčiji. Za nobenega Avstrijca ni danes vprašanje, temveč povsem razumljiva stvar, da bo v skladu z navodili po božji milosti postavljenih cerkvenih voditeljev rekel svoj »da«. S tem »da« pa so seveda združene dolžnosti: 1. poslušnost novi posvetni oblasti; 2. zvesto sodelovanje na izgradnji naše velike nemške domovine; 3. ohranitev našega katolištva tudi v novem položaju; 4. dnevna molitev za velikonemški rajh in njegovega voditelja Hitlerja, da bo njegovo delo blagoslovljeno od Boga.«

Augsburg, 7. aprila. AA. Škofijski ordinarijat je objavil, da so bavarski škofi ukazali katoliškim duhovnikom, da naj po vseh katoliških cerkvah zvone vsi zvonovi v soboto zvečer dne 9. aprila ob priliki manifestacije na Dunaju. Tako so se bavarski škofje izrekli za svetovnozgodovinski pomen 10. aprila in svečano povabili svoje vernike, da naj molijo za blagostanje nemškega rajha in srečo svojega vodje, kakor tudi za srečno in mirno sodelovanje med cerkvijo in državo.

Hitler obišče papeža

London, 7. aprila. b. Poročila iz Rima zatrjujejo, da bo nemški kancelar Hitler ob svojem obisku v Rimu prihodnji mesec skoraj gotovo posetil tudi papeža, ker se je po informacijah iz Vatikana po Innitzerjevem obisku pri papežu razmerje med Vatikanom in tretjim rajhom zelo izboljšalo.

Glasovanje Nemcev v Angliji

London, 7. aprila. AA. DNB: Državni tajnik v zunanjem ministrstvu Buttler je včeraj izjavil v spodnji zbornici, da nima ničesar proti temu, da Nemci, ki žive v Angliji, dne 10. aprila glasujejo na ladji izven angleških teritorialnih voda. O tem je bilo nemško veleposlaništvo v Londonu že obveščeno.

Mednarodna komisija za avstrijske begunce

London, 7. aprila. AA. Angleški zunanji minister lord Halifax je izročil danes veleposlaniku Združenih ameriških držav Canadyju memorandum kot odgovor na predlog, ki ga je ameriška vlada pred nedavnim poslala britanski vladi in nekaterim drugim vladam. Po tem predlogu naj bi se ustanovila mednarodna komisija, ki naj bi se bavila z usodo avstrijskih političnih beguncev. Angleški odgovor pravi, da angleška vlada želi sodelovati pri uresničenju tega predloga, kolikor ji bo to le mogoče. V britanskih diplomatskih krogih trdijo, da je USA še 15 drugim vladam poslala ta predlog in da so vse te vlade ameriški predlog tudi sprejele.

Prošnje za angleško državljanstvo

London, 7. aprila. AA. Po nedavnih vesteh, da sta Konrad Veidt in Paul Zinner prosila za angleško državljanstvo, zdaj sporočajo, da so za angleško državljanstvo zaprosile tudi avstrijska princesa Matilda Windischgrätz, Marija Plesch, članica dunajske opere, bivša baronica Horwat in nekatere druge.

Tudi Amerika je že priznala priključitev

Washington, 7. aprila. AA. Vlada USA je poslala vladi nemškega rajha noto, v kateri priznava priključitev Avstrije k nemškemu rajhu. Ko odide z Dunaja ameriški poslanik, bo ameriška vlada prosila nemško vlado, da se na Dunaju ustanovi generalni konzulat.

Negrinova vlada se bo preselila iz Barcelone

Zaradi kritičnega položaja na fronti je bilo proglašeno v Barceloni obsedno stanje

Barcelona, 7. aprila. o. Položaj v Kataloniji je čimdalje bolj kočljiv. Vlada je odredila celo vrsto posebnih ukrepov, da bi se ustavila Francova ofenziva, obenem pa v zaledju zaščitil mir in red. V Barceloni je bilo proglašeno obsedno stanje. Vse hiše in lokali morajo biti zaprti že ob 21. Uro pozneje se nihče več ne sme pojaviti na cesti, ako nima posebnega dovoljenja. Barcelonski krogi menijo, da so bili ti ukrepi potrebni zaradi tega, da se ne bi nacionalistični in nezadovoljni elementi v Barceloni uprli, za kar se jim je sedaj ponudila prilika, ker je vlada odposlala pretežen del policijskih napadalnih oddelkov na fronte.

Zaradi kritičnega položaja na katalonski fronti je Negrinova vlada snoči tudi sklenila, da se čim prej odseli iz Barcelone v Valencijo ali pa v Alicante odnosno Cartageno. V gotovem primeru bi prišla v poštev tudi Murcia. Ta mesta so sedaj še najbolj oddaljena od posameznih front. Sklep vlade kaže na to, da je za odgovorne republikanske kroge katalonska usoda takorekoč že zapečatena. Preselitvi vlade iz Barcelone v kakšno drugo špansko mesto so se uprli le nekateri ekstremni člani režima, ki so menili, da bi skrajno slabo vplivala na moralo vojske in vsega prebivalstva.

Kakor se je sedaj zvedelo, je moral Prieto zato podati ostavko kot vojni minister, ker je zahteval pogajanja za premirje s Francom.

Republikanske protiofenzive na vseh frontah

Barcelona, 7. aprila. br. Republikanske čete nudijo sovražniku na vseh frontah odločen odpor. Zadnjih 48 ur francovci niso mogli doseči nobenega važnejšega uspeha. Razen na katalonski fronti so republikanske čete na vseh ostalih frontah prešle v ofenzivo. General Franco je bil zlasti na guadalajarsko fronto prisiljen poslati ojačenja. Republikanska vojska se bojuje z veliko energijo. Tudi pri Tortosi so republikanci pričeli protiofenzivo in so zavzeli več važnih postojank, dočim je prodiranje frankovcev v tem odseku že od včeraj docela ustavljeno.

Madrid, 7. aprila. AA. Na gvadalajarskem bojišču severno od Cifuentesa so republikanske čete zadnja dva dneva utrdile svoje postojanke posebno pri Lasynviernasu, Elsetio Abandes in Sostodohos. Včeraj so Francove čete po daljših pripravah svojega topništva na desnem krilu omenjenega bojišča izvršile protinapad. Pri tem so jih podpirala letala in tanki. Pri vasi La Nava so se republikanske čete morale nekoliko umakniti v stran.

Čete republikanske vlade so podvzele iniciativo za vojne operacije tudi na estremadurskem bojišču ob meji pokrajin Caceres in Toledo. Po pripravah topništva so prodrle proti zahodu in so dospele hitro do Villar del Pedroso in Caras Calela. Francove čete so se umaknile v bližnje vasi, v katerih so sedaj obkoljene, in jih obstreljuje republikansko topništvo. Republikanske čete so na svojem pohodu prispele do Navatrasiere ter nadaljujejo prodiranje na desnem krilu v smeri proti severu in sicer proti Puente del Arzo, ki so ga nacionalisti že morali izprazniti.

Francija vztraja pri politiki nevmešavanja

Pariz, 7. aprila. o. Francoska vlada je na noto španske vlade, v kateri je zahtevala takojšnjo pomoč in opustitev politike nevmešavanja, odgovorila, da odločno vztraja pri politiki nevmešavanja ne glede na usodo Katalonije. O tem sta se francosko in angleško zunanje ministrstvo posebej sporazumela. Kakor kaže, bo jutri na enak način odgovorila na špansko noto tudi angleška vlada.

Posvetovanja v Kremlju

Pariz, 7. aprila. o. Po poročilih iz Moskve so bila zadnje dni v Kremlju važna posvetovanja o usodi republikanske Španije in o položaju ljudske fronte v Franciji. Kakor zatrjujejo, bosta ruska poslanika v Parizu in Londonu odstavljena ter pozvana na odgovor.

Po zadnjih spremembah v vladi se je ustanovil v Moskvi tudi poseben vrhovni triumvirat, v katerem so Stalin, Molotov in Kaganovič.

Tihotapstvo zlata iz Rumunije

Bukarešta, 7. aprila. o. V zvezi s tihotapsko afero poročajo listi, da je bilo iztihotapljenih nad 200 milijonov zlatih lejev v tujino.

Beležke

Konferenca jugoslovenskih škofov

Iz Zagreba poročajo, da se bo dne 3. maja sestala letošnja konferenca jugoslovenskih katoliških škofov. Posvetovanja bodo trajala več dni in bodo obravnavala vse zadeve, ki se tičejo katoliške cerkve v Jugoslaviji. Po konferenci bo baje objavljena posebna poslanica katoliškim vernikom v naši državi. Posvetovanja bodo tudi to pot v Zagrebu in jim bo prvič predsedoval novi zagrebški nadškof dr. Stepinac.

Prihodnja seja združene opozicije bo v Zagrebu

Kakor napovedujejo zagrebški listi, se bo že prihodnji teden vnovič sestal delovni odbor združene opozicije, ki je te dni zasedal v Beogradu. Sedaj se bo sestal v Zagrebu pod vodstvom dr. Mačka. Na seji bodo definitivno sklepali o zadevah, ki so jih obravnavali na beograjskem sestanku. Razpravljali bodo tudi o bližajočih se skupščinskih volitvah, ki bodo letošnjo jesen ali prihodnjo spomlad, ker v maju 1939 že poteče poslovna doba sedanje skupščine.

Demokracija in narodno edinstvo

Na seji nekega pododbora JRZ v Beogradu je govoril tudi bivši minister Djura Janković, eden glavnih ideologov stranke. Izvajal je, da se »narodno in državno edinstvo v demokratskem režimu ne moreta dobro čuvati, ako ni stranke, ki obsega vso državo. Tako stranko imamo. Mi smo demokratični, kjer demokracija ne more škoditi narodu, nismo pa in tudi ne bomo demokratični, kjer bi to škodovalo interesom državne celote in narodnega edinstva. Mnogi, ki danes govore o demokraciji, pozabljajo, da je po vojni nastopil čas, ki izvaja reforme na vseh področjih javnega življenja, tudi na političnem.«

Slabo mnenje imajo o sebi

Pred dnevi smo v informacijo svojim čitateljem zabeležili, kakšne znake imajo odnosno še nameravajo imeti slovenski pristaši JRZ. Včerajšnji »Slovenec« je zaradi tega na nas zelo hud ter pravi, da hočemo »s takimi puhlimi namigavanji in podlimi spletkami dokazati separatizem Slovencev in njihovo politično nezanesljivo zavezništvo«.

Reči moramo, da nas je slovenčevski očitek osupnil. Svoje informacije smo vendar črpali direktno iz njihovih lastnih glasil. Kaj imajo gospodje pri »Slovencu« o svojih listih res tako slabo mnenje, da mislijo, da jih izven Slovenije nihče ne bere in da izve širša javnost o njihovem pisanju šele iz »Jutra«? Sicer se pa res da iz tega pisanja sklepati, da tako mislijo.

»Slovenec« potem še napada dr. Kramerja, kakor da bi bil on kriv njegovih različnih značk. Kar se tiče dostojnosti, je pa stvar ta, da so vse »Jutrove« beležke pisane tako dostojno in stvarno in tako v skladu z resnico in pravico, da se jih niti dr. Kramerju, niti nikomur drugemu ni treba sramovati. V tem se ravno »Jutro« bistveno razlikuje od »Slovenca«.

Tako piše „Slovenski gospodar“

Mariborski »Slovenski gospodar«, štajersko podeželsko glasilo JRZ, razpravlja popolnoma v skladu s svojo moralo o denunciantstvu. Povzpel se je celo do naslednjih stavkov:

»Ako bi zaprli vse denunciante v Sloveniji, bi redkokateri jnsar ostal na svobodi. JNS vrši denunciantstvo kot politično obrt, ki se je gojila kot veleobrat v dobi JNS diktature in ki obratuje še tudi danes, kakor dokazuje jnsarsko pisanje in govorjenje.«

Res, tako piše »Slovenski gospodar«, ki izhaja že nekaj desetletij in je torej izhajal tudi pred vojno in med vojno.

Zahvala Čauševićevega brata

»Hrvatski dnevnik« je objavil zahvalo Smail-Hakija Čauševića, brata umrlega bivšega verskega poglavarja jugoslovenskih muslimanov Džemaludina Čauševića. Brat se zahvaljuje časopisju Jugoslavije, posebno hrvatskemu, za simpatično pisanje ob bolezni in smrti bivšega reis ul uleme. Nato med drugim pravi:

»Posebno zahvalo sem dolžan g. dr. Vladku Mačku, vodji vsega hrvatskega naroda, ki je večkrat telefonično povpraševal za zdravje mojega velikega brata ter mu izkazal še posebno pažnjo s tem, da je poslal na pogreb svojega odposlanca g. prof. Hakija Hadžića.«

Tansko jezero in Nil

Znani nemški publicist Emil Ludwig je nedavno napisal zanimivo knjigo o Nilu, glavni reki Egipta. V knjigi razpravlja tudi o odvisnosti Nila od abesinskega Tanskega jezera, o kateri je bilo za časa abesinske vojne toliko govora. Takrat se je namreč trdilo, da dobiva Nil večji del svoje vode iz tega jezera in da zato lahko gospodar jezera prikliče nad Egipt nedogledno katastrofo, ako vodo iz jezera napelje v drugo smer. Emil Ludwig dokazuje, da je to mnenje gola pravljica. Sklicuje se pri tem na sodbe angleških hidrotehničnih strokovnjakov, ki že desetletja študirajo vse probleme, ki so v zvezi z Nilom. Po njihovih ugotovitvah, niti ena dvajsetina vode, ki se pretaka po reki Nilu, ne prihaja iz Tanskega jezera. Skoraj vso vodo dovajajo Nilu reke in potoki iz planinskega predela Sudana, ki je v angleški oblasti. Po vsem tem prihaja Ludwig do zaključka, da Tansko jezero, ki je danes v italijanski posesti, ne igra nobene važne vloge v odnošajih med Anglijo in Italijo.

Eden predlagan za Nobelovo mirovno [illegible]

Bukarešta, 7. april[illegible] teta univerz[illegible] ti bivšega [illegible] Edena za No[illegible] 1938.

Zunanjepolitični cilji nove rumunske vlade

Zveza s Francijo, zvestoba Mali antanti in Balkanski zvezi so temelji rumunske zunanje politike

Bukarešta, 7. aprila. h. Danes je sprejel zunanji minister Comnen Petrescu novinarje ter jim je podal naslednjo izjavo:

Rumunska vlada bo nadaljevala, kakor je naglasila že neposredno po prevzemu oblasti, tradicionalno smer rumunske zunanje politike. Ko sledim modrim zgledom svojih prednikov, smatram za svoj najvišji cilj ohranitev miru in nedotakljivost naših mej. V to svrho si bom prizadeval poglobiti naša zavezništva in prijateljske odnošaje, istočasno pa bom skušal navezati dobre odnošaje z vsemi, zlasti pa s sosednimi državami. Zveze Rumunije v okviru Male antante in Balkanske zveze so najčvrstejše jamstvo za ohranitev miru v tem delu Evrope.

Mala antanta predstavlja tako s političnega kakor z gospodarskega stališča živ organizem in je njena vrednost že tako preizkušena, da jo danes lahko smatramo za ključ evropskega miru. Zavedajoč se tega pomena Male antante, bo rumunska vlada ta najvažnejši instrument miru tudi v bodoče najskrbneje čuvala.

Kot zastopnik Rumunije na konferenci Balkanske zveze v Ankari sem pričel sodelovanje s tovariši iz zaveznških držav, ki odpira najlepše upe v bodočnost. Ta skupina je za nas vedno večjega pomena, zlasti, kolikor gre za uresničenje njenih regionalnih prizadevanj za balkansko pobratimstvo. V tem pogledu bo Balkanska zveza vedno lahko računala z vso podporo rumunske vlade.

Naša vlada je že dosegla tesno in prijateljsko sodelovanje s Poljsko in si bom prizadeval, da to sodelovanje še poglobim. Ponosen sem na to, da sem svoječasno sodeloval s pobudniki poljsko-rumunskega pakta. Trdno sem odločen ostati zvest temu mirovnemu idealu.

S Francijo nas veže prijateljska pogodba, ki pa jo še boli krepi povezanost našega naroda z velikim francoskim narodom. Rumunija smatra prijateljstvo Francije za bistven pogoj regionalne varnosti.

Za svojo najvažnejšo nalogo smatram poglobitev odnošajev z Anglijo, zlasti na vseh poljih mednarodnega udejstvovanja, da tako tudi Rumunija najbolje pripomore k okrepitvi mirovnih idealov in mednarodnega sodelovanja.

Dolgoletno udejstvovanje v Berlinu mi je dalo priliko, da se podrobno seznanim z našimi odnošaji z Nemčijo. Prizadeval si bom, da se ti odnošaji še nadalje razvijajo v duhu prijateljstva. Posebno pozornost bom posvečal našim gospodarskim in kulturnim odnošajem z Nemčijo, ki so zaradi zemljepisne lege obeh držav povsem naravni.

Naši odnošaji z Italijo slone na [illegible]sni sorodnosti, na mnogih skupnih spominih, ki vežejo oba naša latinska naroda. Imel sem čast spoznati g. Mussolinija in njegova čustva do nas. Lahko trdim, da so ta čustva povsem v skladu s čustvovanjem našega naroda in da je že samo to jamstvo za ohranitev in okrepitev starega in neporušenega prijateljstva.

Kar se tiče Rusije, je Rumunija odločena z vso prisrčnostjo nadaljevati dobre sosedstvene odnošaje, ki obstojajo med obema državama. Želja Rumunije je, da bi tudi z Madžarsko in Bolgarijo, ki sta neposredni sosedi Rumunije, zavladalo prijateljsko razmerje. Prizadeval si bom doseči prisrčne odnošaje na ta način, da bomo v prijateljskem duhu reševali vse spore in odstranjevali težkoče, ki še obstoje med nami.

Društvo narodov bo gotovo pravilno ocenilo prizadevanje Rumunije, ki je trdno odločena podpirati vsako mednarodno akcijo, ki ima za cilj ohranitev in učvrstitev miru. Rumunija se bo strogo čuvala vsakega vmešavanja v notranje zadeve drugih držav, prav tako pa pod nobenim pogojem ne bo dopuščala nobenega vmešavanja v svoje notranje zadeve.

Dvojni umor in samomor v beograjski odvetniški pisarni

Beograd, 7. aprila. p. V Beogradu se je davi v pisarni odvetnika Svetislava Marića pripetila tragedija, katere žrtve so postali odvetnik sam, znani beograjski podjetnik Arandjel Petrović in njegov poslovni tovariš ter sorodnik Jovan Petrović.

Arandjel Petrović, ki je bil oženjen in oče petih otrok, je z revolverjem ustrelil odvetnika Svetislava Matića in Jovana Petrovića, proti katerima je oddal 5 strelov, nato pa si je šesto kroglo pognal še samemu sebi v glavo in je poškodbi v nekaj trenutkih podlegel. O vzrokih dvojnega umora in samomora je bilo mogoče zvedeti le to, da je šlo za kupčijo, v kateri je Arandjel Petrović založil že mnogo svojega denarja, iz katere pa sta ga hotela odvetnik in njegov kompanjon izločiti in mu povzročiti veliko škodo. Po Beogradu govore, da sta ga že ponovno izigrala in spravila skoraj na beraško palico. Vsekakor so morali biti razlogi, ki so Arandjelu Petroviću narekovali to dejanje, izredno resni. Neposrednih prič dogodka ni bilo. V sosedni sobi je bil v času, ko so padli streli odvetniški pripravnik Peter Nikolić, ki ve povedati le toliko, da je šlo pri omenjeni kupčiji za več ko 400.000 din.

Kraljica na krstni slavi „Srbske majke“

Beograd, 7. aprila p. Nj. Vel. kraljica Marija in Nj. Vis. kneginja Olga sta danes prisostvovali krstni slavi humanitarnega društva »Srbska majka.«

Namestnik Stanković na beograjski razstavi

Beograd, 7. aprila. AA. Danes ob 9. dopoldne je obiskal italijansko umetniško razstavo kraljev namestnik dr. Radenko Stanković. Pred muzejem kneza Pavla sta ga sprejela ravnatelj muzeja dr. Milan Kašanin in kustos muzeja dr. Miodrag Grbić.

Po likvidaciji dunajskega poslaništva

Beograd, 7. aprila. AA. S kraljevim ukazom je imenovan dosedanji jugoslovenski poslanik na Dunaju g. Lazarević za poslanika v Bruslju. Svetnik zunanjega ministrstva g. Milan Konstantinović pa je imenovan za generalnega konzula na Dunaju.

Dva nova podbana

Beograd, 3. aprila p. Za pomočnika bana dunavske banovine je imenovan dosedanji pomočnik bana moravske banovine Vladimir Jevtić, za pomočnika bana moravske banovine pa bivši pomočnik bana Janičije Krasojević.

Medparlamentarna unija

Beograd, 7. aprila. p. Sredi meseca bo odpotovala v Nico posebna delegacija našega narodnega predstavništva, ki se bo udeležila zasedanja ožjega odbora interparlamentarne unije. Ožji odbor unije bo sestavil program in določil referate za glavno skupščino unije, ki bo meseca septembra v Londonu. Naša delegacija za sejo v Nici bo štela 25 senatorjev in poslancev, vodil pa jo bo predsednik narodne skupščine Stevan Ćirić.

Zasedanje mednarodnega urada za delo

Beograd, 7. aprila. p. Ob koncu meseca se bo sestal v Ženevi ožji odbor mednarodnega urada za delo. Našo vlado bo zastopal minister za socialno politiko Dragiša Cvetković. Na tem zasedanju bodo določili delovni program širšega odbora vseh odsekov urada, ki se bodo sestali v Londonu meseca maja.

Zasedanje gospodarskega sveta Balkanske zveze

Carigrad, 7. aprila. AA. V Carigrad so prispele delegacije Balkanske zveze, da sodelujejo na posvetovanjih gospodarskega sveta in [illegible]ska Balkanske zveze. Konferenco gospodarskega sveta je v Jildizu slovesno otvoril minister Sikri Saradžoglu kot zastopnik turškega zunanjega ministra, ki je odpotoval na uradni obisk v Egipt.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Železniška nesreča v Capragu

Sisak, 7. aprila. o. Davi se je na železniški postaji Caprag pripetila železniška nesreča, ki po naključju ni zahtevala človeških žrtev, pa je zato tem večja gmotna škoda. Tovorni vlak, ki je pravkar privozil v Caprag in so od njega odklopili že tri vagone, je po nesporazumu zavozil na tir, po katerem bi moral priti iz druge smeri na postajo potniški vlak iz Beograda. K sreči je signal pred postajo kazal, da je tir zaseden. Zato se je potniški vlak, ki je prav tedaj prispel iz beograjske smeri, pričel pred postajo ustavljati, tedaj pa se je signal dvignil in je vlak z zmanjšano brzino nadaljeval pot. Proga ima prav tam hud ovinek, zaradi česar strojevodja potniškega vlaka ni mogel opaziti, da je na istem tiru tovorni vlak. Na ta način je postala nesreča neizogibna. Oba stroja sta bila skoraj docela razdejana. Močno je bilo poškodovanih tudi 10 vagonov tovornega vlaka. K sreči se ni niti potnikom niti železniškemu osobju ničesar hudega pripetilo.

Koncert beograjskih srednješolcev

Beograd, 7. aprila. p. Beograjski srednješolski pevski zbori bodo priredili danes skupni koncert. Koncerta se je udeležila velika množica občinstva. Kralja je ob tej priliki zastopal polkovnik Durbešić. Zastopana sta bila tudi patriarh Gavrilo in prosvetni minister.

Iz državne službe

Beograd, 7. aprila. p. Računski preglednik mestne kontrole pri centralni carinski blagajni v Ljubljani Živojin Jovanović je napredoval v 7. pol. skupino. — Za docenta na ljubljanski teološki fakulteti je imenovan dr. Ignacij Lenček, ki bo predaval moralno bogoslovje. — V železniški službi so premeščeni po službeni potrebi: oficiali Josip Žlender iz Šibenika na Rakek, Ljudmila Gregorjč in Marija Prunk iz gradbenega na občj oddelek železniške direkcije v Ljubljani, pomožna prometnika France Grbec iz Dobove v Boh. Bistrico in Alojzij Šabec iz Vidma-Krškega v Dobovo, na lastno prošnjo pa upravni uradnik Alojzij Volk z Jesenic na glavni kolodvor v Ljubljani; prometniki Peter Belinger iz Bistrice-Boh. jezero na gor. kolodvor v Ljubljani, Ivan Kokalj iz Prevalj za šefa postaje v Vuzenici-Muti, Rudolf Novak iz Vuzenice-Mute na Vrhnjiko, Ivan Majdič od Sv. Petra v Savinjski dolini v Kranj in Ivan Ilija iz Hrastnika v Št. Peter v Savinjski dolini.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Po večini oblačno in še dosti toplo vreme v vsej državi. Ponekod morda nekoliko dežja. Pričakovati je, da se bo zopet nekoliko ohladilo.

Zagrebška: Vedro in stalno vreme. Temperatura se bo še nekoliko dvignila.

Dunajska: Spremenljivo oblačno, nekoliko hladneje.

Naši kraji in ljudje

Najmlajši član kraljevskega doma

Včeraj so v Beogradu praznovali drugi rojstni dan princeske Elizabete, hčerke Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge. Dveletna princeska je najmlajši član kraljevske dinastije. Proslavo so obhajali v najožjem rodbinskem krogu

Prijetno dečje letovišče

Maribor, 7. aprila.

Te dni je bil redni letni občni zbor Društva za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru, na katerem je vzorno delujoči odbor podal obračun svojega velikega in požrtvovalnega dela za oskrbovanje Počitniškega doma kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju. Občni zbor je otvorila in vodila predsednica gospa Marija **Maistrova.** Iz izčrpnih poročil marljivih funkcionarjev je razvidno, da je letovalo v letu 1937. pri Počitniškem domu na Pohorju 443 otrok v treh skupinah po 30 dni. Od teh je bilo 142 sirot, polsirot ter otrok iz zelo ubožnih slojev, nadalje 36 otrok iz zavodov, 121 delavskih, 79 uradniških otrok ter 65 iz samostojnih poklicev. Otroci so bili pod stalnim zdravniškim nadzorstvom in so povprečno pridobili na teži med letovanjem za 2.80 kg.

Med letom se je izvršil sodni prepis darovanega posestva od g. dr. F. Lipolda na društvo. Gradbena dela so se izvršila pri novem domu za dečke, v bolniškem paviljonu, pri kopalnem bazenu in pri električni napravi. Dela je vodil z veliko požrtvovalnostjo g. Ivan Robnik. Društvo je prejelo visoko kraljevo nagrado v znesku 10.000 din kot priznanje za uspešno delovanje. Tudi gospodarstvo doma je dobro razvito in daje vso povrtnino vzorno urejeni domači vrt. V sezoni je dobila deca okoli 100 litrov mleka od domačih krav. V higienskem oziru je dom vzorno urejen. Delo Društva za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru zasluži polno priznanje. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednico go. Maistrovo na čelu.

Kupite butare...

Ljubljana, 7. aprila

Na voziçkih, pod velikimi umazano-belimi sončniki, leže kupi oljk. Gospe jo prodajajo v dobrodelne namene, paglavec s Kodeljevega za kos kruha. Prodajajo jo za bengalske zamorce. Črni Bengalci ne vedo ničesar o beli Ljubljani in o njenih barakah v predmestnih jamah.

Zrak je nasičen z vonjem po pomarančah, limonah, kislem zelju in repi. Stojnice se šibijo pod pisanimi skrbno dekoriranimi butarami. Konkurenca je velika. Žene od Sv. Lenarta, iz Hrušce, iz Rudnika na Dolenjskem, imajo nagubane obraze, ponošene bluze in pokrpane predpasnike. Dolgo so njihovi trdi prsti pleli, polagali barvano struganje kos h kosu, povijali z vrvico; mnogo poznih ur so se sklanjale nad hrastovimi mizami in plele butare, ki jih zdaj ljudje malomarno prevračajo in se prepirajo za ceno.

— Štiri dam, več pa ne!

— Več zelenja bi rada. —

— Kupite, gospa!... Za vas, gospa!...

Žene od Sv. Lenarta in iz Dolenjskega vas prosijo! Žalostno je pri njih doma. A to so butare, s katerimi boste prinesli blagoslov v vaše domove. Vsi ponujajo: mala deklica in fant, ki jih tudi že vesta delati, sta ponosna na to; fant iz Dolenjskega, ki se mu skozi strgane hlače svetijo noge. Srajca na prsih v cunjah visi z njega. Bebasto se smeje in ponavlja uro za uro: »Za vas, gospa!«

Tu niso izložene butare. Poglejte dobro! Butare so le dekoracija — za njimi vidim žene žalostnih oči in ozkih ramen in z gubami na postaranih obrazih. A za obrazi vasi — sv. Lenart, ogoljene hiše na hribu, od katerih odpada omet; vidim Hrušico, kjer so od hiše do hiše napeljane vrvi, na katerih se suši perilo. Med hišami teče voda, umazana od ljubljanskega perila, a na podstenjah stoje vozički mlekaric.

— Kupite, gospa! —

Strgani paglavec s Kodeljevega ali iz Sibirije beži med stojali in pojoč ponavlja svoj refren:

— Kupite, gospa! Dva dinarja — si bom kupil kruha! Kru—u—ha!...

Pereča vprašanja železničarjev

Ugotovitve dveh zborov UJNŽB v Mariboru

Ljubljana, 7. aprila

Nedavno je bila v Mariboru plenarna seja UJNŽB, katere so se udeležili poleg centralnega vodstva iz Beograda polnoštevilno še delegati vseh oblastnih uprav. Po seji je bil v veliki dvorani mariborskega Narodnega doma tudi sestanek članov združenja, katerega se je udeležilo okrog 700 železničarjev, po večini iz mariborskega okoliša. Na obeh zborih so obravnavali naslednja važna vprašanja železničarjev:

Delavski pravilnik

Po danih poročilih bi imel stopiti v veljavo s 1. aprilom t. l. nov delavski pravilnik, ki bi v nekaterih bistvenih točkah sedanje službeno razmerje železničarskega delavstva poslabšal (pokojninsko zavarovanje, stalnost, dopusti), v nebistvenih ali manj važnih točkah nekaj zboljšal. Na intervencijo UJNŽB pri najmerodajnejših činiteljih železniške uprave se je uveljavljenje pravilnika preprečilo in dobilo zagotovilo, da se bo ponovno pristopilo k redakciji pravilnika, s katerim se pa sedanje službeno razmerje v nobeni točki ne bo poslabšalo.

Pravilnik o službeni obleki

Po večletnem prizadevanju za zboljšanje tega pravilnika se je le doseglo, da je s 1. aprilom t. l. stopil v veljavo nov pravilnik za službeno obleko, s katerim se odpravijo v izdatni meri dosedanje neredrnosti in nepravilnosti. Po starem pravilniku je znašal letni finančni efekt za celo državno območje cca 13 milijonov din, z novim pravilnikom se zviša na cca 23 milijonov. Višji finančni efekt v iznosu 10 milijonov gre deloma na račun zvišanja postavk za posamezne upravičence, deloma pa na račun zvišanja števila upravičencev.

Novela k zakonu

Kakor znano, so bili predlagani razni predlogi za amandmane k finančnemu zakonu 1937/38 in ponovno za 1938/39, po katerih naj bi se odpravilo nekaj najobčutnejših trdot sedanjega zakona o državnem prometnem osobju (štetje let za pokojnino, napredovanje žel. oficialov, izenačenje žel. uradnikov v pogledu napredovanja do najvišje možne grupe z ostalimi državnimi uradniki; priznanje svojstva eksekutivne službe vsem onim panogam železniške službe, kakor jo je priznaval zakon o državnem prometnem osebju iz leta 1923; ukinitev čakalne dobe 1 leta za dosego pravice do prejemanja višjih prejemkov zaradi napredovanja). Iz poročil se je zaznalo, da noben predlog ni bil sprejet in uveljavljen. Da se pa kljub temu popravi socialne in moralne krivice sedanjih zakonskih določb, je železniška uprava pristopila k izdelavi novele k sedanjemu zakonu.

Prezadolženost železničarjev

Na obeh zborih se je ugotovilo in večkrat naglasilo skrajno slabo gmotno stanje celokupnega žel. osebja, kar ima za posledico prezadolženost uslužbencev pri svojih zadrugah, trgovcih, obrtnikih itd. To pa še ni doseglo svoje kulminacije, ker zadolženost še vedno občutno narašča. Po približnih ugotovitvah je le še cca 5% uslužbencev brez dolga. Izmed železničarjev v srednji Evropi so jugoslovenski v pogledu višine plač na zadnjem mestu.

Gmotni položaj železniških delavcev

Izmed vseh panog železniških uslužbencev so delavci, ne izvzemši profesionistov z večletno službeno dobo, najslabše situirani, a izmed teh progovni delavci še potencirano. Slednji zaslužijo mesečno pri polni (25 dnevni) zaposlitvi brutto 500 do 700 din. Na članskem sestanku je bilo s številkami predočeno, kako živi progovni delavec z mnogočlansko družino s takim zaslužkom. Brutto zaslužek rednika 10 članske družine znaša po 30letni službeni dobi mesečno 720 din, redni odbitki (bolniško in pokojninsko zavarovanje) cca 100 dinarjev, netto prejemki din 620 ali 2 din za osebo na dan za kritje vseh življenjskih potreb.

Na članskem sestanku se je poudarjalo, da so imeli železničarji v prejšnjih časih boljše službeno razmerje tako v pogledu zaposlitve, kakor tudi plač. Današnje stanje je za 50% slabše. Z ozirom na dolgotrajnost slabih razmer se loteva železniških uslužbencev, posebno pa delavcev obup.

*

Po dosedanjih informacijah se da sklepati, da merodajni faktorji centralne železniške in državne uprave uvidevajo nevzdržno gmotno stanje železničarjev. — UJNŽB želi in upa, da bodo tudi kmalu začeli odpravljati mnogoštevilne nedostatke.

POD ČASTNIM POKROVITELJSTVOM FRANCOSKEGA KONZULA V LJUBLJANI gosp. G. REMÉRANDA

danes ob 21.15 uri svečana premiera najlepšega filma sezone!

Abus de confiance — glavno vlogo igra DANIELLE DARRIEUX

ZLORABA ZAUPANJA

V spomin na ta edinstveni krasni film bo podeljenih obiskovalcem nad 20 lepih in dragocenih daril in nagrad potom žrebanja v 2 skupinah. Pogoji objavljeni v posebnem članku in po radiju. — Informacije tudi v kinematografu!

Pri popoldanskih predstavah ob 16. in 19.15 uri predvajamo zadnjikrat senzacijonalni film

Jetnik na dvorcu Zenda

V Vašem interesu je, da si za večerno premiero čimpreje rezervirate in v predprodaji nabavite potrebne vstopnice

KINO UNION

Tel. 22-21

Odličen vé gospod,
vé dobro dama fina:
Odolova higijena
na svetu je edina!

Nega ust in zob je nega lepote v pravem pomenu besede. Med kulturne ljudi ne more biti prištet, kdor bi rad bil lep brez negovanih zob ter brez čistih, sveže duhtečih ust. Negovana lepota je kultura in z ODOLom negovana usta so samoumevno dokaz osobne kulture. ODOL osveti in poživi ter da sveže duhteč vonj iz ust.

Aromatično varstvo Vaših ust oskrbi na najboljši način ODOL

Danes premiera slovitega filma „Zloraba zaupanja“ v kinu Unionu

Častno pokroviteljstvo francoskega konzula v Ljubljani gospoda Gabrijela Reméranda — Razpisanih je nad 20 krasnih daril in nagrad v spomin na najlepši film sezone

Drevi ob 21.15 bo v kinu Union svečana premiera enega najlepših filmov letošnje sezone, filma »Zloraba zaupanja« (Abus de confiance). O lepoti tega reprezentativnega dela francoske filmske umetnosti je pisalo vse časopisje z navdušenjem in polnim priznanjem. Krstna predstava v Parizu je bila pod visokim pokroviteljstvom soproge predsednika republike gospe Lebrunove v najluksurijoznejšem pariškem kinogledališču. Pa tudi v naši državi ni bilo navdušenje za ta film nič manjše. V Beogradu je tekel film nepretrgoma celih 29 dni, v Zagrebu 21 dni v največjih kinematografih in vse ocene našega tiska so se izražale v samih superlativih o znamenitem delu režiserja Henryja Decoina. Takega uspeha še ni bilo deležno nobeno filmsko delo v povestnici filma in kinematografa.

Ljubljanska premiera filma »Zloraba zaupanja« bo danes v kinu Union. Častno pokroviteljstvo nad filmom sta prevzela francoski konzul v Ljubljani gospod Gabrijel Remérand in njegova gospa soproga.

Uprava kina Union bo razdelila v spomin na ta film onim obiskovalcem, ki jih bo določil žreb, nad 20 krasnih daril, ki so od danes naprej razstavljena v izložbenem oknu tvrdke Bat'a na Aleksandrovi cesti.

Kdo ima pravico do žrebanja, kdaj in na kakšen način bodo darila žrebana?

Žrebanje bo v dveh skupinah. Pogoji za žrebanje v prvi skupini so naslednji:

I. skupina. Uprava kina Uniona **bo v času od 8. do 13. t. m. vsak dan dopoldne in popoldne po eno uro klicala razne telefonske abonente, ne da bi se abonentu takoj legitimirala. Klicani telefonski abonent mora, čim dvigne slušalko na svojem telefonu brez vsakega odloga, poziva odnosno legitimiranja reči v telefon: »Zloraba zaupanja je najlepši film sezone.« Če je bil abonent klican od uprave kina Uniona, se mu bo uprava kinematografa takoj legitimirala, ga prosila za** sporočitev imena in naslova ter mu obenem povedala njegovo vrstno številko, s katero se bo udeležil žrebanja v prvi skupini daril. Telefonski abonent pa mora še isti dan osebno dvigniti pri blagajni kina Uniona vstopnico za film in svojo številko žrebanja.

Darila prve skupine: Vinski servis iz kristalnega stekla za 6 oseb, električna namizna svetilka, damska torbica (neceser) za potovanje, pokromana budilka, steklenica kolinske vode, steklenica vermuta, ena bonboniera, ena dvomesečna brezplačna karta za kino Union.

II. skupina. Da pa bodo deležni lepih daril tudi najširši krogi občinstva, taki, ki nimajo telefona odnosno ne morejo lahko do njih, **bodo za drugo skupino daril tekmovali vsi posetniki filma sploh. Zato bodo vse vstopnice za ta film na hrbtu označene s posebnimi zaporednimi številkami, ki bodo po odigranju filma žrebane in bo od njih 15 izžrebanih številk prejelo spodaj navedena darila in nagrade. Občinstvo naj tedaj svoje vstopnice brezpogojno shrani, ker se bodo oni, katerih številke bodo izžrebane, morali pri prevzemu daril legitimirati s svojimi vstopnicami, ki imajo na hrbtu izžrebane številke. Darila v drugi skupini so:**

Angleško nalivno pero Wattermann, kompletna turistovska oprema za proviant, pancer termos turistovska steklenica, pokromana budilka, steklenica kolinske vode, tri steklenice vermuta, ena bonboniera, tri dvomesečne brezplačne karte za kino Union.

Žrebanje v prvi kakor tudi v drugi skupini se bo vršilo po odigranju filma. Izžrebane številke bodo objavljene v časopisih. Vsa eventuelna pojasnila dobite ves čas pri upravi kina Uniona ali pa pri blagajni kinematografa.

Mednarodni šahovski turnir v Lodžu

Lodž, 4. aprila.

V 9. in 10. kolu turnirja sem imel važni partiji s konkurentoma Stahlbergom in Eliskasesom. Obe sem remiziral; s Stahlbergom sem kot črni že od vsega početka igral samo na neodločen rezultat, Eliskases pa je dobro pariral mojo ostro igro na zmago. Po teh dveh partijah so nam računi že povedali, da bom skoro gotovo prvi. Imel sem tedaj že ½ ali 1 točko naskoka, ki bi ga najbližji tekmec Stahlberg po vsej verjetnosti ne mogel dovolj zmanjšati. Potem pa je nastopila še okoliščina, ki je odločitev pospešila: Stahlberg je obolel na neki infekciji — menda mumpsu — ter imel več dni visoko vročino. To ga je tako utrudilo, da je od 10. do 12. kola napravil samo pol točke: izgubil je z Najdorfom in Petrovom ter z veliko srečo še remiziral s Steinerjem. Med tem sem jaz kakor je bilo pričakovati, brez večjih težav porazil Sulika in dr. Seitza ter tako povečal naskok na 1½ točke. Med ostalimi se je razvila borba samo še za drugo mesto. Naskok sem potem še enkrat zvečal na 2 točki. Mladi Gerstenfeld, zelo nadarjen toda nekoliko preveč ambiciozen in samozavestn mojster iz Lodža, je imel namreč namen, da mi na vsak način odvzame pol točke. Bil je svoje stvari tako siguren, da je prišel celo pol ure prepozno k partiji. V zelo težki borbi mu je pa potem manjkalo časa, napravil je več napak ter izgubil dva kmeta. Ob prekinitvi je bil tako izgubljen, da k nadaljevanju sploh ni več prišel. Zadnji dve partiji s Foltysom in Steinerjem sem igral samo še na remis, čeravno bi mi tudi dva poraza že ne vzela več prvega mesta. V obeh partijah sem prišel v nekoliko boljši poziciji, ki pa ju nisem forsiral. Razlika na koncu napram drugemu je znašala ob 11½ točke še vedno 1½. Dovršil sem turnir brez poraza. Mislim, da je bila sploh glavna okoliščina, ki mi je pripomogla k zmagi v turnirju, neprimerno večja sigurnost v igri kakor pa sem jo imel doslej na drugih turnirjih. K tej sigurnosti je morda predvsem pripomoglo dejstvo, da sem se kot urednik »Šahovskega Glasnika« zadnje mesece nehote intenzivneje bavil s šahovskimi analizami in študijami, kar mi je dalo med drugim tudi dobro teoretično pripravo. Poleg tega se je izkazala kot zelo dobra moja taktika v turnirju, da sem partije sistematično igral na končnico. Večini nasprotnikov ta »suhoparni« stil ni konveniral. —

Naš velemojster Vasja Pirc, ki si je priboril prvo nagrado v Lodžu

Potem ko je Stahlberg odpadel, so se začeli za drugo mesto boriti z njim Eliskases, dr. Tartakower, Gerstenfeld in Petrov. Slednja dva sta bila precej zaostala, pa sta z zaporednimi zmagami nevarno prodirala. Eliskases je še nadalje preveč remiziral, pa se je na drugo mesto povzpel dr Tartakower, ki je poleg manj pomembnih remijev z Menčikovo, Regedzinskim in Kolskim v odličnem stilu porazil Foltysa Appela in Frydmana. V zadnjem kolu pa ga je čakal še trd oreh: Stahlberg je bil samo pol točke za njim in je hotel za vsako ceno zmagati. Po dramatični borbi je prišel v tej važni partiji Stahlberg v — menda odločilno — prednost, tedaj pa je dr. Tartakowerju z izredno fino igro v končnici le še uspela rešitev v remis. S tem je bilo drugo mesto z 10 točkami zasigurano velemojstru dr. Tartakowerju, čeprav ni igral vsega turnirja vedno v svoji najboljši formi, je kljub temu pokazal, da je ne samo še vedno najmočnejši poljski mojster, temveč mlajšim velemojstrom še vedno ravnopraven tekmec tudi v najtežjih borbah.

Na tretjem mestu so se z 9½ točke zbrali Stahlberg, Eliskases in Petrov. Mislim, da bi bil Stahlberg zaslužil boljši rezultat in da mu ga je preprečila samo prej omenjena smola. Nekatere njegove partije so bile kvalitativno zelo dobre. Eliskases je ostal poleg mene edini neporažen, vendar je slabša stran v njegovem rezultatu izredno veliko število remijev, namreč kar 11. Petrov se je v drugi polovici izredno popravil ter napravil 5½ točke iz 7 partij. Nekatere izmed teh partij je dobil v prav odličnem stilu, na pr. s Stahlbergom, Gerstenfeldom, Frydmanom. Tako se je po začetnih neuspehih rehabilitiral ter opravičil svoj velemojstrski naslov.

Šesto mesto je pripadlo najmlajšemu udeležencu turnirja, Gerstenfeldu, z 8½ točke. Izgleda, da je poleg Najdorfa res Gerstenfeld najmočnejši talent med mladimi poljskimi mojstri ter da se bo mogel uspešno uveljavitj tudi v inozemstvu. Sedmi na tabeli je z 8 točkami znani varšavski mojster Paulin Frydman, ki je imel sicer v inozemstvu že pomembnejše uspehe. V Lodžu je igral nekoliko nesolidno. Zadnjo nagrado si delita L. Steiner in Appel s 7½. Prvega je vse do konca spremljala smola, slednji si je s svojo veliko rutino kljub slabšemu mestu zasigural častno mesto.

Velemojster in poljski prvak dr. Tartakower, ki bo sodeloval tudi na ljubljanskem mednarodnem šahovskem turnirju, je dobil v Lodžu drugo nagrado

Presenetljivo slabo sta odrezala Foltys in Najdorf, ki sta skupno s Kolskim dosegla samo 7 točk, torej že pod 50%. Foltys je bil očitno indisponiran; morda ga je motil tudi forsirani turnirski tempo, brez prostega dneva. Najdorf je bil poleg smole še tudi precej lahkomišljen v igri in je samo v redkih partijah pokazal svojo formo. Kolski, kakor tudi Regedzinski, ki s 6½ točke sledi na 13. mestu, sta se izkazala kot solidna mednarodna mojstra. Tudi Sulik je zasluženo napravil 5 točk in s tem dosegel mojstrsko tretjino. Rezultat ge. Menčik-Stevensonove, ki je samo s 3½ točke zaostala na predzadnjem mestu, priča o visokem nivoju turnirja, saj je znano, da je tudi v težkih turnirjih imela damska svetovna prvakinja že več uspeha. Dr. Seitz je ostal z 2½ na zadnjem mestu. Tu in tam je zaigral prav dobro ter na pr. odvzel po pol točke Petrovu in Foltysu, sicer pa je navadno po dobri otvoritvi popustil — manjka mu pač trenutno treninga.

Turnir je potekel v najlepšem redu, brez težkih incidentov. Vodil ga je kot namestnik turnirskega vodje g. polk. dr. Steiferja nadvse korektno g. Katajev iz Lodža. Šahovski klub v Lodžu je turnir odlično in brezhibno organiziral, za goste je bilo kar najbolje poskrbljeno. Samo — inozemski nagrajenci so radi deviznih predpisov morali pustiti svoje lepe nagrade v Lodžu ter bodo sedaj najbrž morali čakati, da jih po kliringu slej ali prej dobijo v svojo domovino.

Vasja Pirc

OD CVETNE NEDELJE DO VELIKE NOČI
trgovski promet šele prav oživi.

Tako pravi prislovica naših podjetnikov in gotovo je, da imajo prav. »Jutro«, ki izide na cvetno nedeljo, je zato od vseh reklamnih sredstev, ki so našim pridobitnikom na razpolago, najvišje cenjena posredovalna pomoč. »Jutrova« publikacijska sila je pač tako probojna, da si nihče več ne more predstavljati v »Jutru« neuspešnega oglasa. Oglašujmo zato v »Jutru«, da bomo v dneh velikonočnega tedna kar najbolj zvišali trgovski promet in tako ne le koristili sebi, temveč splošnosti.

Oglasni oddelek „Jutra" bo sprejemal oglase za „Jutro", ki izide na cvetno nedeljo, do sobote opoldne. Le res nujne primere bo mogel sprejemati do 17. ure.

Domače vesti

* **Poštni minister Čvrkić v Mariboru.** Včeraj je prispel v Maribor iz Topolšice, kjer je bil na obisku pri svoji hčerki, poštni minister g. Čvrkić. G. minister si je ogledal mariborske pošte, kjer mu je bilo predstavljeno vse vodilno uradništvo. Obljubil je, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, za izboljšanje položaja poštnih nameščencev. Zvečer mu je župan dr. Juvan priredil pri »Orlu« večerjo, ki so se je udeležili tudi mnogi predstavniki mariborskega javnega življenja.

* **Sestanek političnih preganjancev.** V sredo zvečer se je vršil pod predsedstvom ravnatelja R. Pustoslemška sestanek političnih preganjancev izza vojne. Predsedujoči je najprej poročal o beograjskem kongresu 26. sept. l. l. in prečital na njem sprejete rezolucije. Na kongresu je bil izvoljen poseben odbor, ki je sestavil pravila za organizacijo pol. preganjancev. Končna redakcija pravil je bila poverjena vseuč. profesorju dr. Vladimiru Ćoroviću. Organizaciji je bilo dano ime **»Narodni svet«.** Pravila je ministrstvo notranjih del odobrilo z odlokom 27. nov. 1937 št. 21.458. — Nato je prečital tri pisma glavnega odbora, ki se nanašajo na organizacijo banovinskih in krajevnih odborov, na proslavo dvajsetletnice osvobojenja in ujedinjenja in na priznanje zaslug onih, ki so trpeli za Jugoslavijo. Končno je porazdelil med navzoče prijavne pole, ki jih mora vsak priglašenec izpolniti v 4 izvodih in jih izročiti banovinskemu odboru, da jih predloži glavnemu odboru v Beogradu. Pri volitvah v banovinski odbor so bili izvoljeni: Rasto Pustoslemšek za predsednika, Ivan Rudolf za tajnika, Hinko Klavora za blagajnika, Ada Baeblerjeva, dr. Vladimir Knaflič, Tomo Jederlinić, Erle Gombač, Andrej Verbič st., Milan Cimerman in Fran Tavčar z Rakeka, pa za odbornike. Po izvršenih volitvah je predsednik pozval navzoče, naj prijavne pole čimprej izpolnijo in izroče odboru, ker mora biti organizacija brezpogojno izvedena do konca tega meseca, nato pa zaključil zbor.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na urejeno stolico, ki jo doseza s prirodno »Franz-Josefovo« grenčico, ako jo dnevno uživa v manjši količini. Prava »Franz-Josefova voda« deluje milo, prijetno, brzo in sigurno. Ogl. reg. S br. 15 485-35

* **Osrednji odbor društva »Bran-i-bor«** bo imel svoj peti redni občni zbor 10. t. m. ob 10. dopoldne v sejni dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg 3/I. Vabljeni so zastopniki narodnoobrambnih društev, zastopniki tiska in člani podružnic.

* **Dom likovne umetnosti v Zagrebu** na trgu kralja Petra I. zdaj, kakor znano, dovršujejo, ker sta banovina in mestna občina naklonili novo podporo v skupnem znesku enega milijona. Zadnja dela bodo stala okrog 1,300.000 din. Skupni stroški pa bodo znašali okroglo 7,400.000 din. Dom bo nosil ime blagopokojnega kralja Petra I. Osvoboditelja in bo v vestibulu tudi njegov kip, delo umetnika Meštrovića. Z vso vnemo urejujejo zdaj ves trg kralja Petra. Dom likovne umetnosti so začeli graditi v avgustu leta 1934. in so bili v začetku gradbeni stroški preračunani na 5 milijonov. Pozneje so se ti stroški zvišali, stavbišče pa je dala mestna občina brezplačno na razpolago.

* **Nove telefonske zveze.** Telefonski promet je odprt tudi na progah: Trbovlje-Ratenstein. (taksa za navaden razgovor 5 minut 2.70 zl. fr.). Kokra-Dunaj (5.70 zl. fr.), Razhenburg-Dunaj (5.25 zl. fr.), Veliko Gradišče-Dunaj (3.45 zl. fr., Vurberg pri Ptuju-Dunaj (4.65 zl. fr.), Maribor-Mittelsbach (5.25 zl. fr.), Apače-Salzburg (6.45 zl. fr.), Slatina Radenci-Salzburg (3.45 zl. fr.), Rogaška Slatina-St. Pölten (4.20 zl. fr.). Ljubljana-Steinakirchen (4.95 zl. fr.). Razgovori se bodo začeli s 15. t. m.

* **Zbor učiteljev v Murski Soboti.** Sreska učiteljska društva za Čakovec, Slov. Bistrico, Sv. Lenart v Slov. gor., Lendavo, Ljutomer, Maribor levi breg, Maribor mesto, Mursko Soboto, Ormož, Prelog in Ptuj bodo zborovala 14. maja z začetkom ob 10. v veliki dvorani Sokolskega doma v Murski Soboti. Nam[illegible] zborovanja je spoznati Prekmurje, n[illegible]vernejšo postojanko naše domovine, [illegible]manifestirati za naše skupne interese. [illegible]variši (ce), udeležite se zborovanja v čim večjem številu. Javite udeležbo svojim društvom. Sresko društvo v Murski Soboti bo preskrbelo obede po znižani ceni. Kdor reflektira na kosilo, naj ga naroči z dopisnico pri sreskem društvu v Murski Soboti vsaj do 1. maja, sicer se lahko zgodi, da ostanete brez prehrane, ker Murska Sobota ne razpolaga z velikomestnimi hoteli. Udeležba mora biti častna! — Meddruštveni odbor.

3. Predlog za velikonočno darilo:
Katera dama ni bila očarana nad modernimi vrečicami »Chintz«, ki jih je videla v naši izložbi? Sedaj ima gospod priliko, da pokloni svoji dami te lepe reči. Izbrano seveda pri »NADA«, Frančiškanska ulica.

* **Iz Legije koroških borcev.** Vse bivše borce za našo severno mejo, ki so sodelovali v letih 1918-20 v bojih na naši severni meji, stanujoče na Vrhniki in bližnji okolici, pozivamo, da se udeleže prvega članskega sestanka, ki bo 10. t. m. ob 3 popoldan na Vrhniki v Rokodelskem domu. Na ta sestanek pride tudi delegat glavnega odbora iz Ljubljane, ki bo poročal o že storjenem, kakor tudi o bodočem delu legije. Pridite vsi že organizirani ter privedite s seboj še one tovariše, ki niso včlanjeni, da se na sestanku osebno prepričajo o važnosti in velikem pomenu organizacije bivših borcev.

* **Objava ljubljanske ekspoziture nemškega konzulata v Zagrebu v dogovoru z bansko upravo:** K volitvi upravičeni nemški volivci (bivši avstrijski zvezni državljani), ki nimajo veljavnih potnih listin (potnega lista, obmejne karte prelaznice), bodo lahko prekoračili mejo, če se pri odhodu izkažejo z glasovnico in starim potnim listom, ali z glasovnico in domovnico, ali pa z glasovnico in opcijskim dekretom na istem obmejnem kraju pri odpotovanju in pri povratku (prvo ne pred 12. uro 9. t. m., zadnje najkasneje 11. t. m. ob 12. uri) proti nabavi obmejne karte pri jugoslovenskem obmejnem oblastvu.

* **Odobrena je polovična voznina** delegatom kola jahačev in podobnih ustanov, ki se bodo udeležili letne skupščine 10. t. m. v Beogradu. Pri odhodu na to skupščino mora vsak udeleženec kupiti celo vozno karto, ki bo v zvezi z legitimacijo veljala za brezplačen povratek. To vozna olajšava velja do 13. t. m.

* **Nova gimnazija v Gospiću.** O potrebi novega gimnazijskega poslopja v Gospiću se je že mnogokrat pisalo, te dni pa je bila občina pozvana z merodajnega mesta, naj si poišče primerno stavbišče. Ko bodo v Gospiću našli stavbišče, bo prišla tja komisija strokovnjakov, ki bo stavbišče pregledala in dala navodilo za sestavo načrtov.

* **Velikonočne razglednice** družbe sv. Cirila in Metoda uporabljajte za voščila, ker s tem podpirate našo narodno obrambno družbo.

* **Smrt člana najvišjega vojnega sodišča nekdanje Rusije.** V Bitolju je umrl bivši ruski vojno-sodnijski general Mihailo Baljasni, po rodu iz Ukrajine, ki je bil član in večkrat tudi državni tožilec najvišjega vojnega sodišča v Petrogradu. To sodišče je obsodilo na smrt mnoge ruske socialne revolucionarje, med njimi tudi Lenina, ki pa je bil takrat, ko je bila izrečena smrtna obsodba, na begu. Član vojaškega sodišča je bil pokojni general tudi pod vlado Kerenskega. Pozneje se je pridružil Denikinovi armadi in z njenimi ostanki je prišel v emigracijo. Pri nas je dobil profesorsko službo in je služboval najprej v Bitolju, potem na Cetinju, pred nekaj leti pa se je kot upokojenec spet vrnil v Bitolj. Zadela ga je kap. Komisija je našla njegovo stanovanje v velikem neredu, lepo pa so bili zloženi najrazličnejši spisi, v katerih se bodo gotovo našle razne zgodovinske zanimivosti.

* **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je prejela meseca marca: **I. Podružnice:** Sv. Trojica 147 din; Slatina Radenci 207 din; Ribnica na Pohorju 227 din; Rogaška Slatina 1000 din; Vrhnika 530 din; Celje ž. 624 din; Trbovlje 600 din; Brežice 25 din; Brdo 113 din; Maribor m. 1000 din; Limbuš 100 din; Laško 400 din; Sodražica 234 din; Slovenjgradec m. 215 din; Šiška ž. 100 din; Ljubljana, šentp. ž. 2370 din; Ljubljana-Moste 500 din; Ljubljana, mestna ž. 82 din; Ljubljana, šentjakob-trn. m. 160 din; Ljubljana, šentjakob-trn. ž. 172 din. — **II. CM obrambni sklad:** podružnica Kranj 401 din. — **Razni prispevki:** Jugoslov. banka v Ljubljani 100 din; Občina Laško 100 din; Občina Ratovica 60 din; Ljubljanska kreditna banka 100 din; Občina Žiri 50 din; Mestna hranilnica Kranj 200 din; Ant. Gnus, Hrastnik 200 din; Mestna hranilnica Novo mesto 100 din; Občina g. Logatec 50 din; Slov. pevsko društvo Lipa, Mengeš, 100 din; Hranilnica Vuzenice 100 din; Rodbina Kambič-Stritar, Ljubljana, 100 din; Darovi podruž. Beograd: Ana Pretnar 160 din; dr. F. Bončina 20 din; dr. F. Stegenšek 100 din; Edo Delak 12 din; L. Šlajpah 48 din; dr. F. Rapotec 12 din; skupaj 10.816 din.

* **O graditvi velike turistične ceste ob jadranski obali** so razpravljali v Splitu predstavniki gospodarskih organizacij ter zastopniki inženjerske zbornice. Po zaključku konference bodo podpirali akcijo za gradbo ceste Split—Sarajevo, kakor tudi za gradbo velike turistične ceste na Primorju. Cesta Split—Sarajevo bi vodila skozi kraje, ki so med seboj slabo zvezani in ki nimajo železniških zvez. Druga cesta pa naj bi šla preko Šibenika ter bi prestavljala jadransko turistično cesto, ki bi omogočila inozemcem priti z avtomobili v naše kraje.

* **Ogenj je upepelil nov kozolec.** O mraku zadnjo nedeljo je gorelo v Malem Podlogu pri posestniku Vrhovšku. Nesrečno družino obiskuje požar za požarom. Prvič je Vrhovšku pred kakimi tremi leti pogorel kozolec, nato predlanskim hlev, zdaj pa spet kozolec, ki si ga je bil komaj nanovo postavil. V kozolcu je imel shranjeno krmo in slamo ter različno gospodarsko orodje ter dva voza. Prihitelim gasilcem se je posrečilo rešiti edino en voz. Tri ure so se trudili gasilci iz Vel. Podloga in Leskovca, preden so ogenj udušili. Vihar, ki je nato nastal, je ponovno zanetil plamen in že odišli gasilci so se morali vrniti. Kljub vsemu prizadevanju se gasilcem zdaj ni posrečilo ognja pogasiti, temveč so le bolj pazili, da se ni razširil na sosedne hiše. Škodo cenijo na 30.000 din; gospodar pa je bil zavarovan le za 20.000 din. Sumi se, da je zažgal nekdo iz maščevanja.

* **Požar v gostivarski okolici,** ki je opustošil, kakor smo že poročali, 48 ur, je povzročil dosti več škode in gorja, kakor se je dalo sklepati po prvih vesteh. Še več škode kakor v Mavrovu, kjer je tudi lani gorelo, je v naselju Ničiforovo. Tam je od 23 domačij ostalo samo nekaj zidovja, tramovja in veliki kupi pepela, nad 1000 ljudi pa je izgubilo zavetje in tudi ves živež. V nesrečni vasi prebivajo po večini dninarji, ki so zdaj že z doma. Nesreča je hotela, da je ogenj izbruhnil na večer velikega gostivarskega sejma. V mnogih hišah, ki jih je zajel plamen, so bile doma samo žene z otroki.

* **Za veliko noč:** Trst - Gorica - Opatija-Reka-Benetke-Padova-Milano (na velesejem) -Rim. Prijavite se takoj pri Putniku v Ljubljani, Kranju ali na Jesenicah.

Iz Hrastnika

h— **Podmladek Rdečega križa v Hrastniku** vprizori v nedeljo 10. t. m. ob 17. v Sokolskem domu mladinsko pravljično igro »Pehta«, v režiji učitelja g. Pogačnika. Vabljeni vsi, posebno pa starši!

Iz Ljubljane

u— **Še enkrat opozarjamo na nocojšnji koncert Ljubljanskega Zvona.** Slišali boste pesem o furmanih, ki so vozili vince po Savci in Dravci, pela Vam bo belokranjska ptica, slišali boste zgodbo o črnem možu, spremili Vas bomo v hišo božjo, v kateri done orgle, in se druži z njimi glas soseske cele, s prelepo Golarjevo »Budnico« pa bo zaključen I. del večera. V II. delu pridejo na vrsto najprvo pesmi iz Slavonskega Broda, nato v narodni popevki pobožen pozdrav, kateremu sledi 5 veselih pesmi in 4 starosrbijanske. Nato zopet narodna o devojki in nosilcu krste. Zapeta bo znana pesem »Muha in komarac« na narodno besedilo, končno pa podana prelepa slika jeseni. Najrazličnejši motivi, obdelani od najrazličnejših skladateljev, pa prenešeni tudi iz narodnih ust. Zato vabimo vse prijatelje Ljubljanskega Zvona in zborovega petja na nocojšnji koncert, ki bo ob 20 v veliki filh. dvorani. Cene običajne koncertne, prodaja v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Smuk-smuk zadnjič na Šentjakobskem odru.** Kdor še ni videl te zabavne Bučarjeve spevoigre, naj ne odlaša. Zaradi izredno lepega vremena bodo Šentjakobčani zaključili sezono. Za slovo jih obiščite v soboto 9 in v nedeljo 10. t. m. ob 20.15 uri. Vstopnice si nabavite že pri dnevni blagajni, ki bo odprta od sobote dalje.

u— **Razširjenost in vpliv alkohola na slovensko mladino** je eden najbolj aktualnih sodobnih slovenskih mladinsko zaščitnih vprašanj. Na tozadevnem predavanju, ki ga priredi Higienski zavod 11. t. m. ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani bo predavatelj g. V. Jagodič z besedo in skioptičnimi slikami prikazal kako je alkohol razširjen med našo predšolsko, šoloobiskujočo in šoli odraslo mladino in kakšne so posledice te razširjenosti. K predavanju vabimo. Vstop prost.

u— **Stavke krojačev še ne bo konec.** Čeprav je v mezdnem gibanju krojaških pomočnikov na obeh straneh mnogo uvidevnih ljudi, do sporazuma, kakor vse kaže, ne bo tako izlahka prišlo. Do včeraj dopoldne so zapustili delo nameščenci 46 obratov. Inšpekcija dela je dopoldne sklicala predstavnike delodajalcev in na sestanku so razpravljali predvsem o potrebi, spraviti kolektivne pogodbe, ki so doslej določale v istem razredu po raznih delavnicah različne mezde, na skupno osnovo. Jutri se bodo po vsej priliki sestali zastopniki podjetij in delavstva na inšpekciji dela, in kakor smemo najbrž upati, bo vendarle prišlo do sporazuma.

u— **Mezdno gibanje v gradbeni stroki.** Včeraj so se nadaljevala pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe med gradbenimi podjetniki in njihovim delavstvom v dravski banovini. V načelu sta obe stranki že prišli do skupnega stališča, le vprašanje krajevnih mezdnih kategorij je še ostalo odprto. Delavci predlagajo uveljavljenje treh, delodajalci pa petih kategorij. Zidarski mojstri so pripravljeni, zvišati mezde za 25 par na uro ali za 7%, stavbeniki pa za 10%. Prav tako še ni moglo priti do sporazuma v vprašanju doklad, ki jih delavci zahtevajo za delo na prostem ob deževnem vremenu in za delo na višjih odrih. Te dni bodo imele delavske in delodajalske organizacije sestanke, da s svojimi člani končno pretresejo vse sporne zadeve, v torek pa se bodo pogajanja nadaljevala.

u— **Nov grob.** V sredo je umrla v splošni bolnici v Ljubljani Elizabeta **Sevšek**, vdova, doma iz Šiške, Knezova ulica št. 25. Pogreb pokojne bo danes popoldne ob 16. iz splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Blag ji spomin!

u— **Namesto venca na grob** pokojnega Žerjava Maksa, delavca tvrdke Hrovat et Komp. je darovalo uradništvo in delavstvo omenjene tvrdke ljubljanskemu protituberloznemu dispanzerju znesek 216 din, za kar se dispanzer najiskreneje zahvaljuje.

u— **Frizerski salon Ivanuša** v pasaži obvešča cenjene dame, da ima nastavljen prvovrstni personal z istim vodstvom.

u— **Naknadni pregled avtomobilov in motociklov** po pravilniku za preizkušnjo motornih vozil bo v Ljubljani 13. t. m. od 8. do 12. ure na Bregu št. 20; dohod iz Novega trga. Komisija bo izdala istodobno dovolilo za uporabo vozila. K pregledu je pripeljati vsa motorna vozila, ki ob dosedanjih terminih letos še niso bila pregledana. Zamudnike bo zadela kazen in se jim bo prepovedalo obratovati z neodobrenim vozilom.

u— **Nesreča v delavnici.** V sredo nekaj po 21 so bili mestni reševalci nujno klicani na Ig, kjer je prišlo v delavnici ključavničarskega mojstra Cirila Podržaja do obratne nesreče. Do poznega večera je bil zaposlen 17letni vajenec Josip Šmit, pa mu je roka zašla v jermen stroja, da mu jo je zlomilo, hkratu pa mu je stroj zarezal veliko rano v dlan.

u— **Od šale do zares.** Včeraj so pripeljali v bolnico 13letnega mizarjevega sina Franceta Tomšiča iz Zgornjega Kašlja. V šoli so se otroci v odmoru igrali, pa ga je eden izmed tovarišev v razigranosti tako nerodno zgrabil, da je padel in si zlomil roko.

u— **Stara, ne nova nesreča.** Med žrtvami prometnih nezgod je bila oni dan omenjena gospa Amalija Radeličeva z Jančigajeve ceste. Nesreča pa se ji je pripetila že pred tedni in je zdaj prišla v bolnišnico samo zaradi nove obveze.

Iz Celja

e— *Mestni svet* bo imel danes ob 18. redno sejo. Na dnevnem redu so poročila odbornikov.

e— *Predavanje o vplivu sporta na telesni razvoj* bo priredil Okrožni odbor LNP v Celju v sredo 13. t. m. ob 20. v poslopju Delavske zbornice v Razlagovi ulici. Predavanje bo združeno s skioptičnimi slikami. Predaval bo mestni fizik g. dr. Ivan Podpečan. Za nogometaše je udeležba obvezna. Vabljeni so tudi ostali sportniki.

SAMO OB 16. URI
EN DAN SMEHA
KINO MATICA

e— *Razširjenje vodovodnega omrežja.* Mestna občina bo razširila vodovodno omrežje v naselbini ob Dečkovi cesti in razpisuje v to svrho dobavo 542 metrov litoželeznih asfaltiranih vodovodnih cevi ter raznih fazonskih komadov. Ponudbe je treba vložiti do vštetega 20. t. m. v vložišču mestnega poglavarstva. Material mora odgovarjati v dimenziji in kvaliteti nemškim industrijskim normalijam.

KINO UNION
Danes premiera zgodovinskega filma
»LUKRECIJA BORGIA«

e— *Tragična smrt mladenke.* V celjski bolnišnici je umrla v sredo zvečer, stara komaj 19 let, Ida Kresnikova iz Čreta pri Celju, hčerka višjega sodnega oficiala g. Jakoba Kresnika in frizerka pri g. Pepelniku v Celju. Pokojna si je pred nekaj dnevi po nesreči zastrupila kri. Oddali so jo v celjsko izolirnico, kjer je podlegla zastrupljenju. Danes ob 17. jo bodo položili na mestnem pokopališču k zadnjemu počitku. Pokojni bodi ohranjen lep spomin, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

KINO METROPOL. Premiera najnovejšega filma **»MONIKA«** (Maria Andergast).

e— *Žrtev kolesarja.* Na cesti v Laškem je v sredo popoldne neki kolesar podrl 67-letno Marijo Voduškovo iz Laškega na tla in ji zlomil desno roko v nadlaktu. Ponesrečenko so oddali v celjsko bolnišnico.

Iz Maribora

a— *Odlikovanje obmejnih gasilcev.* Gasilska zajednica dravske banovine je odlikovala s srebrnim križcem za zasluge v gasilskem pokretu člane gasilske župe Maribor-levi breg gg. sanitetnega inspektorja dr. Ivana Jurečka, župnega tajnika Albina Ambrožiča in člana župne uprave Franca Breznika, predsednika čete v Sv. Ani v Slovenskih goricah. Gasilska župa Maribor-levi breg, kateri načeljuje starešina g. Srečko Kranjc, veleizvoznik iz Pesnice, ima važno področje v humanitarnem in nacionalnem pogledu. Svojo nalogo zgledno izvršuje župno starešinstvo s pomočjo svojih, po večini že vzorno opremljenih čet, kar so priznali tudi predstavniki gasilske zajednice po zaključku strokovno-tehničnega gasilskega tečaja v Mariboru. Odlikovancem čestitamo.

a— **Cankarjevo »Lepo Vido«** bodo uprizorili v gledališču v petek 8. aprila dijaki klasične gimnazije pod okriljem PJS v režiji gledališkega režiserja g. Milana Kosiča. S to prireditvijo se hočejo spomniti pred 20 leti umrlega pisatelja Ivana Cankarja. Ne pozabite!

a— **Srednje in meščanske šole v Mariboru** priredе na cvetno nedeljo 10. t. m. ob 10. v Unionski dvorani slavnostno glasbeno akademijo. Prijatelji šolske mladine so iskreno vabljeni!

a— *Gostovanje Mirka Jelačina.* V nedeljo zvečer gostuje v opereti kot Schubert v »Treh mladenkah« g. Mirko Jelačin. To bo nepreklicno zadnja predstava te operete v tej sezoni. Veljajo znižane cene.

a— *Trgovina z belim blagom?* V Mariboru se je pojavil neki Martin K., ki se je sukal predvsem v družbi žensk. Policija je uvedla preiskavo, ki je ugotovila, da je Martin K. nagovarjal nekatere ženske, naj gredo z njim v Slavonijo, kjer ima pripravljene zanje lepe službe in kjer se jim bo dobro godilo. Policija ga je aretirala.

a— *Kriminal.* Josipu Drobniču iz Kandije pri Novem mestu so iz neke gostilne v Vetrinjski ulici odnesli še neizsledeni storilca kovčeg. Gostilničarju Alojziju Dolinšku so odpeljali 7 in pol m dolg čoln, ki ga je imel shranjenega v bližini Schmiedererjevega posestva. Tapetniškemu pomočniku Ivanu Dolinarju, tovarniški delavki Mariji Marčičevi iz Podove ter zasebnici Antoniji Luginovi pa so izginila kolesa.

a— *Peš na tokijsko olimpiado.* V Maribor je prispel publicist Bruno Höglinger iz Češkoslovaške, ki potuje peš na olimpiado v Tokiu 1940.

a— *Delovni trg.* Borza išče za takojšnji nastop več krojaških pomočnikov, strojarja za kožuhovino ter poročenega vrtnarja.

Iz Ptuja

j— **Občinska seja** bo danes v petek ob 18. uri. Na dnevnem redu bo predvsem nabava novega škropilnega avtomobila. Nadalje se bodo na tajni seji obravnavale personalne zadeve.

j— **Fotografski klub je začel delovati.** Pred kratkim je bil v Ptuju ustanovljen Fotografski klub, ki je imel te dni prvi sestanek. Šteje 40 članov. Na sestanku se je vršilo poučno predavanje o fotografiji. Za prihodno nedeljo je določen prvi izlet v okolico. Zbirališče ob 8. pri starem stolpu v parku. Pri tem izletu se bo do zbirali novi motivi za fotografiranje. Člani se opozarjajo, da bo klub na magistratu razobesil tablo za objave o delovanju kluba in njegovih članov.

j— *Zvočni kino Ptuj* predvaja jutri ob 20. in v nedeljo 10. t. m. ob pol 19. in pol 21. film »Kraljev tenor«, za dodatek pa Alfa tednik in kulturni film o naši državi.

Iz Ljutomera

lj— **Zvočni kino Sokolski dom v Ljutomeru** predvaja v soboto 9. t. m. ob 8 zvečer in v nedeljo 10. t. m. ob 4 popoldne in ob 8 zvečer film »Kreutzerjeva sonata« po istoimenskem svetovno znanem Tolstojevem romanu. Kot dodatek Foksov tednik.

*

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU. Občni zbor podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v Radečah pri Zidanem mostu bo 10. t. m. ob 15 v gostilni ge. Ljudmile Hmelj v Radečah št. 100. Z ozirom na važnost podružnice, se vabi člane in prijatelje CMD k polnoštevilni udeležbi.

Kino Sloga — Tel. 27-30
Samo še danes ob 16. in 19.15 uri **ALAHOV VRT**
Ob 21.15 uri PREMIERA velikega in grandioznega filma iz cirkuškega življenja
MANEŽA
Attila Hörbiger, Albert Matterstock in Anneliese Uhlig. Scala gerlsi, odlična cirkuška trupa, dresirane divje zveri, morski psi in konji, klovni polni humorja, odlična muzika in šlagerji. — **Preskrbite si vstopnice že v predprodaji!**

Kdo bo zmagal na mednarodnem šahovskem turnirju v Ljubljani

Ljubljana, 7. aprila.

Že prihodnji ponedeljek se bo začel v Ljubljani mednarodni šahovski turnir kot jubilejna prireditev 25letnega obstoja Ljubljanskega šahovskega kluba. Vse priprave, ni jih za tak turnir malo, so zdaj končane, lista udeležencev popolna. Določeno je bilo, da bodo povabili 4 inozemske mojstre. Za četrtega so bila dolgotrajna pogajanja, naposled so izbrali madžarskega mojstra Lajoša Steinerja in bodo razen njega igrali od inozemcev še madžarski prvak Szabo, poljski prvak velemojster dr. Tartakower in češkoslovaški mojster Foltys. Imena naših udeležencev smo že objavili.

V kavarni »Zvezdi«, klubovem lokalu LŠK je že od srede zelo živahno. Med prvimi turnirskimi udeleženci je namreč že prispel v Ljubljano dr. Tartakower. Šahisti se naglo najdejo in tako sta si kmalu sedela nasproti z našim velemojstrom dr. Vidmarjem. Odigrala sta več partij, ob njuni mizi pa se je trlo radovednežev, ki so jih zlasti zabavale duhovite opazke zmerom zadovoljnega poljskega velemojstra. Ker ima tudi naš velemojster govorilno pripravo dobro namazano, je bilo pri partijah prav zabavno. Seveda med turnirjem ne bo šlo tako, takrat zahtevajo s polno paro delujoči možgani popoln mir.

Kdo bo zmagal na turnirju? Odgovor je težak. Po prepričevalni zmagi Vasje Pirca v Lodžu bi skoraj pričakovali, da si bo osvojil prvenstvo tudi na tej prireditvi. V Lodžu je bil v sijajni formi, če jo bo zadržal, je najresnejši favorit za prvo mesto. Njegova najnevarnejša tekmeca bosta prav gotovo dr. Vidmar in dr. Tartakower, stara prekaljena turnirska igralca, ki sta že na neštetih mednarodnih borbah izvojevala lepe uspehe. Naš velemojster stopa po dolgem presledku spet v turnirsko areno in smo zato vsi radovedni na njegov uspeh. Pomanjkanje resnih partij se mu bo gotovo poznalo, vendar ne smemo pozabiti, da je šele nedavno zasedel na velikem mednarodnem dopisnem turnirju prvo mesto. Seveda je dopisni šah nekaj drugega kakor turnirski, za bistritev možganov pa je le dobra priprava. Dr. Tartakower živi samo v šahu. Je na glasu enega najduhovitejših glosatorjev šahovskih partij in zaradi nikoli usihajoče dobre volje in vedrega razpoloženja zelo priljubljen v šahovskem svetu. S svojo igro v Lodžu, kjer je za Pircem zasedel drugo mesto, pravi sam, da ni zadovoljen. Trdi, da je večino partij igral slabo, edino igro, ki jo je zares igral prvovrstno, pa je izgubil. Kajpak ni tako hudo, ker sicer ne bi zasedel drugega mesta. Poljski velemojster je zvit šahovski lisjak z bujno fantazijo ter je obenem s Pircem in dr. Vidmarjem najresnejši aspirant za prvo nagrado.

Približno v isto kategorijo spadajo ostali trije inozemski udeleženci in naša mojstra Kostić in dr. Trifunović. Zelo močan igralec je tudi dr. Astaloš, ki pa mu bržkone primanjkuje resnega treninga, da bi se lahko kosal z navedeno petorico. Pričakovati je, da se bo med Szabojem, Steinerjem, Foltysom, Kostićem in dr. Trifunovićem razvila ogorčena borba za 3. do 7. mesto. Veliko presenečenje bi bilo, ako bi nekdo izmed Bröderja, Tota, dr. Astaloša, Nedeljkovića, Preinfalka in Milana Vidmarja ml. zasedel eno izmed gornjih mest. S tem nikakor nočemo omalovaževati njih znanja, menimo pa, da nimajo toliko turnirske rutine, četudi so teoretično prav gotovo enako dobro podkovani. Od navedenih bo Preinfalk prvič prestal ognjeni krst v mednarodni areni in smo prepričani, da med domačimi mojstri ne bo poslednji. Bolezen ga je sicer za dalje časa prikovala v posteljo, toda upajmo, da se neprisiljeni odmor ne bo preveč poznal v njegovi igri. Največje zanimanje med domačimi šahisti vlada za placement edinih amaterjev med udeleženci, Furlanija in Šorlija. Oba sta izvrstna šahista in bi si že davno osvojila naslov nacionalnega mojstra, ako bi razpolagala s časom. V tekmovanjih za državno prvenstvo sta na vseh turnirjih dokazala, da spadata v isto skupino kakor naši mojstri.

»Jutro« je k turnirskim nagradam prispevalo znesek 500 din, ki ga bo prejel tisti jugoslovenski udeleženec, ki bo dosegel najboljši uspeh nasproti zmagovalcem. O turnirju bomo redno obširno poročali.

Vsakdo naj si čimpreje preskrbi srečke državne razredne loterije
ker bo prvo žrebanje že
13. in 14. t. m.
Dobite jih v
»ZADRUŽNI HRANILNICI« V LJUBLJANI
DALMATINOVA ULICA ŠT. 6.

Gospodarstvo

Težnje in zahteve našega gospodarstva

Živahna plenarna seja Zbornice za TOI

Ljubljana, 7. aprila.

Ob skoro polnoštevilni udeležbi zborničnih svetnikov je bila danes plenarna seja Zbornice za TOI. Predsednik g. Ivan Jelačin je pred prehodom na dnevni red prečital pismo zborn. svetnika g. **Josipa Rebeka**, ki sporoča, da so v zadnjem času nastale v obrtnem odseku neznosne razmere, da je bil opetovano napaden in da ne more sodelovati v odseku, dokler ne dobi zadoščenja. Zato vpraša v svojem pismu zbornico, kaj namerava ukreniti, da se bo lahko delo v obrtnem odseku nadaljevalo nemoteno in brez izpadov. Predsednik g. Jelačin je na to odgovoril, da se je o stvari informiral in da se je slično izjavil tudi član obrtnega odseka g. Zadravec. Oba gospoda je prosil, naj se v smislu § 24. zborničnega reda zaenkrat zadovoljita s tem, da bo zadeva predložena prihodnji seji zborničnega predsedstva, ki naj vso stvar podrobno prouči, na kar sta oba zbornična svetnika pristala.

Predsednik je nato sporočil, da je kr. banska uprava odobrila zbornični proračun za tekoče leto in dovolila pobirati 8% doklado na pridobnino in družbeni davek, kakor tudi minimalne prispevke v sklenjeni izmeri. Dodatnih taks za obrtni odsek banska uprava še ni odobrila, temveč je to pričakovati v najkrajšem času. Na zadnji predsedstveni seji je zbornica pooblastila predsednike odsekov, da izvedejo imenovanje v davčne odbore v lastnem delokrogu in so se predsedniki odsekov tega pooblastila poslužili ter izvedli imenovanje v roku, ki je bil za to določen. Nadalje je predsednik sporočil, da je namestnik zborničnega svetnika g. **Lovro Planina** v Škofji Loki podal ostavko na to svoje mesto.

Predsedstveno poročilo

Iz predsedstvenega poročila, ki so ga dobili vsi zbornični svetniki, posnemamo naslednje podrobnosti:

Gospodarski položaj našega področja je bil redkokdaj tako nejasen in nedoločen kakor v zadnjem času. Gospodarsko-politične spremembe ob naših mejah nadalje določbe novega finančnega zakona in število nerešenih gospodarskih in obrtnopravnih vprašanj, vse to povzroča nesigurno razpoloženje in poslovno vzdržljivost, kar nalaga zbornici dolžnost, da skuša pospešiti ureditev perečih vprašanj v tej smeri, da se upoštevajo posebne težkoče dravske banovine.

Trgovinsko-politična vprašanja

Z naglo **priključitvijo Avstrije k Nemčiji** je nastala za našo gospodarsko politiko vrsta važnih vprašanj, ki jih bo treba nujno urediti. Zanima nas predvsem vprašanje trgovinske pogodbe in plačilnega sporazuma z bivšo Avstrijo, vprašanje obmejnega prometa, pravne pomoči in številnih gospodarskih sporazumov, ki jih bo treba z Nemčijo obnoviti. Po zadnji statistiki znaša udeležba Nemčije in Avstrije v naši zunanji trgovini skupaj preko 40%. Priključitev k Nemčiji bo imela za posledico, da se bo znatno preusmeril avstrijski izvoz in uvoz in da se bodo spremenile produkcijske osnove za mnoge gospodarske panoge. V notranjem prometu je pričakovati, da bo v bodoče še večji pritisk velenemške industrije na naša tržišča, predvsem na periferno ležečo dravsko banovino.

Z Italijo smo ob koncu marca praznovali obletnico nove ureditve političnih in gospodarskih odnošajev. V gospodarskem oziru navzlic obojestranski želji še niso prišle do pravega izraza posledice zboljšanja političnih odnošajev. Zaenkrat so ostali brez praktičnih rezultatov napori, da bi se našli primerni kompenzacijski predmeti za uvoz iz Italije, ki bi omogočili uravnoteženje plačilnega prometa.

Naša zunanja trgovina se je lani znatno povečala in zaznamuje aktivni saldo preko ene milijarde dinarjev. K temu je v prvi vrsti pripomogla obilna letina koruze, ki je z rekordnim donosom 53 milijonov metrskih stotov prekosila vse dosedanje letine. Sam izvoz koruze je lani dosegel skoro 700 milijonov dinarjev. Izredno konjunkturo je imel zaradi splošnega oboroževanja tudi naš izvoz rud in kovin, ki je dosegel nad eno milijardo dinarjev. Za izredno povečanje obsega in aktivnosti našega izvoza so bili merodajni torej predvsem izredni momenti, zato nas dosežene številke ne smejo zavajati preko stvarnosti.

Zmanjšanje števila industrijskih obratov

V našem domačem gospodarstvu so preteklo leto celo vrsto krajev zadele elementarne nezgode, ki so povzročile mnogo škode. Naše vinogradništvo in sadjarstvo je imelo izredno slabo letino in skoro popolnoma izostal 100 milijonski dohodek, ki ga običajno dajeta ti dve panogi kmetovalcem. V teku zimskih mesecev je prišlo do skrčenja obratov v nekaterih industrijskih panogah. Statistika nam kaže, da v Sloveniji ni več ugodnih pogojev za osnovanje novih industrij. **Število industrijskih obratov se je lani celo zmanjšalo. Prijavljenih je bilo 13 obratov, odjavljenih pa 18.**

Naše kreditne razmere

Na denarnem trgu se polagoma izvaja mobilizacija vlog, denarni zavodi morajo postopati skrajno oprezno, da si zavarujejo sigurno zaledje. Vse te naporne transakcije so bile že v najboljšem teku, ko je odpis 25% terjatev pri kmečkih dolgovih pokvaril dober del načrta. Živahnejši promet v trgovini in večja zaposlenost v glavnih panogah industrije se ne smeta smatrati kot simptona, da je naše gospodarstvo že v celoti premagalo krizo in da smo v dobi gospodarskega poleta. Ta sodba je enostransko zasnovana. Važna je tudi kreditna politika privilegiranih denarnih zavodov. Pri ljubljanski podružnici **Obrtne banke kraljevine Jugoslavije** je bilo lani eskontiranih 2200 menic v skupnem znesku nekaj nad 22 milijonov Din. Povprečni znesek 1 menice je znašal le 10.800 Din. Poslovanje ljubljanske podružnice nam kaže, da je kreditni plasma na področju dravske banovine relativno najsigurnejši in najsolidnejši. Obrtna banka pa tega ne upošteva pri kreditnih pogojih in izvaja dalje pretiran formalizem.

Pri Narodni banki je lani od skupnega eskonta odpadlo na ljubljansko in mariborsko podružnico le 104 milijone Din (od celotnih 1432 milijonov) kar je v popolnem [illegible] z našo produkcijo, z našimi kreditnimi potrebami in s potencialom našega izvoza.

Narodna banka je postala tudi odločilen faktor v naši zunanji trgovini in trgovinski politiki in je postala činitelj, ki dirigira gibanje naše zunanje trgovine. Mnogi ukrepi te institucije pa ne izvirajo zgolj iz stremljenje po uravnoteženju klirinških plačil in pogosto zaman iščemo razloge, ki bi te ukrepe utemeljevali. Narodni banki tudi ni uspelo, da bi zmanjšala zastoj v klirinškem prometu. V važnem vprašanju obnove likvidnosti in sanacije denarnih zavodov se Narodna banka omejuje na vlogo pasivnega opazovalca. Nasprotno pa vidimo, da je ves interes usmerjen na to, da se za bodoče postavi vse privatno denarništvo pod neke vrste kontrolo in dirigiranje od strani Narodne banke. Po izkušnjah, ki jih imamo, moramo na ta stremljenja gledati z nezaupanjem, ker pomenijo v svojem končnem efektu slabitev kreditne neodvisnosti našega gospodarstva, v kolikor smo jo še mogli ohraniti.

Omeniti je še Poštno hranilnico, ki ima 1 in ¼ milijarde hranilnih vlog in ves ta denar porablja za alimentiranje državnega kredita. Za oživljenje in normalizacijo kreditnega gospodarstva torej še niso ustvarjeni novi pogoji, brez katerih se sanacija ne da izvršiti. Lani je naše državne ustanove zadel še udarec z izvedbo uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Od slovenskih denarnih zavodov je Privilegirana agrarna banka prevzela za 480 milijonov kmečkih posojil. Odpis, ki je šel na breme upniških denarnih zavodov znaša okrog 120 milijonov Din. Tu pa še ni upoštevana izguba pri privatnih kmečkih upnikih, med katerimi je mnogo trgovcev in obrtnikov. Trgovcem morajo kmetje sicer vrniti 100% toda brez obresti, kar je pri 12letni amortizaciji bolj neugodno, kakor če bi sklenili takojšnjo poravnavo na polovico.

Železniške tarife in cestno vprašanje

Zadnje mesece je bilo v središču pozornosti vprašanje preureditve železniških tarif. Razprave v tarifnem odboru so trajale nad 2 meseca. Pod vtisom teh razprav je morala železniška uprava bistveno omiliti svoje prvotne zahteve in se bo povišanje gibalo v zmogljivih mejah. Prihodnji teden bo še zaključna razprava v tarifnem odboru, in sicer o načrtu aneksa k tarifi, ki je za Slovenijo življenjske važnosti.

Vprašanje **modernizacije naših cest** se približuje končni ureditvi. Na podlagi pooblastila finančnega zakona bo finančni minister izdal uredbo glede ustanovitve državnega cestnega fonda in banovinskih cestnih fondov. Zbornica je že lani proučevala tak načrt zakona, pa ga je morala iz tehničnih razlogov odkloniti, ker je bil sestavljen na strogo centralistični podlagi, tako da je predvideval največji del dohodkov za skupni državni fond, neznatni del dohodkov pa za banovinske dohodke. Načrt je vseboval tudi nove davščine in dajatve ki bi v predloženi obliki pomenile obremenitev cestnega prometa. Pomanjkljiv pa je bil načrt glede določb o najetju nameravanega posojila in glede investicijskega programa. Proračunska razprava ni prinesla v to vprašanje nič več jasnosti. Po izkušnjah z razdelitvijo milijardnega posojila za javna dela se je bati, da bodo tudi pri novi ureditvi potrebe naše banovine zapostavljene.

Novelizacija obrtnega zakona

Veliko je zanimanje za načrt novele obrtnega zakona. Ta zakon je bil izdan v dobi gospodarske konjunkture, ko nismo mogli računati z izrodki in pojavi, ki jih je prinesla gospodarska kriza. Praksa šestih let, odkar je zakon v veljavi, pa je tudi sama prinesla vrsto novih vprašanj. Tu se nudi tudi prilika, da se popravijo nedostatki, ki so jih povzročili drugi specialni zakoni, zlasti zadružni zakon, ki je globoko posegel v pridobitno delavnost in v sistem, na katerem je zgrajen obrtni zakon. Gospodarske zbornice so že leta 1934. izdelale načrt za dopolnitev tega zakona. Po petih letih vidimo, da znaten del teh predlogov v načrtu ni upoštevan, drugi pa so formulirani bistveno drugače, kakor se glasi predlog zbornic. Vrhu tega je odgodena ureditev ravno onih poglavij, ki so za industrijo najvažnejša. Naša zbornica vztraja tudi še danes v glavnem na smernicah, ki so bile sprejete na konferenci zbornic leta 1934.

Fiskalna obremenitev

Za bodoči razvoj gospodarstva v naši banovini je zlasti neugodna okolnost, da znaša davčna obremenitev v dravski banovini še enkrat toliko, kakor v pretežnem delu ostale države. Medtem ko imajo ostale banovine povprečno 25% banovinske doklade, znaša ta doklada pri nas 95%. Prav tako obstojajo v naši banovini razne druge samoupravne davščine, ki jih drugje ne poznajo ali pa vsaj ne v taki meri. K temu je še dodati razliko v prevoznih stroških, v mezdnem razmerju, ter draginje, kar vse kaže neugodno sliko za industrijsko delavnost.

Lani se fiskalna obremenitev nikjer ni zmanjšala, temveč se je ponekod še poostrila zaradi poostrene kontrole, ki jo izvaja lani ustanovljen kontrolni oddelek v finančnem ministrstvu. Carinski ažio je bil jeseni znova zvišan. S carinsko novelo je bil ukinjen carine prost uvoz strojev, kar ima za posledico, da se pri uvozu poleg carine pobira še 8% skupni davek na poslovni promet. Ta obremenitev znatno podražuje investicije. Po 14 letih bo treba pristopiti k reviziji carinske tarife, pri čemer se morajo znižati pretirane uvozne carine na instalacijski elektrotehnični in strojni material. Novi finančni zakon prinaša povečanje taksnih stroškov v blagovnem prometu po železnici in pri carinjenju blaga, zlasti pa v sodnih zadevah. Tu je obremenitev 50% povišanja najbolj občutna. Razen tega vsebuje finančni zakon pooblastilo za uvedbo posebnega dodatka na državne davke za kritje novega 4 milijardnega notranjega posojila. V zvezi s tem bo izdana posebna uredba, ki bo določila obvezno nalaganje poslovnih rezerv in rezervnih skladov v državne papirje. Tudi banovinski proračun je povečan in zgledu so sledile tudi številne občine. Ljubljana je povišala proračun za 18 milijonov, Maribor pa ga je povišal za 3 milijone.

Da gospodarski položaj ni najugodnejši, dokazuje število sodnih eksekucij in zemljiških vknjižb. Lani je bilo po uradnih podatkih 72.000 predlogov za sodno eksekucijo, pretežno za javne dajatve, kar priča, kako težko izpolnjujejo naši davkoplačevalci svojo zakonito dolžnost. V zadnjih dveh letih se je zemljeknjižno zavarovalo v naši banovini za 214 milijonov Din dolgov.

Zbornica je lani izročila številne intervencije glede davčnih prepisov ali tolmačenja davčnih predpisov. Med drugim se je zavzela tudi za to, da se pavšaliranje pridobnine razširi tudi na male trgovinske obrate, zlasti na one brez stalnega lokala in brez pomožnega osebja. Ponovno se je zavzela za to, da bi se zneski, ki jih podjetja naklonijo v kulturne, dobrodelne in socialne svrhe, priznali kot odbitne postavke in da se ne bi od tega še plačeval davek. To bi omogočilo podjetjem, da bi v večjem obsegu podpirala akcijo za zgradbo delavskih stanovanj, zdravstvenih in vzgojevalnih naprav itd. Zavzela se je tudi za to, da bi se pavšaliral skupni davek pri manjših obratih.

Zbornica je ugovarjala nameravani reviziji nezgodnega zavarovanja, ki bi prinesla za prihodnje razdobje petih let v vsej državi skoro 26 milijonov več dohodkov.

Krošnjarstvo

Borba zbornice **proti nadlogi krošnjarstva** je znana. Številne so akcije, da se to vprašanje uredi. Zato nas je tem bolj iznenadilo stališče ministrstva glede krošnjarenja z manufakturnim blagom, ki deloma dopušča krošnjarenje. Zato je zbornica ponovno opozorila ministrstvo na pritožbe zaradi krošnjarenja z manufakturnim blagom in je zahtevala da se to krošnjarenje sploh prepove. Nadalje je zbornica intervenirala v številnih zadevah poštnega in telefonskega prometa. Zbornica je nastopila tudi proti pravilniku o pobiranju pavšalne vozninske takse za prevoz potnikov in blaga z motornimi vozili in je dosegla, da se v Sloveniji ni izvajal. Sedaj je ta pravilnik s finančnim zakonom ukinjen in so uvedene nove določbe glede vozninske takse.

Zadeve gostinstva

Za gostinstvo je važno, da je bilo lani definitivno rešeno vprašanje banovinske trošarine. Z novim pravilnikom se sicer ni ugodilo zahtevi po uvedbi pavšalnega pobiranja trošarine, vendar pa je prišel pod kontrolo promet z alkoholnimi pijačami. Žal tudi ta pravilnik ni brez trdot za gostinstvo. Na intervencijo zbornice je banska uprava dovolila obročno plačevanje trošarine od vkletenega vina in je dovolila točilcem odbitek kala v višini 3%.

Po zaslišanju zbornice je ban 15. marca izdal odredbo s katero se uveljavljajo določbe uredbe o pomožnem osebju v gostinskih obratih za letoviške kraje in za velika mesta v dravski banovini.

Računski zaključek

Poročilo o računskem zaključku je podal zbornični svetnik g. **Zadravec**, ki je med drugim omenil, da je zbornica lani pri dohodkih dosegla presežek 453.000 din, ki ga je porabila za večje odplačevanje zborničnih dolgov ter za okrepitev zborničnega pokojninskega sklada. Poleg v proračunu predvidenih 115.000 din je zbornica porabila za odplačilo dolgov še 145.000 din. Za kritje primanjkljaja pokojninskega sklada je bil porabljen znesek 76.000 din in vrhu tega 100.000 din kot izredni prispevek. Dejanski redni dohodki so znašali 3,419.000 din, od tega predstavlja zbornična doklada znesek 2,660.000 din. Donos zborničnih taks je znašal 815.000 din.

Novelizacija obrtnega zakona

O poteku razprav o novelizaciji obrtnega zakona, ki so bile v posameznih odsekih, je poročal zbornični predsednik g. **Ivan Jelačin**, ki je omenil, da ni bilo pričakovati, da bodo odseki docela soglasni. Ker so v predsedstvu zastopani vsi odseki je predlagal, da plenum pooblasti predsedstvo, da izvrši enotno stilizacijo predlogov zbornice.

O stališču obrtnega odseka je poročal podpredsednik g. **Ogrin.** Načrt novele vsebuje nekaj važnih sprememb, ki so jih predlagale zbornice. V načrtu novele pa je treba izvršiti razne spremembe. Predvsem je treba prestilizirati § 1, ki govori o tem, kaj se smatra za obrtno opravilo, ki je podvrženo predpisom zakona, da se omeji izigravanje obrtnih predpisov, zlasti s tako zvanim delom v lastni režiji. Nujna potreba je sprememba določb, ki se nanašajo na izvrševanje rokodelskih del v kaznilnicah, in določb, ki se tičejo zaščite obrtništva pred šušmarstvom in nelojalno konkurenco, zlasti s poostritvijo kazenskih sankcij, t. j. z zaplembo orodja in blaga, ki se najde pri šušmarju, ter z onemogočenjem nadaljnjega nelegalnega obratovanja. Omejiti je vzgojo vajencev v tovarniških obratih. Potrebne so spremembe glede prisilnosti stanovske organizacije in predpisov socialno-političnega značaja, zlasti glede odpovednega roka. Definirati je tudi, kaj je industrijski obrat.

Stališče trgovinskega odseka je pojasnil predsednik tega odseka g. **Albin Smerkolj**, ki je ugotovil, da v noveli niso v celoti sprejeti predlogi zbornic. Naglašal je potrebo sprememb glede poslovanja konzumnih zadrug, glede krošnjarjenja in glede trgovskih potnikov. Tudi podpredsednik industrijskega odseka g. **Rihard Skubec** je v imenu tega odseka ugotovil, da niso upoštevani predlogi zbornic, zlasti glede določb § 219 in 220. V noveli je treba določiti rok za zastaranje terjatev za prekourno delo. Industrijski odsek se izjavlja proti okrnitvi pristojnosti razsodišč z znižanjem maksimalne višine spornega predmeta od 12.000 na 3000 din. Pozdravlja pa predloge glede spremembe določb o zaščiti domače delavnosti in o primerjalni bazi za tuje ponudbe.

Zbornični plenum je nato soglasno pooblastil predsedstvo da izvrši enotno stilizacijo predlogov zbornice.

Avtonomija obrtnega odseka

V zvezi z vprašanjem razširjenja avtonomije odsekov je predsednik g. Ivan Jelačin poročal o poteku seje finančnega odbora, ki je po vsestranski razpravi sklenil naslednje: Obrtni odsek, ima nalogo, da izdela do 1. julija t. l. predlog, kako si zamišlja avtonomijo obrtnega odseka. Svoje poročilo naj predloži zborničnemu predsedstvu, ki ga bo potem odstopilo posameznim odsekom, da bodo o njem sklepali. Sklepe odsekov je potom finančnega odbora sporočiti plenumu na prihodnji seji. Ako obrtni odsek do 1. julija ne dostavi poročila in predlogov, se smatra, da je s tem vprašanje avtonomije odstavljeno končno z dnevnega reda. To poročilo je bilo soglasno sprejeto.

Zastopstvo gostinskega odseka v predsedstvu

Obširna debata se je razvila o predlogu predsednika gostinskega odseka g. Cirila Majcna glede na odločbe trgovinskega ministrstva, ki ni odobrilo, da bi imela zbornica četrtega podpredsednika. Zbornica naj bi sklenila, da zaprosi za spremembo besedila uredbe o zbornicah, in sicer tako, da bi imel vsak odsek svojega podpredsednika, razen onega odseka, ki mu pripada predsednik zbornice. Predsednik g. Ivan Jelačin je nato poročal, da vztrajata trgovinski in industrijski odsek na tem, da naj pripada vsakemu odseku 1 podpredsednik. Glede na to je predsednik g. Ivan Jelačin stavil predlog, po katerem naj bi zbornica zahtevala spremembo uredbe v tem smislu, da bi imela zbornica toliko podpredsednikov, kolikor ima odsekov, medtem ko sme imeti po sedanjem besedilu uredbe največ 3 podpredsednike. Ker zahteva gostinski odsek mesto podpredsednika zaradi tega, da bo odsek zastopan v predsedstvu tudi tedaj, če se predsednik gostinskega odseka ne more udeležiti seje, naj bi se vrhu tega spremenil statut zbornice v tem smislu, da bi predsednika v njegovi odsotnosti zastopal v predsedništvu njegov namestnik.

Temu predlogu predsednika je ugovarjal podpredsednik *Ogrin*, češ, da bi se s tem spremenilo ra[illegible]je glasov v zborničnem predsedstvu. Z[illegible]nični svetnik *Zadravec* pa je grajal, d[illegible]redsednik obrtnega odseka g. Ogrin tega vprašanja ni iznesel v obrtnem odseku. Podpredsednik Ogrin se je izgovarjal, češ da zato ni vedel, pa ga je predsednik takoj zavrnil, kajti vsak odsek dobi v razpravo ta predlog, podpredsednik Ogrin pa je že na seji predsedstva zavzel odklonilno stališče o tem vprašanju. Tudi član obrtnega odseka zb sv Kavka je ugotovil, da so člani obrtnega odseka šele danes zvedeli za to vprašanje. Po daljši debati v katero so posegli gg Skubec, Avsenek, Smerkolj in generalni tajnik Mohorič je predsednik gostinskega odseka. Ciril Majcen izjavil, da umika predlog, da se vprašanje razčisti na prihodnjih odsekovih sejah

Samovoljno imenovanje članov davčnih odborov

Pri samostojnih predlogih se je razvijala živahna polemika o imenovanju članov v davčne odbore. Zbornični svetnik g. **Zadravec** je omenil, da so dobili zbornični svetniki nalogo, da v sporazumu z združenji stavijo predloge za imenovanje članov davčnih odborov. To so tudi storili v soglasju z obrtniškimi združenji, vendar pa so bile imenovane druge osebe, tudi take, ki jim razmere v okraju niso znane. Te spremembe pa je izvršil predsednik obrtnega odseka g. Ogrin. Na ta očitek se je g. Ogrin zgovarjal, da je imenovanje izvršilo predsedstvo, pa ga je zopet zavrnil predsednik, ki je ugotovil, da je predsedstvo le potrdilo predloge odsekov, ker je pooblastilo predsednike odsekov, da izvršijo imenovanje. Zbornični svetnik g. **Rebek** je k temu še pripomnil, da se je gosp. Ogrin tudi na seji obrtnega odseka o tem vprašanju izgovarjal na predsedstvo. Z enako pritožbo je prišel tudi zbornični svetnik g. **Bureš** iz Maribora, kjer so prav tako združenja stavila soglasen predlog, pa so bili imenovani drugi ljudje. Sploh so člani zbornice ostro grajali postopanje podpredsednika g. Ogrina o tej zadevi. Predsednik g. Ivan Jelačin je še omenil, da je bilo vprašanje imenovanja članov davčnih odborov tudi vzrok, da je namestnik zborničnega svetnika g. Lovro Planina v Škofji Loki podal svojo ostavko. Ob zaključku debate se je g. Ogrin postavil na enostavno stališče, češ da ni mogoče vsem ustreči, med tem ko je zbornični plenum zavzemal stališče, da mora zbornica upoštevati sporazumne kandidature združenj.

Taksna prostost zadrug

Na podlagi finančnega zakona za leto 1938/39 je finančni minister izdal odlok, da se gospodarske zadruge, ki so svoja pravila prilagodile zakonu o gospodarskih zadrugah oproščajo plačevanja takse: 1) za vse svoje prijave za vpis v zadružni register, 2) za vsa overovljenja podpisov upravnega odbora, 3) za overovljenje prepisa pravil 4) za objavo v Službenih novinah, da je zadruga vpisana v register, 5) za overovljenje podpisov na izjavi za pristop v zadrugo, 6) za vpis zadružnikov v sodni spisek, 7) za potrdilo spremembe pravil, za vpis teh sprememb v zadružni register in objavo v Službenih novinah, 8) za potrdilo sodišča, da so osebe, ki so v njem navedene kot člani upravnega odbora vpisane v zadružni register, 9) za prijavo spremembe v sestavi upravnega odbora zaradi uvedbe v zadružni register in za objavo o tem. 11) za prijavo veljavljenju skupščinskih odlokov v zadružni register in so objavo o tem, 11) za prijavo sodišču za vpis v zadružni register, če kak član odstopi ali če umre, ali pa če je bil izključen, 12) za izjave zadružnikov, kdaj je kdo prenehal biti član ali kdaj je bil vpisan v zadružni register, 13) za izplačila zadružnikov 14) za prenos vplačil od enega zadružnika na drugega, 15) za prijavo sodišču, da je in kdaj je zadruga prenehala obstojati in za objavo tega v »Službenih novinah« ter za obvestilo poverjenikom, 16) za prijavo upravnega odbora zaradi otvoritve konkurz, 17) za prijavo likvidatorjev sodišču od strani nadzornega odbora in vpis tega v zadružni register, overovljenje podpisov likvidatorjev in objavo imen likvidatorjev, 18) za overovljenje podpisov od strani državnih oblasti, 19) za prijave državnim oblastem, 20) za potrdila o zadolžnicah zadružnikov, če jemljejo denar na posodo pri svojih zadrugah 21) za prijavo letnih bilanc in računov državnim oblastem in za njihovo objavo v Službenih novinah, 22) za tekoče račune zadružnih zvez in zadrug, ki jih imajo pri Poštni hranilnici in Državni hipotekarni banki, 23) za prošnje, poslane državnim oblastem zaradi intervencije za revizijo.

Gospodarske vesti

= **Pogajanja z Nemčijo.** Kakor poročajo iz Beograda, je nemška vlada že pozvala našo vlado na trgovinska pogajanja v zvezi s priključitvijo Avstrije. Trgovinska pogajanja naj bi se vršila v Berlinu. Naša delegacija naj bi odpotovala v Berlin ob koncu tek. meseca.

= **Kartel za čokoladne izdelke.** Iz Beograda poročajo, da je bil v kartelni register vpisan kartel za čokoladne izdelke. Kartel je sklenjen do 22. VII. 1940. Predmet kartela so naslednji predmeti: čokolada za kuhanje, boljše vrste čokolade ter kakao. Dogovorjeno je izenačenje prodajnih pogojev, določitev minimalnih cen, arbitraža in konvencionalne kazni. Kartel tvorijo naslednje tvrdke: »Union«, Zagreb; Šonda, Beograd; Nestle and Anglo-Swiss Condensed Milk, Vevey Zagreb; Braća Ruff, Subotica; Kaiser & Stark, Osijek; »Mirim«, Maribor; »Etablisement Pechmajou & Cje«, Bordeaux—Zemun.

Borze

7. aprila

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi nekoliko okrepili in so se trgovali po 8.77. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.7550 (v Beogradu po 8.65), v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 28.25. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu 14.50, za 15. junij pa v Zagrebu 14.43.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda pri nadaljnji čvrsti tendenci trgovala po 485 (v Beogradu po 483.50 — 484.50). Promet je bil še v 7% investicijskem posojilu po 101 — 102.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2406.66 — 2421.26, Berlin 1743.03 — 1756.91, Bruselj 731.70 — 736.76, Curih 996.45 — 1003.52, London 215.44 — 217.49, New York 4314.76 — 4351.07, Pariz 133.76 — 135.20, Praga 151.54 — 152.64, Trst 227.84 — 230.92.

Curih. Beograd 10. Pariz 13.5150, London 21.6450, New York 436.125, Bruselj 73.4250, Milan 22.94, Amsterdam 241.40, Berlin 174.9250, Dunaj 48.50, Stockholm 111.55, Oslo 108.7750, København 96.65, Praga 15.21,

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 484 — 486, 4% agrarne 61 — 62, 4% severne agrarne 61 den., 6% dalm. agrarne 92.75 — 93, 6% begluške 93.50 — 94.50, 7% stabiliz. 98.50 — 99.50, 7% invest. 101 — 101.50, 7% Drž. hip. banka 99.50 — 101.50, 7% Blair 91.50 — 92.50, 8% Blair 96 — 96.75; delnice: Narodna banka 7200 den., PAB 222 den., Trboveljska 200 — 220, Gutmann 62 — 70 Šećerana Osijek 110 — 135, Osječka ljevaonica 150 — 175, Dubrovačka 390 — 410, Oceania 600 den., Jadranska 375 — 405, Našice 532 bl.

Beograd. Vojna škoda 484 — 484.50 (484 — 485), za maj 483 — 484 (483.50 — 484.50), za junij — (483 — 483.50), 6% begluške 94.25 — 94.50 (94 — 94.25), 6% dalm. agrarne 93 — 93.50 (93.25), 7% stabiliz. — (99.50), 7% invest. 100.50 — 101, 7% Drž. hip. banka 100 bl., 7% Blair 91.75 — 92.50 (92), 8% Blair — (97), Narodna banka 7300 bl. (7270 — 7290), PAB 227 den.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago**, 7. aprila. Začetni tečaji: **pšenica:** za maj 81.50, za julij 79.25, za sept. 80.375; **koruza:** za maj 60, za julij 61.25, za sept. 61.75.

+ **Winnipeg**, 7. aprila. Začetni tečaji: za maj 123.75, za julij 110.25, za okt. 87.125.

BOMBAŽ

+ **Liverpool**, 6. aprila. Tendenca stalna. Zaklj. tečaji: za april 4.67 (prejšnji dan 4.67), za julij 4.80 (4.80), za okt. 4.90 (4.90).

+ **New York**, 6. aprila. Tendenca stalna Zaklj. tečaji: za april 8.43 (8.49), za julij 8.52 (8.58).

Iz Šoštanja

š— **Desetletnica šoštanjskega »Zvončka«.** V nedeljo 10. t. m. zvečer priredi mladinski pevski zbor v Šoštanju velik mladinski koncert. S to prireditvijo proslavi »Zvonček« tudi 10letnico obstoja. Pred 10 leti je Šoštanj spričo velikega števila šolske mladine občutno pogrešal mladinskega zborovskega petja, zato je bil ustanovljen »Zvonček«, ki je zbral prve mladinske pevce v majhen, toda dovolj žilav zbor, ki se je lahko postavil v službo plemeniti nalogi: popularizirati mladinsko petje in mu dati umetniški značaj. Že po prvih nastopih se je pokazalo, da bo zbor kos svojemu poslanstvu in da ne bo ostal na začetni višini. Kljub neizbežnemu menjavanju pevcev je »Zvonček« zrasel v številčno in glasovno močno pevsko družino. Kritike, ki so jih o zboru napisali mnogi skladatelji in poznavalci mladinske glasbe, so zelo laskave in prištevajo zbor v vrsto najboljših slovenskih mladinskih zborov. Glavna zasluga za Zvončkovo uspešno življenje pa gre njegovemu ustanovitelju in pevovodji g. Vrežeju, ki je dvignil zbor na dostojno višino. Kako marljivo je šoštanjski Zvonček razširjal pesem med narodom, se vidi tudi iz tega, da je v teku svojega obstoja priredil doma in drugod 26 samostojnih koncertov in dve spevoigri, sodeloval pa je še seveda pri mnogih drugih kulturnih prireditvah. Nedeljski jubilejni koncert bo prekašal vse dosedanje. »Zvonček« bo prvič pel tudi moderne skladbe Osterca, Pirnika, Tomca in drugih. Ob nedeljski prireditvi bomo vsi iz vsega srca želeli Zvončku in njegovem upevovodji, da bi zbor še dolgo pel v veselje in ponos vse domače in druge slovenske kulturne javnosti.

Iz Gornje Radgone

gr— **Obmejni most Gornja Radgona — Radgona zaprt.** Za časa volilne propagande v avstrijskem kotu, ki je zlasti v obmejnih mestih Radgoni in Murecku silno huda, so naša oblastva začasno do nedeljskega plebiscita prepovedala Jugoslovenom prekoračenje meje na avstrijsko stran.

gr— **Zamude vlakov na lokalni progi Gornja Radgona — Ljutomer** so na dnevnem redu. Železniško osebje opravičuje zamude z dovažanjem gramoza na obmejno postajo Gornjo Radgono. Taki izgovori niso na mestu. Železniška uprava bi morala poskrbeti, da se tako ogromne zamude, ki so zlasti strankam, ki prihajajo z dopoldanskim vlakom ob 10. v Gornjo Radgono in imajo opravka pri sodišču, v škodo, popolnoma odpravijo. Ker prihajajo v Gornjo Radgono dnevno 4 pari vlakov, bi bilo pač lahko odpraviti zamudo dopoldanskega vlaka, ki dovaža zlasti pošto, na ta način, da se tovori gramoza priklapljajo namesto dopoldanskemu vlaku enemu izmed popoldanskih na pr. onemu, ki prihaja v Gornjo Radgono ob 14.28. Ta navadno ni tako zaseden kakor dopoldanski. Ako se bodo zamude ponavljale, se bo le potniški promet zmanjšal, kar bo v škodo državne blagajne.

V kraljestvu Terpsihorine umetnosti

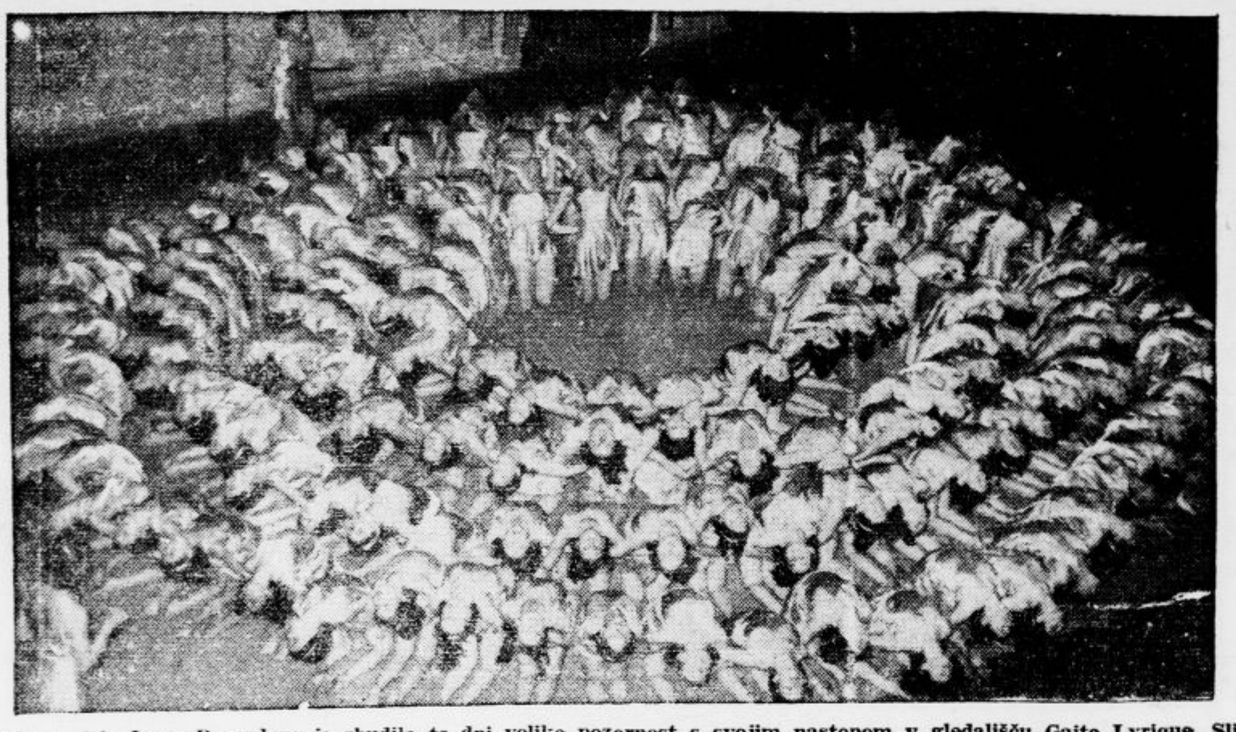

Pariška plesna šola Irene Popardove je zbudila te dni veliko pozornost s svojim nastopom v gledališču Gaite Lyrique. Slika nam kaže zanimivo skupinsko figuro ž njenega nastopa

Prvi kino za televizijo

Zvočna in televizijska predvajanja — Sedanji tip kinematografa bo moral polagoma med staro šaro . . .

Zgodovina televizije bo omenjala nekoč kot enega svojih najvažnejših datumov, dan ko bodo (proti koncu letošnjega oktobra) otvorili prvi televizijski kinematograf na svetu.

Ta čas dokončujejo zadnja dela v novi, veliki kinematografski palači ob Leicester Squaren v Londonu. Kakor izjavljajo njeni lastniki, bo mogoče ta nad vse moderni kinematograf odpreti ob koncu oktobra. To pa ne bo navaden kinematograf. Razlikoval se bo od drugih v prvi vrsti po tem, da bo predvajal kot prvi kinematograf na svetu na 3×4 m velikem platnu televizijske filme in direktne televizijske prenose. Vanj so vgradili sprejemno napravo za televizijo tako, kakor so v prvih časih zvočnega filma postavljali v kinematografe oddajne aparature za film, za zvoke propustna platna in zvočnike za njimi. Že takrat se je pokazalo, da je bolje, če se novi kinematografi za zvočna predvajanja zgradijo na poseben način in če se jim zvočne aparature vgradijo takoj.

Odeon, kakor se imenuje novi kinematograf ob Leicester Squareu, je izdelan že v naprej za zvočna in televizijska predvajanja. Poleg normalnih projekcijskih naprav za zvočne filme imajo tam tudi posebno, veliko napravo za sprejemanje televizijskih filmov in direktne televizijske prenose. V Londonu so danes namreč že tako daleč, da morejo dogodke prenašati na daljavo bodisi posredno s pomočjo filmskih trakov, bodisi neposredno s kraja dogodkov.

Na letošnji radijski razstavi v Londonu predvajajo televizijske filme v dvanajstih začasnih kinematografih sicer samo na 30×40 cm velika platna, obenem pa so predvajali tudi že direktne televizijske prenose. Te prenose so oddajali kot reportažo v nekoliko milj oddaljenem filmskem ateljéju v Pinewoodu. Od 30. t. m. do 5. oktobra bo Britsh Broadcasting Conmpany prenašala podobno reportažo že za javnost. V Londonu je namreč nekoliko stotin bogatih ljudi, ki si morejo privoščiti televizijske aparature, kakršne je videti na omenjeni razstavi. Podobne prenose bodo predvajali v Odeonu v vse večjem obsegu. Uporabili so ta najmodernejši sistem, tako zvan sistem Seaphony, ki ga je izumil neki Rus.

Ta sistem daje popolnoma jasne slike. Vodstvo Odeona je obvezalo British Broadcasting Company, da bo za ta kinematograf oddajala trikrat popoldne in zvečer direktne televizijske programe. Za prvi čas pojde v glavnem za kratke televizijske glas bene filme, vendar pa tudi za reportaže in morda za aktualnosti. Posledica teh prenosov in predavanj v prvem televizijskem kinematografu bo ta, da se bodo morali tudi drugi lastniki londonskih kinematografov pobrigati za televizijska predavanja v svojih podjetjih. Bati se jim je nove konkurence namreč zelo. Oficielno sicer izjavljajo, da televizija ne predstavlja nevarnosti za normalni zvočni kino, toda v resnici se pripravlja vse z njo in tudi v Ameriki bodo kmalu nastali kinematografi popolnoma nove vrste.

Oče je zamenjal hčeri

Mladi rokodelec Carlo Pianese iz bližine Vicenze v Italiji si je z veliko pridnostjo ustvaril v Belgiji sigurno življenje. Tedaj ga je prijelo hrepenenje po ženi in ker je hotel samo Italijanko, je odšel v domovino, da si tam izbere kaj primernega. Izbral si je ubogo, toda zelo lepo dekle po imenu Teresa Canbella. Ker se je mladi mož moral vrniti kmalu v Belgijo, je storil vse potrebno, da bi se mogel čim prej poročiti. Poroka se je izvršila v domači cerkvi in vsa vas ji je prisostvovala. Še istega dne sta hotela potrditi to zvezo še na poročnem uradu. Tam pa stvar ni šla tako gladko in lepo kakor v cerkvi. Poročni uradnik je namreč iz aktov v svoje in vseh presenečenje odkril, da je nevesta že davno — mrtva. Carlo mu je skušal to pomoto izbiti iz glave: »Saj stoji vendar živa pred menoj in vami!« Nič ni pomagalo, uradniku so bili akti važnejši nego to, kar je videl z lastnimi očmi. Civilno poroko so torej preložili, kajti po sodbi oblasti je bila Teresa umrla že tri dni po rojstvu. Trajalo je dober čas, da se je stvar pojasnila.

Vsega skupaj je bil kriv tast. Imel je dve hčeri, ena je res umrla tretji dan po svojem rojstvu, a ko je to sporočil občinskemu uradu, se je zmotil in navedel ime druge. Posledica je bila ta, da je Marija do dneva svoje poroke živela kot Teresa. Sedaj jo je treba uradno spet spremeniti v Marijo. Ženin je med tem spet odpotoval v Belgijo, ker tako dolgo ni mogel čakati. Obljubil je pa, da se vrne takoj spet v Italijo, ko bo Teresa postala Marija.

Nemška plebiscitna znamka

V spomin na ljudsko glasovanje o združitvi Avstrije in Nemčije je nemška poštna uprava izdala znamko, ki simbolizira priključitev in ki ima napis: Eno ljudstvo, ena država, en vodja

Komedija z nagrado za čednost

Neka bukareštanska ženska družba podeli vsako leto nagrado 6000 lejev bukareštanskemu dekletu, ki uživa najboljši glas. Letos je to nagrado dobila neka 19-letna Helena Zigescu. To je bilo 3. januarja. 30. marca je čednostna Helena rodila zdravega nezakonskega otroka. Med odbornicami društva za zaščito ženske čednosti je ta dogodek zbudil največjo zaprepaščenost. Pozvale so mlado mater, naj jim nagrado vrne in ker se je branila, so vložile tožbo, tako da se bo s stvarjo pobavilo sodišče.

Telefon v stekleni hišici

Varšava se lahko ponaša, da ima najmodernejše telefonske govorilnice. So to valjaste hišice iz debelega stekla, ki dajejo govorečemu možnost, da vidi med pogovorom vse, kar se zunaj dogaja, in ki ne prepuščajo nobenega šuma. Če bo ta novota koristila še za to, da bodo nekatere dame svoje po ure trajajoče pogovore nekaj skrajšale, bo to vsekako priporočljiva novota

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Pomislite, revež je dobil trinajst vbodov!«

»Da, to je res slabo število.«

★

»Ali je tvoja nova sestrica lepa?«

»Zelo. Pravi najnovejši model.«

★

»Kaj pa je to, Mica? Okno v vaši sobi je tako zamazano, da ni videti na cesto!«

»Kadar ven pogledam, ga vedno odprem, milostiva!«

Gosli iz papirja

Neki angleški vojak indijske armade, Herbert Wratton, je naznanil angleškemu patentnemu uradu nenavaden patent. V svojem prostem času v Indiji je v neki samotni garniziji našel možnost, kako bi se dale gosli izdelovati iz papirja. Za ta namen je uporabljal zavijalni papir nabojnih zavitkov. Nekatere izmed gosli, ki jih je tako izdelal, imajo čudoviti zvok cremonskih instrumentov. Strokovnjaki pravijo, da utegne ta izum ustvariti prevrat v izdelovanju gosli. Za izdelavo enih papirnih gosli bo rabil izvežban delavec okrog štirideset ur. Izdelava s stroji ne prihaja v poštev.

Živinska kuga na Angleškem

Na Angleškem divja slinavka in parkljevka, ki je zajela več nego 250.000 glav živine. Angleška vlada je izdala stroge ukrepe, da prepreči nadaljnje širjenje nevarne kuge in je med drugim odredila, da se nikjer ne smejo vršiti živinski sejmi, da živine nikjer ne smejo prevažati in prodajati. Bolezen se ni v deželi še nikoli tako razpasla kakor sedaj. V nekih krajih so morali zaklati cele črede. Zadnjega pol leta so morali zaklati skoraj 45.000 živali in vlada je za to plačala 400.000 funtov odškodnine.

50 milijonov plinskih mask za Angleško

Angleška razpolaga s 30 milijoni plinskih mask. Tedenska proizvodnja je narasla na 500.000 kosov, tako da ne bo dolgo trajalo in bo država razpolagala s 50 milijoni mask, kolikor si jih je zastavila v svoj program. Plinske maske izdelujejo tudi za domače živali. Izgotovljene kose spravljajo v posebna skladišča po vsej deželi, da bodo prebivalstvu v potrebi takoj na razpolago.

Medeni tedni Krezovega sina

Najmlajši sin časopisnega kralja Hearsta, Davis, se je te dni poročil s 17-letno baletko, ki jo v njeni domovini Ameriki proglašajo za najmičnejšo žensko na svetu. Mlada dvojica je pripotovala na Angleško, kjer bo prebila medene tedne

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Konec sveta

Čudak, ki je bil zaprt v blaznici, napoveduje bodoče dogodke

Neki milanski večernik priobčuje razgovor svojega dopisnika z jasnovidcem Luigijem Alivertijem iz malega kraja Saronno. Sposobnosti tega preroka bo v kratkem preštudirala neka znanstvena komisija.

Aliverti, ki so ga sorodniki svoječasno zaprli v blaznico zavoljo njegovega čudaštva, a so ga zdravniki po kratkem času odpustili kot duševno popolnoma zdravega, je prava bela vrana. Njegove napovedi se nanašajo samo na katastrofalne dogodke, kakor poplave, požare in podobno. Med drugim je napovedal tudi abesinsko vojno. V glavnem pa se njegove prerokbe nanašajo na konec sveta, ki ga pričakuje za leto 1980.

Pravi, da je imel proti koncu leta 1934. prvič vizijo, ki se nanaša na ta razveseljivi dogodek. Videl je, kako se je zemlja pod silo strahotne eksplozije razpočila v tri kose, med tem ko se je »zemeljski krog« spremenil v pepel in je zbor glasov prepeval »številko 46«. Pepel se je nato spet strdil in vsi trije kosi so se znova združili, tako da je zemlja dobila prejšnjo obliko.

Število 46 se nanaša po njegovem zatrdilu na število let, ki so zemljanom še namenjena. Zato je pričakovati konec sveta leta 1980. Ko ga je časnikar vprašal, kakšne občutke je imel ob tej viziji, je Aliverti dejal, da so se mu lastni možgani videli kot sedež jarke svetlobe, ki mu je dogodke prikazala kakor na filmskem platnu.

Pariške zabave v novi pomladni sezoni

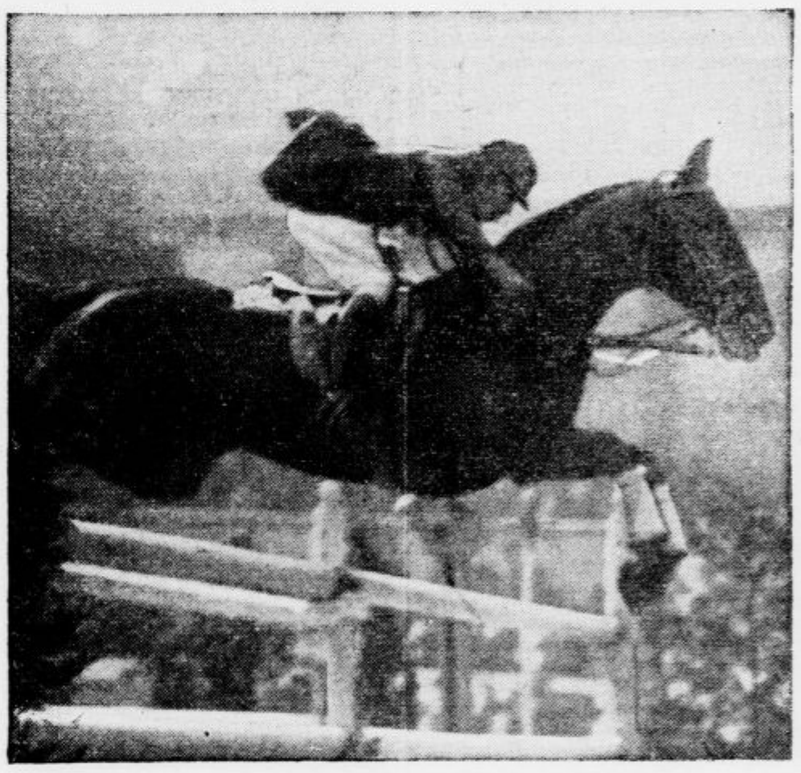

Lep skok konja zmagovalca na konjskih dirkah v Parizu za nagrado Juigne, ki uvajajo sezono novih dirk

Tanki v spopadu z letali

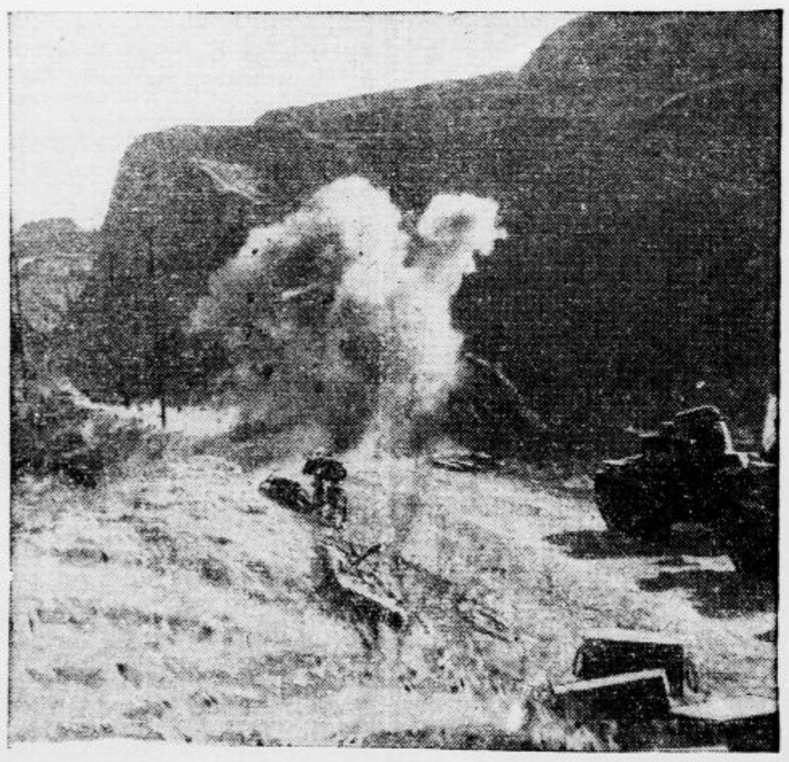

Med pokanjem bomb napadajočih kitajskih letal prodirajo oddelki japonskih tankov skozi težavno gorato ozemlje Šansija na pomoč japonski armadi, ki je zašla v stisko

Preobčutljivost

Elektro-biološko ozadje alergij

Preobčutljivi človek, pravi dunajski zdravnik dr. Pulay, reagira že na majhne količine določenih živil, kakor mleka, jajec ali rib, na mnoga zdravila, kakor kinin in piramidon, na določene vremenske spremembe, ki jih vsak drug človek prenaša brez težav. Ta njegova preobčutljivost se kaže v močnejših ali šibkejših bolezenskih pojavih v živčnem sistemu, v želodcu, črevesju ali koži. Reagira drugače nego zdravi ljudje. Zdravniki mu pravijo, da je »alergičen«.

Raziskav alergije, posebne preobčutljivosti organizma, ki sta ji Michet in Pirquet položila temelje, je omogočila ne samo spoznavanje in obravnavanje takšnih reakcij preobčutljivosti, temveč tudi težkih bolezenskih napadov, kakor pri naduhi, kolikah v obistih, želodcu in črevesju, pri migreni in epilepsiji, v kolikor te bolezni pač spadajo med alergične.

Medicina skuša danes ozdraviti ne poedine napade, temveč prvotno nagnjenje organizma do teh napadov. Po novejših raziskavah je iskati vzrok za to nagnjenje v prvi vrsti v motnjah električnih nabojnih okoliščin v telesnem tkivu in sicer zavoljo preobilnega dovajanja pozitivno električno učinkovitih hranilnih in rudninskih snovi, kakor n. pr. kuhinjske soli. Rudolf Keller in njegova praška šola imata največ zaslug za spoznanje tega elektrobiološkega ozadja alergij. To spoznanje nam pojasnjuje uspehe, ki jih dosegajo z raznimi dietami, n. pr z Gersonovo dieto, v primeru alergičnih stanj. Tudi v raznih primerih duševne preobčutljivosti, ki temelji isto tako na pretirani pripravljenosti za reakcijo, so se takšne diete, ki vsebujejo mnogo vitaminov ali malo soli, dobro obnesle.

Solata iz vrtnic

Ameriška specijaliteta

Amerika je odkrila novo »zelenjavo«. Zdi se, da kalifornijski vrtnarji niso mogli spraviti svojih vrtnic v zadostni množini v denar. Iskali so zato drugega izhoda in so ga našli — v hotelskih kuhinjah, v jedilnicah raznih velikih restoranov. Menili so namreč, da so cvetni listi vrtnic prav tako užitni, kakor so to pod nekimi pogoji cvetni listi drugih cvetlic. Napravili so poskuse.

Vrtnice so kuhali in jih pošteno začinili. Uspeh je bil zadovoljiv, dobili so zelenjavo iz vrtnic, ki nikakor ni imela slabega okusa. Samo barvo so cvetni listi izgubili. Zato so poskusili ohraniti tudi to. Namesto, da bi cvete kuhali, so njihove liste servirali kot solato. Primešali so jim olja in jesiha ozroma citrone in kar še zraven spada. Okus je bil baje izvrsten in to tem bolj, ker se ni ohranila samo naravna barva cvetov, temveč tudi nekaj njihovega vonja. Vsekako dobiš danes v mnogih kalifornijskih mestih na jedilnih listih rožno solato . . .

ANEKDOTA

Jeana Paula so povabili nekoč v neko družbo. Pri mizi je sedel poleg mične in duhovite dame, ki mu je med pogovorom zastavila šaljivo vprašanje:

»Kakšna je razlika med uro in lepo žensko?«

Pisatelj ni dolgo premišljeval. »Ura«, je odgovoril, »nas opominja vedno na čas, ki beži, ve ženske pa nam dajete na čas pozabljati.«

VSAK DAN ENA

»In zakaj ne uporabljate stopnic, če smem vprašati?«

(»Everybodys weekly«)

Kulturni pregled

Razgovor s kiparjem P. Pallavicinijem

Petar Pallavicini živi in deluje že dokaj časa v Beogradu. Tu si je v Teodosijevi ulici zgradil originalno, a lepo hišo z ateljejem. Sprejel me je v ateljeju, kjer je pravkar ob pogledu na ženski model gnetel snov in izvabljal iz nje oblike lepega telesa. V prostrani delavnici je majhna razstava njegove plastike in osnutkov, ki izpolnjujejo ves prostor ob stenah.

Petar Pallavicini sodi med pomembne jugoslov. kiparje srednje generacije. Že ime kaže, da potoka iz našega »mediteranskega kulturnega pasu«, križišča slovansko- italijanskih vplivov. Ta Dalmatinec iz stare plemiške rodbine se je

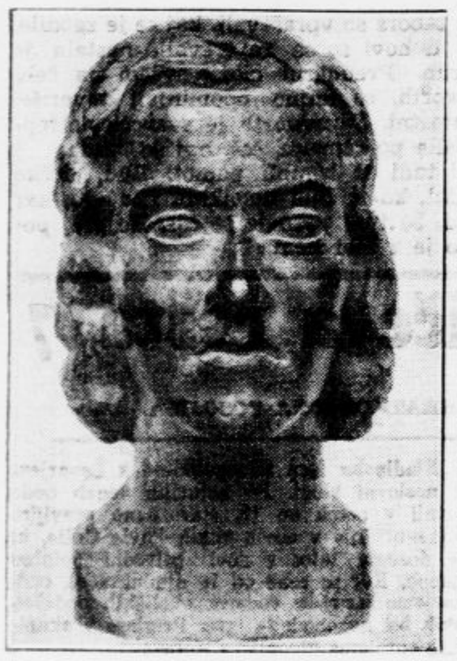

P. Pallavicini, Portret

umetniško šolal v Pragi, ki je s svojim razgibanim kulturnim življenjem vzpodbudila njegov umetniški razvoj. Je prikupen in prijazen mož, umerjen in zanosit, umetniški vizionar in vztrajen delavec. Rade volje je pripovedoval o beograjskih umetniških razmerah. — Danes se prestolniški umetniki, — je odvrnil na moje vprašanje — lažje in uspešneje organiziramo kakor pred leti, že dokaj časa obstoji Udruženje likovnih umetnikov, vendar se je šele sedaj tako zgodilo in ustalilo, da bo zmožno delovanja. V njem so se združile vse naše umetniške skupine in najstarejša, »Lada«, je dala z Mil. Petrovićem predsednika. Nadaljnje skupine so: »Oblik«, »Zograf«. Nezavisni in pa takozvani bojkotaši (to so tisti, ki so bojkotirali razstave Cvijete Zuzorić). Sedaj je tudi v Beogradu ustvarjena organizacijska podlaga za večje in smotrneje uveljavljanje likovnih umetnikov. Kakor veste, smo bili zastopani na ljubljanskem kongresu. Doslej smo veljali za najmanj organiziran stan: upajmo, da bo poslej bolje. Pred seboj imamo predvsem socialne smotre. Hoteli bi zlasti mladim umetnikom omogočiti boljše pogoje za njihovo dejalnost. Skušali bomo doseči, da občina zgradi umetniške ateljeje, kakor so to storila nekatera tuja mesta.

— Ali pa je z ateljeji že pomagano? Ni li poglavitno vprašanje konsum umetnin? — sem vprašal.

— Da, to je redvomno najtežji problem. Inteligentni ljudje, ki umejo ceniti umetnost in ki bi se hoteli obdajati z izvirnimi deli, večidel ne zmorejo denarja. Pred leti smo skušali urediti prodajo na zadružni podlagi, a nam ni uspelo. Bogati Beograjčani imajo sedaj pravo manijo za stare slike in neredko nasedajo špekulantom in sleparjem. To je sedaj neka moda in ko mine, utegne priti na vrsto sodobna umetnost. Za razstave se kaže že večje zanimanje, zlasti odkar sam ministrski predsednik s svojimi obiski razstav daje dober vzgled beograjskemu meščanstvu.

V razgovoru o umetnostnih smereh je g. Pallavicini omenil, da je prestolniško umetnostno življenje v tem pogledu dokaj razbito. Izmed skupin je »Oblik« edina, ki je združila poleg beograjskih tudi nekatere zagrebške umetnike. »Oblik« stremi po sodobnem izrazu, zahteva kvaliteto in umetnikovo individualnost. Medtem ko »Lada« zbira starejše slikarje konservativne smeri, propagira »Zograf« naslonitev na domače tradicije, zlasti na srbsko srednjeveško slikarstvo. Neke vrste neonaturalisti se zbirajo okrog skupine »Život«, ki vnaša v umetnost socialno tendenco. V splošnem se opaža še vedno znaten vpliv francoske umetnosti. V nekaterih primerih se je ta vpliv izpridil v golo imitatorstvo, ki uporablja pariške recepte, ne oziraje se na domače okolje ter na njegove socialne in kulturne razmere.

Odtod je beseda nanesla na vprašanje naših novih akademij. G. Pallavicini si od njih ne obeta dosti. Dejal je, da te akademije predvsem pomnožujejo umetniški proletarjat.

— Za časa renesanse niso imeli akademij, marveč delavnice, vzlic temu je umetnost prav tedaj procvitala. Meni se zdi, da akademije več koristijo profesorjem kakor pa dijakom. Sploh ni dobro, da se nekaterim ljudem daje večji pomen kakor so mu dorasli.

O sodobnem kiparstvu je dejal g. Pallavicini: — Današnjo plastično umetnost vodijo še vedno Francozi, vendar se v zadnjem času pojavljajo zlasti v Italiji močni talenti, ki obetajo velik procvit italijanske skulpture. Romanskih narodov ali »Latinov«, kakor mi pravimo, zlasti Italijanov, ni še vedno nihče prekosil na tem področju ,kajti le-ti imajo v največji meri odlike, ki so pogoj za dobro skulpturo: jasnost in tradicijo. Kakorkoli so tudi severnejši narodi prispevali zanimive deleže (Barlach, Zatkin i. dr.), je vendar njihovo delo bolj fragmentarno kakor pa izraz zaključene umetnostne celote. Tudi meni so »latinske« umetnostne tradicije najbližje in se samo trudim, da delom, ki nastajajo ob teh nesmrtnih vzorih in po njihovem nepremagljivem nauku, dam nekoliko osebnih odtenkov. Spoznal sem, da je v našem življenju mnogo grobega in motnega, zato stremim po prefinjeni, jasni plastiki. Kričavih efektov ne maram in ne vem, ali je to zadeva temperamenta in umetniške disciplinirano sti, ali pa slabost. Bližji sta mi diskretnost in decentnost. Trudim se, da bi svojo umetniško osebnost razvil ob teh, zame nujnih omejitvah. Kajpak življenje je boj in človek ne more vedno staviti vseh svojih sil v službo ideala. Toda vanj — v ideal umetniške popolnosti in lepote — verujem in si resno prizadevam, da bi dal svojim delom vsaj slaboten odraz te svoje vere.

Tako se je izpovedal v intimnem zavetju svoje sobe dalmatinsko-beograjski mojster Pallavicini. —O.

„Rigoletto“ in „Hoffmannove pripovedke“

Letošnji operni spored je poln nedostatkov, ki jih je povzročil odhod nekaterih najboljših članov, pa tudi pogoste bolezni in indispozicije v preostalem ansamblu. Sestava sporeda je že v naprej zavisela od skromnejših zmožnosti oslabljenega solističnega osobja, dela sama niso bila vedno srečno razvrščena, navezanost na pogosta gostovanja pa ima za posledico neko večno nestalnost repertoarja, ki je tudi že odbila marsikaterega obiskovalca. Državna dotacija sama krize ne bo rešila! Če gledališka uprava z lastnimi močmi ne bo mogla iztrebiti takih nedostatkov, kakor so velike gmotne žrtve za goste, nestalnost solističnega osobja in slično, tedaj bo morala priskočiti na pomoč izdatna zasebna inicijativa. Naše operno gledališče je bilo Slovencem vedno v čast doma in v inozemstvu. Dolžnost vseh je, da ga ohranimo na dostojni višini tudi v bodoče!

Premiera »Rigoletta« je bila dvakrat preložena in v tretje jo je omogočil gost g. Vičar, tenorist zagrebške opere. Občinstvu se je že od prejšnjih prizorov priljubila nje prikupna melodika, saj ga ni študenta, ki ne bi žvižgal popevke: Žena le vara nas. Ni je mlade pianistke, ki ne bi bila skušala na klavirju posneti melodije Gildinih arij, in vsak nadebudni pevec zna intonirati odlomke Rigolettovih ali vojvodovih kantilen. Kantilen pravim; kajti Verdiju je bila melodija in kantilena eno in isto. Zmožnosti človeškega grla so mu bile prvo merilo pri melodičnem stvarjanju. Zaradi glasbenih lepot in stopnjevane dramatičnosti se opera Rigoletto še vedno uveljavlja na opernih repertoarjih, čeprav je njen drastični naturalizem ponekod že odvraten. Sedanja vprizoritev je bila v mnogem nova. Muzikalno vodstvo je bilo poverjeno dirigentu in komponistu g. D. Žebretu, ki je svoj prvi nastop kot glasbeni vodja upravičil z izdatnim obvladanjem partiture in vseh potrebnih gest, ki posredujejo orkestru in pevcem nje lepote. Začetna rezerviranost se je hitro izpremenila v pravo muziciranje, ki so mu izvajalci z vnemo sledili tako na odru kakor v orkestru. Scenograf g. inž. Franz je izdelal ne le smiselne, temveč tudi praktične dekoracije, ki so omogočale režiserju g. Šestu nekaj močnih učinkov v poteku dejanja. Tako je v prvem dejanju Monterone (M. Rus kot gost) visoko dvignjen nad ostalimi s svojim gromovitim prokletstvom strl zasmehovanje Rigolettovo. V drugem dejanju je zaradi primerno razdeljenega odra mogoče dobro zaseledovati dogodke okoli Rigolettove hiše od norčevega veselja in ponosa nad dražestno hčerko do obupa nad njeno ugrabitvijo. Tretje dejanje poteka v prostorni dvorani vojvodove palače, ki nudi zboru dovolj možnosti svobodnega gibanja, četrto dejanje z vrhuncem tragike pa se godi v fantastičnih predmestnih razvalinah Mantove. Dejanje je osredotočeno okoli Rigoletta, dvornega norca, ki mu lastni gospodar in vojvoda spelje hčerko. Ko se hoče norec maščevati nad njim, ugonobi lastnega otroka, medtem ko se vojvoda po naključju reši. Rigoletta podaja g. Primožič, ki se je že svoj čas v tej vlogi mogočno uveljavil. Igralski je bil tudi tokrat silen in glasovno mestoma prav svež; pretirano poudarjanje duševne razrvanosti z glasom in kretnjo pa učinkuje na našem malem odru pregrobo. G Vičar je kot vojvoda Mantovanski pokazal glasovne sposobnosti, ki slone bolj na prodornih višinah in trdem blesku kakor na toplini zvoka. Bil je v petju in igri okreten in zmagovit. Gdč. Nollijeva si je pridobila v vlogi Gilde novih simpatij. Ritmično, spominsko, intonačno in muzikalno je vedno sigurna. Kar se napredka v petju tiče, je treba ugotoviti, da je njega izraz čedalje toplejši, ne da bi kaj izgubil na prodornosti. Ravnatelj Betetto je podal polnovreden lik bandita Sparafucila. Manjše vloge so bile v veščih rokah ge. Španove, Ramšakove in Jeromove ter gg. J. Rusa, Sekule, Dolničarja in Hvastje. Nov prevod je preskrbel g. M. Rus.

Predstava je nudila v zadovoljstvo vseh prisotnih več, kakor so mogli od nje pričakovati in temu primeren je bil tudi prisrčen aplavz.

Krasne nedelje letošnje pomladi niso nič kaj naklonjene gledališču. Dobro obiskana nedeljska večerna predstava je že prava redkost. Niti priljubljena fantastična opera »Hoffmannove pripovedke«, s katero si je skladatelj Offenbach, oče novodobne operete, postavil ob koncu svojega življenja tudi na opernem polju trajen spomenik, ni dovoli mikavna in gledališče je bilo preteklo nedeljo sramotno prazno. Tri glavne ženske vloge, ki jih je prej podajala ga. Gjungjenac sama, so prevzele nove članice opernega ansambla in sicer: gdč. Nollijeva Olimpijo, gdč. Oljdekopova Julijo in ga. Vidalijeva Antonijo. Prazna hiša je neugodno vplivala na razpoloženje izvajalcev, ki po večini itak niso bili v najboljši kondiciji; zato je predstava zapustila medel vtis. Gdč. Nollijeva je bila po zunanjosti srčkana pupa Olimpija. Nelahko peveko plat vloge je gladko, a ne povsod dovolj jasno zmogla. Gdč. Oljdekopova se je kot zapeljivka Julija ugodno uveljavila, v kolikor ji je to dopustila majhna vloga v nekoliko skrajšanem drugem dejanju. Ga. Vidalijeva pa deloma zaradi indispozicije, deljno zaradi pomanjkljive tehnike ni bila v dobršni meri kos Antoniji, čeprav se ta vloga njenemu glasu in njeni zunanjosti dobro prilega. Hoffmanna je pel zanesljivo Banovec, ki je letos res tako često na deskah, da mu utrujenosti ni zameriti. Vloge Lindorfa, Coppelius-a, Dapertutta in Miracla, pisane prvotno za junaški bariton, podaja učinkovito g. Betetto kot gost. Visoko pisano pevsko vlogo Hoffmannovega tovariša in spremljevalca Nikolaja skuša zadovoljivo rešiti ga. Španova, nosilci ostalih vlog so ga. Kogejeva, gg. Peček, Rus kakor v prvotni izvedbi.

Nedvomno bodo po dejanju in glasbi čarobne »Hoffmannove pripovedke«, ki jih je svoj čas s toliko vnemo navežbal dirigent g. Štritof in krasno inseniral g. Jakac tudi v sedanji zasedbi vzbudile zanimanje občinstva. P. Š.

Zapiski

Proslava 60-letnice O. Župančiča v Rogaški Slatini. Kulturna in narodna društva v Rogaški Slatini bodo priredila v soboto, dne 9. t. m. ob 20. uri v dvorani hotela Sonce **proslavo 60-letnice Otona Župančiča.** O mojstru Slovenske besede bo predaval g. Albin Podjavoršek, recitirali odnosno deklamirali pa bodo gg. Ahtikova, Bauerjeva, Šegova, Goršič, Kozman, Šentjure i. dr. Združeni pevci bodo zapeli nekatere Župančičeve uglasbene pesmi.

Dve izvirni slovenski knjigi. Založba »Evalit« je izdala povest Antona Ingolича »Mlada leta« (str. 138) in povest Ljube **Prennerjeve »Življenje za hrbtom«.** O obeh novitetah, ki sta vredni pozornosti slovenskega čitatelja, bomo objavili ob prvi priliki obširneje poročilo.

Gotovčev »Ero z onega sveta« v Karlsruhu. Kakor je naš list že poročal, je opera v Karlsruhu vprizorila z velikim uspehom tudi ljubljanskemu občinstvu priljubljeno opero Jakova Gotovca »Ero z onega sveta«. V nemščini je delo dobilo naslov: **»Ero, der Schelm«.** Besedilo Milana Begovića je prevedla v nemščino Roza Dvorniк-Cobenzl. »Völkischer Beobachter« je priobčil dne 6. t. m. recenzijo iz peresa Hannsa Rejcha. Nemški kritik pravi, da je »Ero jugoslovenski Eulenspiegel, pravljični junak, ki z zvijačo in veselostjo pomaga zatiranim — je to odraz usode jugoslov. naroda, ki se je moral skozi stoletja braniti pred tujimi tlačitelji«. O Gotovčevi glasbi sodi, da je polna ljubkih, mehkih in pevnih melodij in očarujoče ritmike.« V nadaljnjem hvali vprizoritev in poroča v navdušenih ovacijah, ki so jih bili na premieri deležni izvajalci in skladatelj J. Gotovac.

Dramo Rina Alessija »Conte Aquila« je z velikim uspehom vprizorilo Mestno gledališče v Pragi. V nji je po daljšem presledku zopet nastopila znana češka igralka Anna Sedlačkova. Rino Alessi je odličen dramatik, znan je tudi po člankih, v katerih se je zavzemal za ital.-jugoslov. sodelovanje. Te članke je objavljal v svojem listu »Il Piccolo«. Obsežno študijo o njegovi dramatiki je spisal znani pesnik dr. A. Tresić-Pavičić.

Dva problema:

prhut izpadanje las

Ena rešitev:

Silvikrin

Lotion Silvikrin. Za delotvorno vsakdanje negovanje las: polepšava lase, prepreči izpadanje las ter ohrani kožo glave zdravo in brez prhuta. To je edina voda za lase, ki vsebuje prirodno hrano za lase Neo-Silvikrin.

Neo-Silvikrin. Ta koncentrirana naravna hrana za lase uporablja se proti trdovratnemu prhutu, v resnih slučajih izpadanja las, pri oslabelih lasnih koreninah, pri ogolelih mestih in kadar preti plešavost.

Shampoo Silvikrin. Blago sredstvo za pranje las, za snaženje in zaščito lasišča in las. Njegova obilna pena vsebuje naravno hrano za lase Neo-Silvikrin in deluje kot balzam na tkivo lasišča.

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah.

Y-406-H

SPORT

Mariborčani v Ljubljani

V nedeljo ob 15.30 na igrišču Hermesa v prvenstveni tekmi s Hermesom — Predtekma ob 14.15

V nedeljo bo v naši podsavezni ligi na sporedu četrto kolo finalnih tekem. Kljub temu, da bo naš ligaš odšel v goste v solnčni Split, bo imela naša domača publika priliko prisostvovati brez dvoma eni najzanimivejših borb domačega prvenstva.

Temperamentni Mariborčani pridejo k nam le redko v goste. Njihova enajstorica je dobro vigrana ter jo odlikuje izvrstna tehnična igra kratkih pasov, s katero stalno presenеča vsakega nasprotnika. Sicer pa je moštvo najresnejši kandidat za letošnjega podsaveznega prvaka.

Tudi Hermes ima dobro vigrano enajstorico, predvsem so se mlajše sile v napadu kljub kratkemu času obnesle še dovolj dobro. Pri zadnjih dveh tekmah se je sicer močno poznala odsotnost gonilne sile »Bulita«, ki pa bo v nedeljo zopet v polnem elanu nastopil v enajstorici. Tako upamo, da bodo naši Hermežani ne le častno zastopali svoje barve ,ampak tudi dokazali, da Ljubljana vendarle še prednjači v nogometnem sportu.

Dolžnost naše publike pa naj bo, da z obilnim posetom bodri fante v tej precej težki, vendar pa še zmerom izravnani borbi!

★

Razen na igrišču Hermesa v Ljubljani se bodo za odločilne točke v finalu za prvenstvo LNP dajali še na dveh igriščih, in sicer v **Mariboru** zadnjeplasirani **železničar** in enajstorica **SK Kranja,** ki je preteklo nedeljo slavila svojo prvo zmago nad ljubljanskim Hermesom, v **Čakovcu** pa tamkaj nepremagljivi **Čakovečki SK** in **SK Celje,** ki mu ta dan ne bo posebno postlano.

V nedeljo ob 11. dopoldne

bo začetek tekmovanja v cross-countryju za državno prvenstvo na Stadionu ob Tyrševi cesti

V nedeljo dne 10. t. m. ob 11. dopoldne se bodo pomerili na Stadionu ob Tyrševi cesti cross-mani Jugoslavije za naslov prvaka moštev in prvaka posameznikov. — Kakšni so izgledi? Težko je ugibati in še težje reči, kdo ima več in kdo manj upanja na uspeh. Zagrebški klubi so se prav pridno pripravljali na to borbo in imeli nedeljo za nedeljo cross-country tekmovanja. Vendar vemo tudi o slovenskih klubih, da niso prespali vse zime in so se tudi prav pridno pripravljali za to tekmovanje.

Ta cross-country bo, kakor vse kaže, najlepša in največja borba za pokale bana dravske banovine in župana mestne občine ljubljanske. Moštvo Primorja ima možnost, da si dokončno osvoji pokal g. bana, ker bi z nedeljsko zmago imelo tri zaporedne in pet zmag s presledki, kar v obeh primerih izpolnjuje določene pogoje. Pokal g. župana mesta Ljubljane si je Krevs dosedaj priboril trikrat. Prvič l. 1933 in nato še dvakrat zaporedoma, v letih 1936 in 1937. Če bo Krevs tudi letos zmagal, si bode za zmerom priboril pokal g. župana.

V nedeljo bodo torej važne odločitve in konkurenca zelo močna, same okoliščine, ki obetajo mnogo privlačnosti za gledalce!

V nekaj vrstah

Na zadnji seji JNS se je mnogo govorilo o izločilni tekmi med Jugoslavijo in Poljsko ter o igri našega moštva in posameznih igralcev. Posamezni odborniki so predlagali razne ukrepe za izboljšanje naše državne reprezentance, ki jo čakajo že v mesecu maju tri važne mednarodne tekme. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da so znesli kosmati dohodki na tej tekmi 401.000 dinarjev, in sicer je bilo prodanih za stojišča skoraj 12.000, za tribune in lože nekaj manj kakor 4.000 vstopnic, brezplačnih vstopnic pa je bilo izdanih skoraj 1.500 komadov. Na tej seji je bilo sklenjeno dalje odpovedati meddržavno tekmo z Madžarsko, ker je mesec maj že preveč zaseden z velikimi prireditvami. Ta tekma bo zdaj odigrana na naših tleh 13. novembra, kje pa bo, še ni odločeno. — Na seji kazenskega odbora sta bila kaznovana igralca Boncelj (Ljubljana) in Marjanović (Slavija) s 14dnevno prepovedjo igranja. Ker sta bila oba igralca že več kot 14 dni suspendirana, jim je kazen praktično že potekla in bosta mogla to nedeljo že nastopiti. JNS je pravkar prejel oficielno obvestilo FIFe, da je avstrijska nogometna zveza izstopila iz te mednarodne federacije in torej več ne obstoja.

Za velikonočne praznike bo imela Ljubljana večjo mednarodno nogometno prireditev, in sicer revanžno tekmo med »Pro Gorizio« in SK Ljubljano, ki je, kakor znano, lansko zimo gostovala v Gorici in se od tam vrnila s precej nepotrebnim porazom. Zdaj bo treba to poravnati.

Predsednik argentinske nogometne zveze je brzojavno potrdil predsedniku FIFe, da nogometno moštvo Argentinije ne bo sodelovalo na letošnjem tekmovanju za svetovno prvenstvo v Franciji.

Službeno iz s. o. pri LNP. Pozivajo se sodniški kandidati gg. Pušenjak, Černe, Makovec, Hodalič, Zajic in Trtnik, da se javijo drevi ob 19. v pisarni LNP zaradi dogovora glede strokovnega tečaja.

LZSP (službeno). Opozarjamo klube na pomoto pri objavi verificiranih članov: *Mikuž* Adolf ni niti verificiran niti sploh ni član kakega kluba s področja LZSP. Ker bo redni občni zbor LZSP v začetku naslednjega meseca, opozarjamo vse klube, naj poravnajo članarino, ker sicer ne bodo imeli glasovalne pravice. Seja upravnega odbora bo drevi ob 18.30 v kleti »Emone«. — Tajnik.

SK. Ilirija, (plavalna sekcija). V soboto ob 17.30 bo v letnem kopališču sestanek vseh plavačev in plavačic. Trener g. Grosske bo imel predavanje o tehniki plavanja in splošno o treningu. Udeležba strogo obvezna! V slabem vremenu bo sestanek v garderobi letnega kopališča. Vabljeni tudi prijatelji.

S. K. Slavija. Drevi ob 20. v restavraciji Marinšek važen sestanek vseh nogometašev zaradi nedeljskih tekem. Prosim vsi sigurno in točno. Ob 20.30 pa bo I. redna odborova seja, važna za vse gg. odbornike.

Preiskava proti Bevardiju in Šajteglu zaključena

Maribor, 7. aprila

Preiskovalni sodnik g. Rebula je končal preiskavo o dvojnem umoru pri Sv. Bolfenku nad Mariborom in odstopil vse gradivo državnemu tožilstvu v Mariboru, ki je sestavilo obširno obtožnico, na podlagi katere sta Ivan Bevardi in Ivan Šajtegl obtožena dvojnega roparskega umora. Soobtožena je tudi Bevardijeva mati, ki je bila takrat aretirana in je še vedno v tukajšnjih sodnih zaporih, ker je bil od vsega početka utemeljen sum, da je vedela za zločin. Soudeležbe pri zločinu pa nista obtožena Šajteglov očim Mihael Obrul in Blaž Šega, ki je takoj od začetka odločno zanikal vsako zvezo z očitanim mu dejanjem in je tudi na policiji dokazal alibi. Njega Bevardi sploh ni omenjal in ga je le Šajtegl obremenjeval. Oba sta bila že izpuščena iz sodnih zaporov.

Drug odmev teh žalostnih dogodkov bo pa 25. aprila v Razvanju, kjer bo na javni dražbi prodana Bevardijeva hiša, ki je prezadolžena in obremenjena s hipotekami. Razprava proti obema morilcema bo najbrž že sredi maja pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča.

Občni zbor gostinskih nameščencev

Ljubljana, 7. aprila.

Gostinsko osobje, organizirano v Zvezi ugostiteljskih nameščencev, ki ima svojo sekcijo tudi v Ljubljani, je imelo v torek ob 3. ponoči v kolodvorski restavraciji svoj redni letni občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan, s stanovskega stališča zanimiv in mestoma dokaj razgiban.

S pozdravom na zastopnike in številne zborovalce je otvoril občni zbor društveni predsednik g. Stanko Renko, ki je v svojem poročilu predvsem poudaril težko stanje vsega nameščenstva te stroke, ki vkljub vsem zadevnim uredbam in zakonskim predpisom še vedno trpijo zaradi neurejenih razmer in zaradi neupoštevanja predpisov posebno s strani delodajalcev. V Ljubljani n. pr. velja še vedno 14—16 urni delovnik po večini za žensko osebje, čeprav zakon zabranjuje prekomerno in nočno delo. V neštetih primerih je morala posredovati organizacija. Predsednik je poročal o prizadevanjih organizacije, da bi banska uprava uredbo, ki dovoljuje zaračunavanje 10% od zapitka v hotelih in restavracijah, raztegnila tudi na vsa ostala gostinska podjetja. Proti temu predlogu je bila delodajalska organizacija, kateri je uspelo, da je bila ta odredba omejena samo na restavracije in hotele. Predlogi delodajalcev so šli tudi za tem, da bi se ta uredba v Ljubljani in Celju ne izvajala in sicer iz razloga, da ti mesti nista turistični. Zborovalci so se protivili taki razlagi posebno ob dejstvu, da prav omenjena organizacija v primerih, ko gre za koristi njenih članov, stalno poudarja turistični značaj teh mest.

Predsednik je moral nadalje konstatirati tudi žalostno dejstvo, da je postopanje delodajalcev v nekaterih podjetjih v skrajnem nasprotju s človeškim dostojanstvom. So delodajalci, ki uslužbencem ne nudijo niti toliko zaslužka, da bi mogli sebe in svojo družino dostojno preživeti in bi jim ne bilo treba prebivati v barakah Mestnega loga. Taki primeri zapostavljanja delavcev se dogajajo posebno v podjetjih, v katerih delavstvo ne sme biti organizirano. Drugače je seveda v zglednih podjetjih, ki zaposljujejo samo kvalificirano delavstvo in so toliko zavedna, da odobravajo organiziranost svojega nameščenstva, ki si more po svojih zaupnikih izvojevati preko organizacije nekatere olajšave za svoje delo

Ponovno je predsednik poudarjal zborovalcem važnost organizacije in pozival predvsem neorganizirane tovariše k včlanjenju, da se bo mogla organizacija s čim večjo jakostjo zavzeti za življenjske in delovne pravice svojega članstva.

Tajniško in blagajniško poročilo je bilo kratko, ker je sekcija razdelila med zborovalce tiskana letna poročila o svojem delovanju. Delovanje je bilo vsestransko zelo zadovoljivo in agilno ter je doseglo tako moralne kot gmotne uspehe. Sekcija je v preteklem letu priredila nekaj poučnih izletov in tečajev jezikov. Na koncu leta pa je priredila svoj tradicionalni ples, ki je zelo dobro uspel. Posredovala je za namestitve svojih brezposelnih članov, kar se ji je v 37 primerih zadovoljivo posrečilo. Razveseljivo je tudi dejstvo, da sekcija že razpolaga s prav lepo vsoto denarja, ki je namenjen za gradnjo doma gostinskih nameščencev. Če se bo ta akcija še nekaj let tako ugodno razvijala, kakor se je doslej, bo mogla sekcija s pomočjo saveza že v bližnji bodočnosti pričeti s pripravami za gradnjo doma v Ljubljani.

Po poročilih ostalih funkcionarjev je bila odboru soglasno izglasovana razrešnica. Ker pa je bil stari odbor v pretekli poslovni dobi na splošno zadovoljstvo članstva tako delaven, je bila med volitvami izvoljena kandidatna lista, ki se bistveno ni spremenila, v odborniški krog je bilo pritegnjenih le nekaj mladih delovnih moči. Sekciji bo torej predsedoval še nadalje zaslužni član g. Renko, kateremu je zagotovljena vsestranska pomoč s strani ostalih funkcionarjev.

Ob zaključku zborovanja so bila s strani savezne uprave razdeljena še odlikovanja in sicer Franju Palirju zlati, Ernestu Kobalu in Stanku Renku pa srebrna znaka saveza za njihove zasluge in uspešno delovanje v korist sekcije in za zvestobo do saveza.

Iz Litije

— **Leteča komisija pri litijskih gostilničarjih.** Pri banski upravi so osnovali letečo komisijo finančnih organov. Na razpolago imajo avto in švigajo z njim iz kraja v kraj. Ne zglase se sicer pri vseh gostilničarjih, ampak posetijo v vsakem kraju le nekaj gostiln. Tudi v Litijo so se pripeljali nenapovedano. Strog ogled po tukajšnjih vinskih kleteh je imel nepričakovan uspeh. Leteča komisija je ugotovila, da imajo štirje gostilničarji nezatrošarinjeno vino. Zdaj grozi prizadetim občutna kazen.

Jackson Gregory: 64

Juana Castanares

Roman

»Danes popoldne sem ga vzel v svojo službo,« je menil Hawk. »Veste, časih je treba baš sumljivega orodja, da more človek delati tam, kjer se gode sumljive reči. Morda ste že opazili, da se nekam vneto potika po taboru?«

»Ne samo jaz!« je March zagodrnjal. »Vesel sem, da ste sami izpregovorili o tem. Bud Bell me je že opozoril, da stikata glavi. On pozna Parmaleeja in ve, koliko je vreden —«

Hawk se je kratko zasmejal.

»Vem. Za Buda Bella sem črni kozel. Nič mu ne morem očitati; njegov brat Charlie je doživel najhujše, kar se utegne zgoditi človeku, in Bud me ima za odgovornega.«

Bud Bell in njegovi prijatelji so mahoma utihnili. Hawk je potegnil Marcha za rokav.

»Stopite malce z menoj,« ga je povabil. »Rad bi nemoteno govoril z vami. Rad bi tudi,« je nadaljeval, ko sta se nekoliko oddaljila od tabora, »da slišite, kaj ima Parmalee povedati. Čas je že, da se zglasi s poročilom.«

Ni ga odvedel daleč. Pod osamljeno pinijo, komaj sto korakov od tabora, sta obstala.

»Parmalee mora vsak trenutek priti. Slišala bova, kakšne novice ima. Kolikor vidim, se Blondino pripravlja, da ponoči udari na nas. Seveda je veliko prezvit, da bi odkrito hujskal na nas ljudi, med katerimi je toliko poštenih fantov. Dobro ve, da bi se jih našlo mnogo, ki jim pohleven pretep — s tem mislim pretep, ki bi se pohlevno začel — ne bi bil ravno nevšečen. Kaj pa je tako hudega, če vsa truma smehoma prikolovrati k nam? Če jim je v zabavo, da se zgneto okrog nas in nas jamejo pehati in mikastiti, ne da bi kdo sprožil samokres ali zavihtil kramp? Lepo bi nas zdelali v gneči! Nihče ne bi vedel kod ne kam! In zjutraj vobče ne bi bilo več poznati, kje so naši ljudje ogradili kak delež. In tedaj bi se dirka šele pričela, ko bi vsak na svojo pest iskal Dan'lovega zlata!«

»Snočnji šunder ni bil nič v primeri s tem, kar bi nas tedaj čakalo.«

Visoka postava se je pokazala iz teme. Bil je Parmalee. S pritajenim glasom je rekel nekaj nerazumljivih besed.

»Prav, prav, le pridi semkaj,« je rekel Hawk.

Parmalee ni opazil Hawka, ki je stal s hrbtom proti njemu naslonjen na drevo. Videl je samo Marcha; imel ga je za tistega, s katerim naj bi se tu sešel, in stopil proti njemu z besedami:

»Zdaj vam že lahko povem, kaj se je pripravljalo, mister Hawk. Prej ali slej se bo vzdignila vražja burja —«

Tu je Parmalee obmolknil, za zmerom. Zabliskalo se je, strel je počil iz razdalje nekaj korakov, in Parmalee se je v svinčenko v glavi sesedel na tla. Takoj nato je počil drug strel, in March se je zgrudil. V zadnjem trenutku se je hotel umakniti v stran in je padel na Hawka tisti mah, ko je ta potegnil samokres izza pasu. Preden je utegnil položiti prst na petelina, so mu izbili orožje iz roke. Hawk se je spustil na kolena in ga skušal v divji naglici spet doseči.

V naslednjem trenutku je našel samokres, a položaj se je bil v tem tako izpremenil, da ga zdaj ni več potreboval. Na kraju, kjer sta bila počila strela, se je vzdignil nerazumljiv vrvež glasov. Več mož se je besno borilo med seboj in kakor iz uma udrihalo na vse strani. Razločno je bilo slišati Bellov glas. »To je tista sodrga, fantje! Po njih!« In nato Blondinov bas, ki se je bučé razlegal v noč: »Tu je! Držim ga! Kid je tisti, ki je hotel upihniti Hawka!«

Hawk je osupel obstal na mestu. Kaj je imel Bud Bell tu opraviti? Moral bi biti v taboru, kjer ga je bil videl še pred desetimi minutami! Odkod je bil prišel Blondino, in kaj so pomenile njegove besede? »Držim ga! Kid je tisti, ki je hotel upihniti Hawka! Kakor da bi Blondino Kidu kdaj branil ubiti Hawka ali kogar koli izmed navzočnih. Hawka še posebno!

Hrup boja je prav tako naglo ponehal, kakor se je bil začel. Samo Kidov rezki glas je trgal nastalo tišino. Nato je bilo slišati zamolkel udarec, in Kid French se ni več oglasil.

»Po dva moža k vsakemu izmed njiju,« je ukazal Bud Bell z glasom, ki je trepetal od besnosti. »V tabor z njima, da si ju tam bliže ogledamo. Hej, Curley! Nastavi svoj samokres Blondinu med pleča in sproži, kakor hitro se gane! Monte, ti stori s Kidom takisto!«

Nato je pritekel. Klical je Marcha in ga vpraševal, ali je hudo ranjen. Spotaknil se je ob Parmaleejevo truplo in padel na vse štiri. Jek se je iztrgal Tomu Marchu iz prestreljenih prs.

»Si ti, March?« je v skrbeh vprašal Bud Bell.

»Da,« je s komaj slišnim glasom šepnil March. »Izkupil sem jo. Poglej, ali so Hawka tudi ubili —«

»Tukaj sem,« se je hitro oglasil Hawk. »Ne, mene ni zadelo. A Parmalee je mrtev.«

»Vrag naj vzame Parmaleeja!« je vzrojil Bud Bell. »In vas takisto, Colorado Hawk! Vi ste vsega krivi, to po naključju natanko vem!«

Spet je bil skočil pokonci. Hawk je bolj slutil orožje v njegovi roki, kakor da bi ga videl.

»Počasi, Bell!« je hladno dejal. »Za zdaj je menda dovolj nesreče. Rajši mi pomagajte pri Marchu!«

Glasovi iz tabora so vpraševali, kaj se je zgodilo. Togotljivi duhovi so se razgrevali, nastala je gneča in hrup. Preudarni možje, vsem na čelu Alec Farnsworth, so nujno opominjali tovariše, naj bodo pametni. Farnsworth je svareče potrepljal Buda Bella po ramenu, češ, naj se brzda.

»To pot si tudi ti izgubil pamet, Bud, dečko moj,« je dodal, ko je Bud umolknil. »Za vse, kar imaš na srcu, bo tudi pozneje še čas. Najprej poglejmo, kako je z Marchem.«

Vzajemna posojilnica r. z. z o. z. v Ljubljani — Miklošičeva cesta 7

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge à 4% do 5% po dogovoru. — Nove vloge in stare vloge izpod 5.000 Din se na zahtevo vsak čas v celoti izplačajo. — Nedvignjene stare vloge izpod 5.000 Din se bodo smatrale s 1. majem 1938 za nove vloge. VZAJEMNA POSOJILNICA DAJE KRATKOROČNA POSOJILA.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivskega pomočnika
in učenca, sprejmem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9117-1

Čevljarskega pomočnika
sprejmem takoj. Zarnik Alfonz, Gajeva 9. 9113-1

Brivski pomočnik
dober delavec, nekadilec, dobi stalno službo. Salon Vreček, Ljubljana VII, Celovška 30a. 9111-1

Ekonom - lovec
samski, priden, trezen, dobi mesto 1. maja. t. l. Biti mora vešč vseh panog kmetijstva, zlasti sadjarstva, gozdarstva in živinoreje, opravljati mora tudi nekaj hišnih del, prijavljen bo ev. Pok. zavodu, oskrba v hiši. Ponudbe z zahtevo plače na ogl. odd. Jutra pod šifro »Ekonom«. 6986-1

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodam antikvitete
1 starinsko skrinjo, 1 biedermajer knjižno omaro. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9106-6

Mreže za postelje
dobite najceneje pri ANDLOVIC
mizarstvo, zaloga pohištva, Komenskega ul. 34. 9077-6

Kupim

Daljnogled
za na puško, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Risanice 3«. 9105-7

Otroški voziček
in šivalni stroj, kupim. Ponudbe pod »Takoj« na ogl. odd. Jutra. 9108-7

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrov« mali oglasnik

Knjige

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Slovenske knjige
znanstvene in leposlovne, — ugodno naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9125-8

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Koncertne citre
dobro ohranjene, s šatulo, prodam. Cena nizka. Pojasnila se v vseh poslovalnicah Jutra. 9091-26

Les

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Javorovih desk
tri kubične metre bo prodanih na javni dražbi v Trižiču, v Prediilniški ulici št. 1 25. aprila ob 11. uri. Na dražbo opozarjamo interesente. 6333-13

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Domač cvetlični med
nudi najceneje J. Menart, Domžale. 6142-33

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več koles
prvovrstnih, po zares nizkih cenah, naprodaj pri »PROMET« (nasproti križanske cerkve). 6107-11

Kolesa
Dospela je zopet nova pošiljatev vseh vrst koles od Din 550 dalje. Na zalogi imamo tudi otročja dvokolesa. NOVA TRGOVINA, Tyrševa c. 36 Dunajska c. nasproti Gospodarske zveze. 6506-11

Kupuj domače blago!

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vrtalni stroj
za vrtanje min Inngersol ali Flottmann kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brezhibno«. 9103-29

2 stroja
za izdelovanje cement. strešne opeke, z dolino zarezo, prav dobro ohranjena in 1.400 podlog in ves pribor, ugodno prodam. Iv. Omahen, Višnjagora. 9088-29

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kmetske posojilnice
ljubljanske okolice v hranilni knjižici, kupimo do din 200.000. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod šifro »Plačamo takoj«. 9101-16

Bančno kom. zavod
MARIBOR
Aleksandrova cesta 40
kupi takoj in plača najbolje
hranilne knjižice
bank in hranilnic,
vrednostne papirje:
3% obveznice, bone, srečke, delnice itd.
valute vseh držav.
Prodaja srečk državne razredne loterije. 174-16

Hranilne knjižice
vrednostne papirje, delnice 3% obveznice vnovčuje po najvišji ceni takoj v gotovini.
Kupujte srečke Drž. razredne loterije v moji kolekturi »Vrelec sreče«.
AL. PLANINŠEK
Ljubljana, Beethovnova 14
Telefon 38-10.
Trg. agentura za bančne in kreditne posle. 23-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Podjetje
živilske stroke, se radi smrti lastnice odda v najem. Potreben kapital 60.000 Din. Dopise pod šifro »Dobičkanosno« na ogl. odd. Jutra 9099-17

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ugodna prilika
Lastni ribolov in kopališče s pritlično hišo in vrtom pod ugodnimi pogoji naprodaj. Zelo prikladno za gostilno ali letovišče. Posredovalci izključeni. Informacije »Anker«, Kralja Petra trg 8. 9098-20

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje
z verando, v centru, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9128-21

Dvosob. stanovanje
oddam mirni stranki 1. maja po nizki ceni. Stanko Pečnik, trgovec, Stožice 175, p. Ježica. 9096-21

Stanovanja išče

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in pritiklinami, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Maj 777«. 9102-21a

Dvosob. stanovanje
s kabinetom in kopalnico, iščem za 1. maj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Mestni uradnik«. 9094-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno sobico
separirano, lepo, solnčno in mirno, poceni, oddam. Aleševčeva ul. 74. 9093-23

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal
z dvema prostoroma, primeren za vsako obrt, v sredini mesta, oddam 1. maja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9104-19

Dopisi

Dvignite v oglasnem oddelku dospele ponudbe.
Angora, Blondina, Brezhibno, Častna zadeva, Dobra moč, Diskrecija, Dober zaslužek, Dežela, Dobra gospodinja 777, Harmonija, J. H., Intelektualec 3, Konverzacija, Komfort, Kalorij 6000, Ločen uradnik, Lepa soba, Lepo, Medo, Mene ne išče, Mercedes 170, Maj 999, Noveiše, Nesrečna, Odkritosrčnost, Označbo cene, Prometna točka 999, Poročen, Preprosta, Potrebna, Resno, Rada delam, Stalna služba 99, Sodobna trgovina, Sreča, Solidna, Snažna, Trbovlje II., Tajkojšnja zaposlitev, Veselje, Vestnost, Za lastni dom, Za tajnost mož beseda, Zmožna začetnica, Zmožna, Zanesljivost.

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trajna ondulacija
ima tri važne točke. Moderna linija, trdnost frizure in nizka cena. Prepričajte se pri nas.
Salon Polanc
Kopitarjeva ul. 1
Dijakinje posebne cene.

Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo
zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica — Svetlolikalnica

MAGNEZIJA SAN PELEGRINO

Ako je potrebno zavžijte, predno ležete spat, penečo se **MAGNEZIJO S. PELEGRINO**, ki je v škatlici, vsebujoči eno dozo, a drugo jutro se boste dobro počutili, ker ste rabili prijetno sredstvo za čiščenje. Vedno se je boste poslužili.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Prodajna cena din 6.—.

R. S. br. 27283-23/X 1935 i.

Svarilo.

Svarimo vsakogar

gosp. Ivanu Ramšaku iz Zagreba,

dajati naročila ali denar za našo tvrdko, ker ni za to upravičen in ne jamčimo za njega, niti ne izvršimo danih naročil.

F. Tomaschitz, Maribor,
tovarna nožev.

INSERIRAJTE V „JUTRU"!

ZAHVALA

Vsem, ki so ob težki in prebridki izgubi mojega nepozabnega soproga, gospoda

Konrada Vodenik

z menoj sočustvovali, mi izrazili svoje sožalje, mu poklonili toliko krasnega cvetja, ga spremljali na njegovi zadnji poti, posebno pa še prečastiti duhovščini ter stanovskim tovarišem, izrekam svojo iskreno zahvalo.

STEFI VODENIK

JANKO TIČEK IN NJEGOV OČE

51

Ta čas je srečal Lukež redarja. Ne misleč na posledice, je planil k njemu ter mu naznanil, da so mu ukradli mošnjo in da stanuje storilec v tej in tej gostilni. »Pojdite z menoj!« je velel redar, in kmalu sta stopila v gostilno.

SOKOL

Akademija dece Ljubljanskega Sokola bo v soboto 9. t. m. ob 20 v Narodnem domu. Nastopate moška in ženska deca od 4. do 14. leta starosti v prav raznolikih točkah. Vsem bodo nedvomno ugajali tako telovadni umetni plesi, kot češkoslovaški narodni plesi. Vstopnice se bodo dobile od sobote od 9. ure dalje v pisarni Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Akademija bo končala pred 21. uro.

Prvenstvene tekme moškega naraščaja Ljubljanskega Sokola bodo v nedeljo 10. t. m. ob 10 v Narodnem domu. Nižji oddelek tekmuje v peteroboju (drog, krogi, konj, koza, proste vaje), višji oddelek v osmeroboju (drog, bradlja, krogi, konj, raznoterosti, plezanje, konj vzdolž s prožno desko, proste vaje). Dve lepi trajno prehodni darili boste razstavljeni v soboto v sejni dvorani Ljubljanskega Sokola.

Iz Sokola v Poljčanah. Na nedavno kupljenem zemljišču, namenjenem za dom in letno telovadišče, se je delo že začelo. Zemljišče odrejeno, za letno telovadišče, se nasipava in planira. Pod vodstvom br. Kneza so člani doslej navozili in nasuli okolj 30 vagonov nasipnega materiala, tako da se je zemljišče zvišalo za okrog 30 cm. Letno telovadišče bo še letos izročeno svojemu namenu. Verjetno je, da se bo še letos pričelo tudi zidanje doma. Odvisno je to v glavnem od izida zaprošene denarne podpore. Bratje v gradbenem odboru so neumorno na delu, ki bo gotovo privedlo do uspeha. V prid domu bo v maju velika sokolska tombola.

Sokol v Dobovi. Med tem ko je društveno življenje na področju prosvetarja še dosti razgibano, preti zastoj na področju same telovadbe. Vzrok temu sta odhod agilnega brata Daneva in skorajšnji odhod načelnika br Mlinariča. Prvi je šel v Ljubljano, drugi pa prevzame trgovino g. Freceta v Stari vasi pri Bizeljskem. Brat Danev je posvečal posebno pozornost vzgoji dece in naraščaja, ki jima je znal s poljudno besedo tolmačiti smer in pomen Sokolstva. Z žalostjo v srcu so se poslovili od njega bratje in še posebej deca in naraščaj. Brat Mlinarič je kot načelnik izvedel mnogo telovadnih nastopov. Mnogo telovadcev je šlo skozi njegove roke. Mnogi so ga umeli in so ostali trdni. So pa bili tudi taki, ki niso doumeli sokolskega poslanstva in so zapustili Sokola. Z njimi si menda nihče ne bo pomagal. Vrzel, ki je nastala z odhodom obeh bratov, bo društvo zamašilo le z veliko požrtovalnostjo vsega članstva.

Iz življenja na deželi

MEDVODE. Naš agilni dramski odsek je ob veliki udeležbi članstva in drugega občinstva uprizoril v nedeljo 3. t. m. na odru našega sokolskega doma pasijonsko igro »V znamenju križa«, ki je dosegla izreden uspeh, za kar gre zahvala bratu režiserju in vsem sodelujočim, ki so se izredno potrudili. — Ker je zanimanje za igro izredno, jo ponovimo v nedeljo 10. t. m. ob 16., na kar opozarjamo naše občinstvo, ki ga bratski vabimo k predstavi.

ST. ILJ Dne 12. junija bo slovesna proslava ljudske šole v Št. Ilju v Slov. goricah in sicer 150-letnice ustanovitve šole, 70-letnice slovenske šole in 20-letnice naše države. Sodelujejo vsa društva. Pripravljalni odbor prosi ostala društva, da bi upoštevala ta proslavni dan.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, 8. ob 15.: Sneguljčica. Mladinska predstava po najnižjih cenah od 10 din navzdol.

Sobota, 9.: Šimkovi. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Nova premiera v drami. Viden predstavnik mlade češke generacije je pisatelj Synek, ki se je uveljavil kot dramatik in avtor reportaž po Orientu. V letošnji sezoni je imel kar dve krstni predstavi. Narodno gledališče v Pragi je uprizorilo dramo »Veliko naključje«. Mestno gledališče pa »Srečanje pri piramidah« 12. t. m. bo v naši drami premiera drame »Nočna služba«, ki se odlikuje s tekočimi dialogi in ni brez dramatičnih napetosti, ki se kažejo zlasti v raznih duševnih zapletljajih nastopajočih oseb. Osnovna tendenca dela je humanistična. Avtor ima razumevanje za vse človeške vrline in slabosti. Konec drame je kljub tragičnemu zaključku idejno in etično optimističen.

Mladinska igra »Sneguljčica« z Levarjevo v naslovni vlogi. Po najnižjih cenah bodo igrali v petek ob 15. staroznano pravljico »Sneguljčico« v novih stihih Pavla Golie, ki je dosegla letos v novi priredbi splošen uspeh. Ker so cene od 10 din navzdol, opozarjamo poselno vodstva okoliških podeželskih šol na obisk te igre. Priglase v skupinah sprejema gledališka uprava.

MENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15

Sobota, 9.: Smuk smuk!
Nedelja, 10.: Smuk smuk!

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 8. ob 20.: Lepa Vida. Vprizoritev drž. klas. gimnazije.
Sobota, 9. ob 20.: Dva ducata rdečih rož. Red D.
Nedelja, 10. ob 15.: Dva ducata rdečih rož. Ob 20. Pri treh mladenkah. Gostovanje Mirka Jelačina. Zadnjič. Znižane cene.

RADIO

Petek, 8. aprila

Ljubljana 11: Šolska ura: Kako nastane film (g. Boris Rihteršič). — 12: Iz naših krajev (plošče). — 12.45: Napovedi. — 13.20: Koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Ženska ura: Žena v slikarstvu in njeno stremljenje (ga. Elda Piščanec). — 18.20: Čajkovskij: 1812 uvertura (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. S. Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Novice o izseljencih. — 20: Koncert Radijskega orkestra. — 21: II. večer gojencev ljublj. drž. konservatorija. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 9. aprila

Ljubljana 12: Pester spored s plošč. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Plošče. — 14: Napovedi. — 17: Klavir in harmonij (gdč. Melita Gnjezda in g. D. Kaškarov). — 17.40: Strokovno šolstvo pripravlja temelje načrtnemu gospodarstvu (inž. Rado Kregar). — 18: Ruski sekstet. — 18.40: Pešhotehniški oddelki in njihovi rezultati (g. Avgust Kuhar). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar) — 20.30: Pisan večer iz prispevkov v humorističnem listu »Škratu« iz let 1883—1885. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Plošče.

Beograd 16.45: Plošče. — 17.25: Skladbe za čelo. — 17.50: Klavirski koncert in plošče. — 20: Narodna glasba. — 22.15: Orkester in ples. — **Zagreb** 17.15: Godba na pihala. — 20: Zborovsko petje. — 21: Klavirske skladbe, tamburaši in ples. — **Praga** 19.20: Lahka glasba. — 20: Prenos operete »Cigan baron«. — 22.15: Lahka glasba in plošče. — **Sofija** 16.30: Narodna glasba, komorne skladbe in ples. — 20: Pesmi s spremljevanjem orkestra. — 21.30: Lahka godba in ples. — **Varšava** 20: Operetni večer. — 22.15: Vojaška godba. — **Dunaj** in vse nemške postaje 10: Lahka glasba. — 11: Orkester, solisti, plošče itd. — 15: Vojaška ura. — 17: Orkestralni koncert. — 19.10: Dunajski simfoniki. — 20: Melodije nemških mojstrov. — 22.20: Vedra glasba. — 24: Nemška narodna glasba in plesi. — 24.00: Lahka godba in ples.

HRUŠČ vas več ne moti, ne po dnevi ne po noči, ako vzamete MIROPLAST. Mehke, plastične kroglice za zapiranje ušes. 6 krat jačji kot vata. Dobi se v lekarnah.

Tisoče zahval prejema »MORANA«

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alois Novak. — Vsi v Ljubljani.